

Ministerstvo životného prostredia
Slovenskej republiky

Programový manuál Operačného programu Životné prostredie

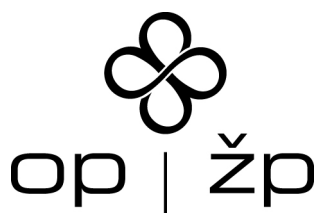
Verzia 6.1

Schválil:

Ing. József Nagy
minister životného prostredia SR

Dátum:

27.01.2011

I. CHARAKTERISTIKA OPERAČNÝCH CIEĽOV OP ŽP

1. Prioritná os č. 1 Integrovaná ochrana a racionálne využívanie vôd

1.1 Operačný cieľ č. 1.1 Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou z verejných vodovodov

Operačný cieľ 1.1, ako aj Operačný cieľ 1.2 (podrobne špecifikovaný v častiach 1.2.2 - 1.2.8) vychádzajú zo stavu zásobovania obyvateľstva pitnou vodou z verejných vodovodov a odvádzania a čistenia odpadových vôd verejnou kanalizáciou s ČOV z roku 2006, ktorý zohľadňuje vývoj z prvého programovacieho obdobia (rokov 2004 - 2006).

1.1.1 Orgán zodpovedný za implementáciu operačného cieľa 1.1

Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR

1.1.2 Zameranie operačného cieľa 1.1

Hlavným zameraním operačného cieľa 1.1 je zabezpečenie prístupu čo možno najväčšieho počtu obyvateľov k pitnej vode a zabezpečenie obslužnosti územia pitnou vodou z verejného vodovodu v dostatočnej kvalite a kvantite. Zásobovanie pitnou vodou je jedným z determinujúcich faktorov rozvoja regiónu a jeho dosiahnutie je možné predovšetkým podporou budovania kapacít pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou z verejného vodovodu.

1.1.3 Ukazovatele na úrovni operačného cieľa 1.1

	Názov ukazovateľa	Definícia	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
					r. 2006	r. 2015
Ukazovatele výsledku	počet obyvateľov pripojených k novovybudovaným rozvodom pitnej vody	počet obyvateľov bývajúcich v domoch zásobovaných pitnou vodou z novovybudovaného verejného vodovodu (kľúčový (core) ukazovateľ č. 25)	MŽP SR	počet obyvateľov	8 655 ¹	18 155
	počet novovytvorených pracovných miest	počet trvalých a zároveň obsadených pracovných miest vytvorených v dôsledku realizácie projektov (kľúčový (core) ukazovateľ č. 1)	MŽP SR	počet	0	10

¹ hodnota za programové obdobie 2004 – 2006 v realizovaných projektoch spolufinancovaných z fondov EÚ (stav k 31.12.2006)

Ukazovatele výstupu	dĺžka novovybudovaných rozvodov pitnej vody (bez vodovodných prípojok)	dĺžka novovybudovaných rozvodov pitnej vody	MŽP SR	km	90 ¹⁾	410
---------------------	--	---	--------	----	------------------	-----

1.1.4 Skupiny oprávnených aktivít na úrovni operačného cieľa 1.1

V rámci operačného cieľa budú podporené projekty, ktoré vychádzajú z Plánu rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie Slovenskej republiky (schválený vedením ministerstva a prerokovaný vo vláde SR dňa 15.2.2006 – UZV SR č. 119/2006) v znení jeho zmien a doplnkov (uvedených na www.enviro.gov.sk) a Vodného plánu Slovenska (súhrnný dokument vodného plánovania schválený vládou SR dňa 10.2.2010 - UZV SR č. 109/2010) v zmysle nižšie uvedených skupín oprávnených aktivít:

I. skupina: Výstavba a rozšírenie obecných verejných vodovodov² len v prípadoch súbežnej výstavby verejnej kanalizácie (t.j. v jednej ryhe) podľa skupiny oprávnených aktivít operačného cieľa 1.2 „Odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd v zmysle záväzkov SR voči EÚ“;

II. skupina: Dobudovanie, rozšírenie resp. zvýšenie kapacity vybudovaných vodárenských sústav³ a vybudovanie verejných vodovodov⁴ v ich preukázanom⁵ bilančnom dosahu za účelom zabezpečenia dodávky pitnej vody z verejného vodovodu v dostatočnej kvantite a/alebo odstránenia zdravotného rizika vyplývajúceho z nedostatočnej kvality vody z individuálnych zdrojov.

V rámci predkladaných projektov sa uplatňuje zásada prednostného využitia už vybudovaných vodárenských zdrojov a kapacít podľa Plánu rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie Slovenskej republiky a Vodného plánu Slovenska.

Napĺňanie operačných cieľov 1.1 a 1.2 je možné riešiť aj kombinovanými projektmi na realizáciu oprávnených aktivít zameraných na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou a oprávnených aktivít odvádzania a čistenia odpadových vôd, čím sa dosiahne efektívnejšie nakladanie s finančnými zdrojmi, pričom každá aktivita bude posudzovaná podľa stanovených oprávnených aktivít operačných cieľov a obmedzení vo vzťahu k oprávneným/neoprávneným výdavkom uvedených v bode 1.1.6.2 a 1.2.6.2.

Ak z § 36 zákona č. 364/2004 Z .z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov

Definície pojmov pre účely tohto dokumentu:

² **obecný verejný vodovod** – súbor objektov a zariadení slúžiacich verejnej potrebe (spravidla zahŕňajúci vodný zdroj, odberný objekt, čerpaciu stanicu, úpravňu vody, vodojem, vodovodné rady a vodovodnú sieť), umožňujúcich hromadné zásobovanie obyvateľstva a iných odberateľov pitnou vodou za podmienky, že vodovod nie je zásobovaný zdrojom vody v rámci vodárenskej sústavy.

³ **vodárenská sústava** – technicko – plánovací názov pre zdroj vody a sústavu skupinových vodovodov, prípadne oblastný vodovod, spravidla s veľkou kapacitou, zabezpečujúci zásobovanie rozsiahlej územnej oblasti pitnou vodou; **oblastný vodovod** – skupinový vodovod, alebo sústava vodovodov zásobujúcich pitnou vodou spravidla veľký počet spotrebísk na území presahujúcom obvykle aj rozsah okresu.

⁴ vybudovaný vodovod sa musí napojiť na už existujúcu vodárenskú sústavu.

⁵ **preukázaný bilančný dosah** – preukázanie potrieb vody a zdrojov vody v rámci celej vodárenskej sústavy.

vyplýva potreba zabezpečiť stanoveným spôsobom nakladanie s odpadovými vodami (ich odvádzanie a čistenie) v aglomeráciách v riešenom území projektu (aglomerácie uvedené v prílohe č. 1 tohto manuálu,) žiadosť pre II. skupinu aktivít operačného cieľa 1.1 je oprávnená len v prípade, ak nakladanie s odpadovými vodami je súčasťou predloženej žiadosti, resp. ak už je vyriešené (t.j. v aglomerácii z prílohy č. 1 tohto manuálu je zabezpečené pripojenie na verejnú kanalizáciu 85 % a viac existujúcich producentov odpadových vôd, alebo min. 80 % existujúcich producentov v prípadoch, keď napojenosť nad 85 % je vzhľadom na zložitosť technického riešenia a jeho finančnú náročnosť pri zohľadnení miestnych podmienok, ekonomicky neefektívna a zároveň ČOV je v súlade so smernicou Rady 91/271/EHS a nariadením vlády SR č. 296/2005 Z.z.).

Ak ide o projekty zahŕňajúce aktivity v rámci operačného cieľa 1.1 vykonávané v aglomeráciách uvedených v zozname v prílohe č. 1 Programového manuálu, v ktorých nie je zabezpečené pripojenie na verejnú kanalizáciu 85% a viac existujúcich producentov odpadových vôd (podľa Národného programu Slovenskej republiky pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS) alebo minimálne 80% existujúcich producentov v prípadoch, keď napojenosť nad 85% je vzhľadom na zložitosť technického riešenia a jeho finančnú náročnosť (pri zohľadnení miestnych podmienok) ekonomicky neefektívna, sú tieto projekty oprávnené na podporu iba v prípade, ak sú tieto aktivity zároveň kombinované s príslušnou skupinou oprávnených aktivít (I. až IV.) operačného cieľa 1.2.

V prípade kombinovaných projektov riešiacich oprávnené aktivity operačného cieľa 1.1 a operačného cieľa 1.2 je hlavným východiskovým dokumentom aj Národný program Slovenskej republiky pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS o čistení komunálnych odpadových vôd v znení smernice Komisie 98/15/ES a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady 1882/2003/ES.

1.1.5 Definovanie oprávneného územia na úrovni operačného cieľa 1.1

Prioritná os 1 (a všetky operačné ciele, ktoré sú jej súčasťou) je financovaná z Kohézneho fondu. Na podporu z neho je oprávnené územie tých členských štátov EÚ, ktorých hodnota hrubého národného dôchodku (HND) na obyvateľa meraná paritou kúpnej sily a vypočítaná na základe údajov ES v priemere za roky 2001 – 2003 je menšia ako 90 % priemeru EÚ 25.

Pre operačný cieľ 1.1 je preto oprávneným územím celý región NUTS I, t. j. celé územie Slovenskej republiky.

Vo vzťahu k operačnému cieľu 1.1. sa neuplatňuje princíp územnej koncentrácie aktivít do inovačných a kohéznych pólov rastu.

V súlade s Národným strategickým referenčným rámcom SR na obdobie 2007 – 2013 (kap. 4.2.3.2) sa v prípade príspevkov do environmentálnej infraštruktúry uvedený princíp územnej koncentrácie neuplatňuje, nakoľko základom pre ich teritoriálne zameranie je stav životného prostredia v dotknutom území.

1.1.6 Oprávnené a neoprávnené výdavky na úrovni operačného cieľa 1.1

1.1.6.1. Všeobecné zásady oprávnenosti výdavkov

- Základným východiskom pre stanovenie oprávnenosti výdavkov je článok 56 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde (všeobecné nariadenie) v znení jeho zmien a doplnkov.

- Časový rámec oprávnenosti výdavkov sa stanovuje tak, že za oprávnené sa považujú výdavky, ktoré vznikli v období od 1.1.2007 do 31.12.2015.
- Minimálna a maximálna doba realizácie projektu sa nestanovuje.
- Minimálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt je podmienená indikatívnou finančnou alokáciou na daný operačný cieľ a bude ďalej spresnená vo výzve na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.
- Oprávnené výdavky vo vzťahu k aktivitám podporovaným v rámci Operačného programu Životné prostredie (OP ŽP) celkovo, ako aj v rámci jeho jednotlivých prioritných osí, prípadne operačných cieľov, sa ďalej presnejšie a podrobnejšie stanovujú v Usmernení riadiaceho orgánu k oprávnenosti výdavkov pre projekty financované z ERDF a KF v rámci Operačného programu Životné prostredie na programové obdobie 2007 – 2013. Príslušná verzia uvedeného usmernenia je zverejnená ako súčasť jednotlivých výziev na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.

1.1.6.2. Ďalšie obmedzenia vo vzťahu k oprávneným/neoprávneným výdavkom pre operačný cieľ 1.1

- Každou predkladanou žiadosťou o spolufinancovanie z prostriedkov Európskeho spoločenstva v rámci I. a II. skupiny oprávnených aktivít sa musí zvýšiť počet reálne novo zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z vybudovaného verejného vodovodu, ktorí doteraz využívali individuálne zásobovanie (napr. domové studne a pod.). V žiadosti bude posúdený za oprávnený náklad na vodárenské zariadenia náklad pre obyvateľov preukázateľne bývajúcich v danej lokalite v roku 2004 (vrátane priemyslu, služieb a pod.), plus nárast počtu nových obyvateľov (vrátane nárastu služieb, priemyslu a pod.) k termínu podania žiadosti a tiež aj kapacita pre už reálne zahájené stavby bytovej výstavby, služieb, priemyslu a pod. so zohľadnením ekonomickej efektívnosti. Kapacita pre výhľadový stav nad rámec uvedeného bude považovaná za neoprávnený náklad, ktorý má byť financovaný z prostriedkov žiadateľa.
- Výdavky na rekonštrukcie vodovodných sietí, ich existujúcich objektov a zariadení budú v rámci aktivít uvedených v bode 1.1.4. považované za oprávnené iba v prípade, ak vedú k zvýšeniu kapacity uvedených objektov a zariadení za účelom reálneho napojenia nových odberateľov pitnej vody, a to len v rozsahu zodpovedajúcom tomuto zvýšeniu⁶.
- Nebudú podporované projekty rekonštrukcie a rozšírenia existujúcich sietí, objektov a zariadení verejného vodovodu, ktoré neriešia zvýšenie podielu napojenia obyvateľov a nie sú v súlade s oprávnenými aktivitami. Uvedené skutočnosti je nevyhnutné preukázať hydrotechnickým výpočtom.
- V prípade kombinovaných projektov zahŕňajúcich aktivity podporované v rámci operačného cieľa 1.1 a zároveň aj aktivity podporované v rámci operačného cieľa 1.2, bude každá aktivita posudzovaná podľa stanovených podmienok oprávnenosti pre danú aktivitu operačného cieľa. Sumárna finančná podpora realizácie operačného cieľa 1.1 nesmie prekročiť celkovú alokovanú finančnú čiastku na roky 2007 – 2013 pre operačný cieľ 1.1. Sumárna finančná podpora realizácie operačného cieľa 1.2 nesmie prekročiť celkovú alokovanú finančnú čiastku na roky 2007 – 2013 pre operačný cieľ 1.2.

⁶ Pod rozsahom zodpovedajúcom zvýšeniu napojenia obyvateľov sa rozumejú investície do objektov a zariadení, ktoré sú nevyhnutne potrebné na splnenie základného cieľa projektu pri rešpektovaní princípu efektívnosti vynaložených investičných nákladov.

1.1.7 Oprávnení prijímateľa na úrovni operačného cieľa 1.1

Presné vymedzenie oprávneného subjektu	Vymedzenie skupiny oprávnených aktivít (príp. aj typu projektov), pre ktoré je daný prijímateľ oprávnený	Maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a ŠR (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)	Minimálna výška spolufinancovania zo zdrojov prijímateľa (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)
obce, mestá	Skupina I., Skupina II.	95 %	5 %
združenia miest a obcí	Skupina I., Skupina II.	95 %	5 %
právnické osoby oprávnené na podnikanie vymedzené v § 5 ods. 1 zákona č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov a v § 2 písm. e) zákona č. 276/2001 Z.z.	Skupina I., Skupina II.	95 %	5 %

Financovanie uvedených oprávnených prijímateľov, vrátane stanovenia vnútorného pomeru jednotlivých zdrojov spolufinancovania žiadateľa, t.j. zdrojov EÚ a štátneho rozpočtu (viď prílohu č. 3 tohto manuálu), sa bude uskutočňovať podľa pravidiel obsiahnutých v platnej Stratégii financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013, ako aj v platnom Systéme finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013.

V rámci uplatňovania vyššie uvedených pravidiel sa prijímateľa rozčleňujú na prijímateľov zo sektora verejnej správy alebo prijímateľov zo súkromného sektora.

Medzi **prijímateľov z verejnej správy** v súlade s § 3 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov patria právnické osoby zapísané v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom SR podľa osobitného predpisu a zaradené vo verejnej správe v súlade s jednotnou metodikou platnou pre Európsku úniu, a to: a) v ústrednej správe, b) v územnej samospráve, c) vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia.

V ústrednej správe sa vykazujú štátne rozpočtové organizácie a štátne príspevkové organizácie, štátne účelové fondy, Fond národného majetku SR a Slovenský pozemkový fond, verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa vyššie uvedeného odseku.

V územnej samospráve sa vykazujú obce a vyššie územné celky a nimi zriadené rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie.

Vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia sa vykazuje Sociálna poisťovňa a zdravotné poisťovne.

Medzi **prijímateľov zo súkromného sektora** patria subjekty, ktoré nespádajú pod vymedzenie v § 3 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zároveň sa financovanie oprávnených prijímateľov bude uskutočňovať v súlade s podmienkami pre prevádzkové a koncesné zmluvy v rámci Operačného programu Životné prostredie prioritnej osi 1 operačného cieľa 1.1. a 1.2. v programovom období 2007 - 2013 v Slovenskej republike, schválenými bodom A.1 uznesenia vlády SR č. 394/2008. Uvedené podmienky tvoria prílohu č. 5 tohto manuálu.

V súlade s bodom B.2 uznesenia vlády SR č. 394/2008 pri definovaní podmienok oprávnenosti pre príjem prostriedkov v rámci Operačného programu Životné prostredie prioritnej osi 1 operačného cieľa 1.1. a 1.2. v programovom období 2007 – 2013 bude riadiaci orgán Operačného programu Životné prostredie postupovať v prípade príjemcov pomoci s existujúcou prevádzkovou zmluvou rovnako ako v prípade príjemcov pomoci bez zmluvy o prevádzkovaní.

Na oprávnených prijímateľov v rámci daného operačného cieľa sa nevzťahuje schéma štátnej pomoci (viď nasledujúci bod 1.1.8).

1.1.8 Schémy štátnej pomoci na úrovni operačného cieľa 1.1

V rámci operačného cieľa 1.1 sa neplánuje využiť schéma štátnej pomoci.

1.2 Operačný cieľ č. 1.2 Odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd v zmysle záväzkov SR voči EÚ

Operačný cieľ 1.2, ako aj Operačný cieľ 1.1 (podrobne špecifikovaný v častiach 1.1.2 - 1.1.8) vychádzajú zo stavu zásobovania obyvateľstva pitnou vodou z verejných vodovodov a odvádzania a čistenia odpadových vôd verejnou kanalizáciou s ČOV z roku 2006, ktorý zohľadňuje vývoj z prvého programovacieho obdobia (rokov 2004 - 2006).

1.2.1 Orgán zodpovedný za implementáciu operačného cieľa 1.2

Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR

1.2.2 Zameranie operačného cieľa 1.2

Hlavným zameraním operačného cieľa 1.2 je zvýšenie počtu obyvateľov žijúcich v domoch pripojených na verejnú kanalizáciu a obslužnosti územia vo vzťahu k odvádzaniu a čisteniu komunálnych odpadových vôd ako základnej environmentálnej služby vodného hospodárstva v súlade so záväzkami SR vyplývajúcimi zo Zmluvy o prístupí SR k EÚ.

1.2.3 Ukazovatele na úrovni operačného cieľa 1.2

	Názov ukazovateľa	Definícia	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
					r. 2006	r. 2015
Ukazovatele výsledku	počet ekvivalentných obyvateľov napojených na novovybudovanú kanalizačnú sieť	počet ekvivalentných obyvateľov napojených na novovybudovanú kanalizačnú sieť (kľúčový (core) ukazovateľ č. 26)	MŽP SR	počet EO	4.696 ⁷	325.696
	počet obyvateľov napojených na novovybudované / zrekonštruované ČOV	počet obyvateľov napojených na novovybudované / zrekonštruované ČOV	MŽP SR	počet	0	1 360 000
	počet novovytvorených pracovných miest	počet trvalých a zároveň obsadených pracovných miest vytvorených v dôsledku realizácie jednotlivých projektov (kľúčový (core) ukazovateľ č. 1)	MŽP SR	počet	0	190
Ukazovatele výstupu	dĺžka novovybudovaných kanalizačných sietí (bez kanalizačných prípojk)	dĺžka nových vybudovaných kanalizačných sietí v km – vybudovaním nových kanalizačných zberačov sa umožní odvádzanie a čistenie odpadových vôd od nových producentov odpadových vôd, čím sa zníži negatívny vplyv na životné prostredie	MŽP SR	km	84 ⁵⁾	1.211
	počet novovybudovaných / zrekonštruovaných ČOV	počet novovybudovaných / zrekonštruovaných ČOV, ktoré zabezpečia čistenie komunálnych odpadových vôd v súlade so smernicou 91/271/EHS tak, aby boli zabezpečené záväzky SR z prístupovej zmluvy voči EÚ	MŽP SR	počet	46 ⁵⁾	105

⁷ hodnota za programové obdobie 2004 – 2006 v realizovaných projektoch spolufinancovaných z fondov EÚ (stav k 31.12.2006)

1.2.4 Skupiny oprávnených aktivít na úrovni operačného cieľa 1.2

Pre dosiahnutie operačného cieľa 1.2 (v súlade s jeho zameraním) budú oprávnené tieto aktivity:

A) podľa Národného programu Slovenskej republiky pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS o čistení komunálnych odpadových vôd v znení smernice Komisie 98/15/ES a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady 1882/2003/ES, ktorý vychádza z Plánu rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie Slovenskej republiky a Vodného plánu Slovenska:

I. skupina: Výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity stokových sietí, výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity čistiarní odpadových vôd a odstraňovanie nutričov v aglomeráciách nad 150 000 EO;

II. skupina: Výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity stokových sietí, výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity čistiarní odpadových vôd a odstraňovanie nutričov v aglomeráciách od 15 000 EO do 150 000 EO;

III. skupina: Výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity stokových sietí, výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity čistiarní odpadových vôd a odstraňovanie nutričov v aglomeráciách od 10 000 EO do 15 000 EO;

IV. skupina: Výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity stokových sietí, výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách od 2 000 EO do 10 000 EO.

B) ďalšie oprávnené aktivity:

V. skupina: Výstavba čistiarní odpadových vôd v prípadoch, keď už je dobudovaná minimálne na 80% (celej predmetnej aglomerácie) a prevádzkovaná stoková sieť v aglomeráciách do 2 000 EO (obce neuvedené v prílohe č. 1 tohto manuálu) podľa Plánu rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie Slovenskej republiky, a Vodného plánu Slovenska;

VI. skupina: Výstavba stokovej siete a ČOV v aglomeráciách do 2 000 EO (obce neuvedené v prílohe č. 1 tohto manuálu) v prípade projektov zameraných na realizáciu opatrení, ktoré uložili orgány štátnej vodnej správy rozhodnutím (podľa zákona č. 364/2004 o vodách a o zmene zákona SNR č.372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov) a smerujú k zamedzeniu závažného ohrozenia kvality a kvantity podzemných vôd a povrchových vôd tak, aby nebolo ohrozené ich využívanie.

Podpora pre danú skupinu oprávnených aktivít môže byť poskytnutá v prípadoch, ak doteraz uložené opatrenia orgánom štátnej vodnej správy⁸ nie sú účinné. Túto skutočnosť je potrebné preukázať údajmi, ktoré dokumentujú postupné zhoršovanie kvality využívaných vodárenských zdrojov (ktoré slúžia na hromadné zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou) podľa platnej legislatívy⁹ a sú evidované na regionálnych úradoch verejného zdravotníctva.

⁸ .presnejšie vymedzenie uvedených opatrení, ako aj predmetného stanoviska orgánu štátnej vodnej správy je obsiahnuté v Pokyne na vydávanie stanoviska orgánmi štátnej vodnej správy pre potreby stavieb navrhovaných na spolufinancovanie z prostriedkov OPŽP na roky 2007 – 2013, zaslanom sekciou vôd MŽP SR Krajským úradom životného prostredia dňa 14. 1. 2010

⁹ § 17 zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov; Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 354/2006 Z.z. ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu.

Tieto údaje budú posudzované a porovnávané aj s údajmi, ktoré MŽP SR zasielajú vlastníci infraštruktúry v rámci poskytovania údajov o majetkovej a prevádzkovej evidencii o objektoch a zariadeniach verejného vodovodu a verejnej kanalizácii v súlade s § 15 ods. 6 a § 16 ods. 6 zákona č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov a ustanoveniami vyhlášky MŽP SR č. 605/2005 Z.z. Pre uvedené situácie je potrebné okrem vývoja zhoršovania kvality vôd doplniť aj stanovisko orgánu štátnej vodnej správy⁸, že pri nerealizácii navrhovanej stavby dôjde k závažnému ohrozeniu kvality jestvujúceho vodárenského zdroja využívaného na hromadné zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou verejným vodovodom.

Finančná podpora sa poskytne len na projekty určené pre aglomerácie, ktoré sú v súlade s Národným programom Slovenskej republiky pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS o čistení komunálnych odpadových vôd v znení smernice Komisie 98/15/ES a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady 1882/2003 (zoznam týchto aglomerácií je uvedený v prílohe č. 1 tohto manuálu) ako rozhodujúcim dokumentom pre plnenie záväzkov SR vyplývajúcich zo Zmluvy o pristúpení SR k EÚ v oblasti odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd, okrem skupiny aktivít V. a VI.

Finančná podpora bude poskytnutá iba projektom, ktoré riešia odvádzanie odpadových vôd v rámci aglomerácie (aglomerácie z prílohy č.1 Programového manuálu), a to za podmienky, že:

- a) zabezpečujú pripojenie na verejnú kanalizáciu 85 % a viac existujúcich producentov odpadových vôd (podľa Národného programu Slovenskej republiky pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS) alebo minimálne 80 % existujúcich producentov v prípadoch, keď napojenosť nad 85 % je vzhľadom na zložitosť technického riešenia a jeho finančnú náročnosť, pri zohľadnení miestnych podmienok, ekonomicky neefektívna a zároveň
- b) ČOV je v súlade so smernicou Rady 91/271/EHS a nariadením vlády SR č. 296/2005 Z.z. ktorým sa ustanovujú požiadavky na kvalitu a kvantitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitných vôd.

Rekonštrukcie stokových sietí, objektov a zariadení na nich budú v rámci vyššie uvedených aktivít podporované iba za predpokladu, že sa zvýši kapacita uvedených objektov a zariadení za účelom reálneho napojenia nových producentov odpadových vôd a napĺňania záväzkov SR zo Zmluvy o pristúpení k EÚ (okrem aktivity VI., ku ktorej sa tieto záväzky nevzťahujú), a to aj prostredníctvom zlepšenia čistiaceho efektu ČOV potrebnej pre splnenie požiadaviek smernice Rady 91/271/EHS, len v rozsahu zodpovedajúcom uvedenému zvýšeniu. Uvedené skutočnosti je nevyhnutné preukázať hydrotechnickým výpočtom.

Napĺňanie operačných cieľov 1.1 a 1.2 je možné riešiť aj kombinovanými projektmi na realizáciu oprávnených aktivít zameraných na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou a odvádzanie a čistenie odpadových vôd, čím sa dosiahne efektívnejšie nakladanie s finančnými zdrojmi, pričom každá aktivita bude posudzovaná podľa stanovených oprávnených aktivít operačných cieľov a obmedzení vo vzťahu k oprávneným/neoprávneným výdavkom uvedených v bode 1.2.6.2 a 1.1.6.2.

1.2.5 Definovanie oprávneného územia na úrovni operačného cieľa 1.2

Prioritná os 1 (a všetky operačné ciele, ktoré sú jej súčasťou) je financovaná z Kohézneho fondu. Na podporu z neho je oprávnené územie tých členských štátov EÚ, ktorých hodnota hrubého národného dôchodku (HND) na obyvateľa meraná paritou kúpnej sily a vypočítaná na základe údajov ES v priemere za roky 2001 – 2003 je menšia ako 90 % priemeru EÚ 25.

Pre operačný cieľ 1.2 je preto oprávneným územím celý región NUTS I, t. j. celé územie Slovenskej republiky.

Vo vzťahu k operačnému cieľu 1.2 sa neuplatňuje princíp územnej koncentrácie aktivít do inovačných a kohéznych pólov rastu.

V súlade s Národným strategickým referenčným rámcom SR na obdobie 2007 – 2013 (kap. 4.2.3.2) sa v prípade príspevkov do environmentálnej infraštruktúry uvedený princíp územnej koncentrácie neuplatňuje, nakoľko základom pre ich teritoriálne zameranie je stav životného prostredia v dotknutom území.

1.2.6 Oprávnené a neoprávnené výdavky na úrovni operačného cieľa 1.2

1.2.6.1. Všeobecné zásady oprávnenosti výdavkov

- Základným východiskom pre stanovenie oprávnenosti výdavkov je článok 56 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde (všeobecné nariadenie) v znení jeho zmien a doplnkov.
- Časový rámec oprávnenosti výdavkov sa stanovuje tak, že za oprávnené sa považujú výdavky, ktoré vznikli v období od 1.1.2007 do 31.12.2015.
- Minimálna a maximálna doba realizácie projektu sa nestanovuje.
- Minimálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt je podmienená indikatívnou finančnou alokáciou na daný operačný cieľ a bude ďalej spresnená vo výzve na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.
- Oprávnené výdavky vo vzťahu k aktivitám podporovaným v rámci Operačného programu Životné prostredie (OP ŽP) celkovo, ako aj v rámci jeho jednotlivých prioritných osí, prípadne operačných cieľov, sa ďalej presnejšie a podrobnejšie stanovujú v Usmernení riadiaceho orgánu k oprávnenosti výdavkov pre projekty financované z ERDF a KF v rámci Operačného programu Životné prostredie na programové obdobie 2007 – 2013. Príslušná verzia uvedeného usmernenia je zverejnená ako súčasť jednotlivých výziev na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.

1.2.6.2. Ďalšie obmedzenia vo vzťahu k oprávneným/neoprávneným výdavkom pre operačný cieľ 1.2

- Výdavky na rekonštrukcie stokových sietí budú v rámci aktivít uvedených v bode 1.2.4. považované za oprávnené iba v prípade, ak vedú k zvýšeniu kapacity uvedených zariadení za účelom reálneho napojenia nových producentov odpadových vôd a naplňania záväzkov SR zo Zmluvy o pristúpení k EÚ (okrem aktivity VI., ku ktorej sa tieto záväzky nevzťahujú), a to aj prostredníctvom zvýšenia čistiaceho efektu ČOV potrebného pre splnenie požiadaviek smernice Rady 91/271/EHS a to len v rozsahu zodpovedajúcom uvedenému zvýšeniu. Uvedené skutočnosti je nevyhnutné preukázať hydrotechnickým výpočtom.

- Výdavky na rekonštrukcie objektov a zariadení ČOV budú v rámci aktivít uvedených v bode 1.2.4. považované za oprávnené iba v prípade, ak budú naplňovať záväzky SR zo Zmluvy o prístupí k EÚ (okrem aktivity VI., ku ktorej sa tieto záväzky nevzťahujú) a to len v rozsahu zodpovedajúcom uvedenému zvýšeniu¹⁰.
- Nebudú podporované projekty rekonštrukcie existujúcich stokových sietí, a objektov a zariadení na nich, ktoré neriešia zvýšenie ich kapacity z dôvodu pripojenia nových producentov odpadových vôd, ani neumožňujú zvýšenie čistiaceho efektu ČOV potrebného pre splnenie požiadaviek smernice Rady 91/271/EHS úmerne v rozsahu zodpovedajúcom uvedenému zvýšeniu a ktoré nie sú v súlade s oprávnenými aktivitami a ich podmienkami.
- Nebudú podporované projekty rekonštrukcií a rozšírení objektov a zariadení ČOV, ktoré nie sú v súlade s oprávnenými aktivitami a ich podmienkami.
- Výstavba ČOV v rámci V. skupiny aktivít je oprávnená iba v prípade, ak v predmetnej aglomerácii nie je zabezpečené čistenie odpadových vôd, t.j. nie je doteraz vybudovaná ČOV.
- V prípade aglomerácií, ktoré už majú vybudovanú/-é funkčnú/-é ČOV a táto/tieto zostane/-ú naďalej slúžiť svojmu pôvodnému účelu, budú za oprávnené považované iba výdavky na úpravu jej/ich kapacity formou rozšírenia a rekonštrukcie tých objektov a zariadení, ktoré sa priamo podieľajú na dosiahnutí požadovaného čistiaceho efektu a ktoré sú zároveň vybudované za účelom splnenia požiadaviek Národného programu SR pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS, prispievajú k zvýšeniu čistiaceho efektu ČOV a sú v súlade s oprávnenými aktivitami a podmienkami.
- Pri rekonštrukciách ČOV sa za neoprávnené výdavky budú považovať tie výdavky na objekty a zariadenia na jednotlivých stupňoch čistenia, ktoré sa priamo nepodieľajú na dosiahnutí požadovaného čistiaceho efektu podľa NV SR č. 296/2005 Z.z., smernice Rady 91/271/EHS a povolenia OÚ ŽP resp. KÚ ŽP, ani neprispievajú k zvýšeniu čistiaceho efektu ČOV a nie sú v súlade s oprávnenými aktivitami.
- V žiadosti bude posúdený za oprávnený náklad na verejnú kanalizáciu náklad pre producentov preukázateľne bývajúcich a produkujúcich znečistenie v danej lokalite v roku 2004 (vrátane priemyslu, služieb a pod.), plus nárast počtu nových producentov (obyvateľstvo, služby, priemysel a pod.) k termínu podania žiadosti a tiež aj kapacita pre už reálne zahájené stavby bytovej výstavby, služieb, priemyslu a pod..
- V prípade kombinovaných projektov zahŕňajúcich aktivity podporované v rámci operačného cieľa 1.1 a zároveň aj aktivity podporované v rámci operačného cieľa 1.2, bude každá aktivita posudzovaná podľa stanovených podmienok oprávnenosti pre danú aktivitu operačného cieľa. Sumárna finančná podpora realizácie operačného cieľa 1.1 nesmie prekročiť celkovú alokovanú finančnú čiastku na roky 2007 – 2013 pre operačný cieľ 1.1. Sumárna finančná podpora realizácie operačného cieľa 1.2 nesmie prekročiť celkovú alokovanú finančnú čiastku na roky 2007 – 2013 pre operačný cieľ 1.2.

¹⁰ Pod rozsahom zodpovedajúcom zvýšeniu napojenia obyvateľov sa rozumejú investície do objektov a zariadení, ktoré sú nevyhnutne potrebné na splnenie základného cieľa projektu pri rešpektovaní princípu efektívnosti vynaložených investičných nákladov.

1.2.7 Oprávnení prijímateľa na úrovni operačného cieľa 1.2

Presné vymedzenie oprávneného subjektu	Vymedzenie skupiny oprávnených aktivít (príp. aj typu projektov), pre ktoré je daný prijímateľ oprávnený	Maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a ŠR (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)	Minimálna výška spolufinancovania zo zdrojov prijímateľa (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)
obce, mestá	Skupina I. – VI.	95 %	5 %
združenia miest a obcí	Skupina I. – VI.	95 %	5 %
právnické osoby oprávnené na podnikanie vymedzené v § 5 ods. 1 zákona č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov a v § 2 písm. e) zákona č. 276/2001 Z.z.	Skupina I. – VI.	95 %	5 %

Financovanie uvedených oprávnených prijímateľov, vrátane stanovenia vnútorného pomeru jednotlivých zdrojov spolufinancovania žiadateľa, t.j. zdrojov EÚ a štátneho rozpočtu (viď prílohu č. 3 tohto manuálu), sa bude uskutočňovať podľa pravidiel obsiahnutých v platnej Stratégií financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013, ako aj v platnom Systéme finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013.

V rámci uplatňovania vyššie uvedených pravidiel sa prijímateľa rozčleňujú na prijímateľov zo sektora verejnej správy alebo prijímateľov zo súkromného sektora.

Medzi **prijímateľov z verejnej správy** v súlade s § 3 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov patria právnické osoby zapísané v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom SR podľa osobitného predpisu a zaradené vo verejnej správe v súlade s jednotnou metodikou platnou pre Európsku úniu, a to: a) v ústrednej správe, b) v územnej samospráve, c) vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia.

V ústrednej správe sa vykazujú štátne rozpočtové organizácie a štátne príspevkové organizácie, štátne účelové fondy, Fond národného majetku SR a Slovenský pozemkový fond, verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa vyššie uvedeného odseku.

V územnej samospráve sa vykazujú obce a vyššie územné celky a nimi zriadené rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie.

Vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia sa vykazuje Sociálna poisťovňa a zdravotné poisťovne.

Medzi **prijímateľov zo súkromného sektora** patria subjekty, ktoré nespadajú pod vymedzenie v § 3 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zároveň sa financovanie oprávnených prijímateľov bude uskutočňovať v súlade s podmienkami pre prevádzkové a koncesné zmluvy v rámci Operačného programu Životné prostredie prioritnej osi 1 operačného cieľa 1.1. a 1.2. v programovom období 2007 - 2013 v Slovenskej republike, schválenými bodom A.1 uznesenia vlády SR č. 394/2008. Uvedené podmienky tvoria prílohu č. 5 tohto manuálu.

V súlade s bodom B.2 uznesenia vlády SR č. 394/2008 pri definovaní podmienok oprávnenosti pre príjem prostriedkov v rámci Operačného programu Životné prostredie prioritnej osi 1 operačného cieľa 1.1. a 1.2. v programovom období 2007 – 2013 bude riadiaci orgán Operačného programu Životné prostredie postupovať v prípade príjemcov pomoci s existujúcou prevádzkovou zmluvou rovnako ako v prípade príjemcov pomoci bez zmluvy o prevádzkovaní.

Na oprávnených prijímateľov v rámci daného operačného cieľa sa nevzťahuje schéma štátnej pomoci (viď nasledujúci bod 1.2.8).

1.2.8 Schémy štátnej pomoci na úrovni operačného cieľa 1.2

V rámci operačného cieľa 1.2 sa neplánuje využiť schéma štátnej pomoci.

1.3 Operačný cieľ č. 1.3 Zabezpečenie primeraného sledovania a hodnotenia stavu povrchových vôd a podzemných vôd

1.3.1 Orgán zodpovedný za implementáciu operačného cieľa 1.3

Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR

1.3.2 Zameranie operačného cieľa 1.3

Hlavným zameraním operačného cieľa 1.3 je zabezpečenie plnenia povinností vyplývajúce pre SR zo smernice 2000/60/ES Európskeho parlamentu a Rady z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (rámcová smernica o vodách) v oblasti monitorovania. Monitorovanie stavu povrchovej vody a podzemnej vody sa realizuje na základe ročných programov monitorovania, ktoré sú predmetom reportovania Slovenska voči Európskej komisii.

1.3.3 Ukazovatele na úrovni operačného cieľa 1.3

	Názov ukazovateľa	Definícia	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
					r. 2006	r. 2015
Ukazovatele výsledku	súlad monitorovania stavu vôd v SR s požiadavkami Rámcovej smernice o vodách	indikátor uvádza percentuálny podiel objemu uskutočneného monitorovania stavu vôd na objeme monitorovania stavu vôd, ktorý je v súlade s požiadavkami Rámcovej smernice o vode	MŽP SR	%	44 ¹¹	100

1.3.4 Skupiny oprávnených aktivít na úrovni operačného cieľa 1.3

Pre dosiahnutie operačného cieľa 1.3 (v súlade s jeho zameraním) budú oprávnené tieto aktivity:

I. skupina: Monitorovanie a hodnotenie stavu povrchových vôd v zmysle požiadaviek EÚ, najmä:

- A. Získanie dát pre zistenie súčasného stavu v oblasti kvantity a kvality povrchových vôd
- B. Spracovanie dát súčasného stavu povrchových vôd;
- C. Hodnotenie stavu povrchových vôd;
- D. Reportovanie - príprava správ o stave povrchových vôd vo forme a s obsahom vyplývajúcim z právnych predpisov EÚ a medzinárodných dohôd.

II. skupina: Monitorovanie a hodnotenie stavu podzemných vôd v zmysle požiadaviek EÚ, najmä:

- A. Získanie dát pre zistenie súčasného stavu v oblasti kvantity a kvality podzemných vôd;
- B. Spracovanie dát súčasného stavu podzemných vôd;
- C. Hodnotenie stavu podzemných vôd;
- D. Reportovanie - príprava správ o stave podzemných vôd vo forme a s obsahom vyplývajúcim z právnych predpisov EÚ a medzinárodných dohôd.

III. skupina: Budovanie a rekonštrukcia monitorovacích objektov, najmä:

- A. Vybudovanie sond pre monitorovanie hladiny podzemnej vody;
- B. Vybudovanie merných objektov na prameňoch;
- C. Odstránenie starého merného objektu pri súčasnom budovaní nového merného objektu (sondy);
- D. Nákup a inštalácia zariadenia na automatické monitorovanie kvantity podzemných vôd.

¹¹ Indikátor uvádza percentuálny podiel objemu uskutočneného monitorovania stavu vôd, ktorý je v súlade s požiadavkami Rámcovej smernice o vode, na celkovom objeme monitorovania stavu vôd.

1.3.5 Definovanie oprávneného územia na úrovni operačného cieľa 1.3

Prioritná os 1 (a všetky operačné ciele, ktoré sú jej súčasťou) je financovaná z Kohézneho fondu. Na podporu z neho je oprávnené územie tých členských štátov EÚ, ktorých hodnota hrubého národného dôchodku (HND) na obyvateľa meraná paritou kúpnej sily a vypočítaná na základe údajov ES v priemere za roky 2001 – 2003 je menšia ako 90 % priemeru EÚ 25.

Pre operačný cieľ 1.3 je preto oprávneným územím celý región NUTS I, t. j. celé územie Slovenskej republiky.

Vo vzťahu k operačnému cieľu 1.3 sa neuplatňuje princíp územnej koncentrácie aktivít do inovačných a kohéznych pólov rastu.

1.3.6 Oprávnené a neoprávnené výdavky na úrovni operačného cieľa 1.3

1.3.6.1. Všeobecné zásady oprávnenosti výdavkov

- Základným východiskom pre stanovenie oprávnenosti výdavkov je článok 56 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde (všeobecné nariadenie) v znení jeho zmien a doplnkov.
- Časový rámec oprávnenosti výdavkov sa stanovuje tak, že za oprávnené sa považujú výdavky, ktoré vznikli v období od 1.1.2007 do 31.12.2015.
- Minimálna a maximálna doba realizácie projektu sa nestanovuje.
- Minimálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt je podmienená indikatívnou finančnou alokáciou na daný operačný cieľ a bude ďalej spresnená vo výzve na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.
- Oprávnené výdavky vo vzťahu k aktivitám podporovaným v rámci Operačného programu Životné prostredie (OP ŽP) celkovo, ako aj v rámci jeho jednotlivých prioritných osí, prípadne operačných cieľov, sa ďalej presnejšie a podrobnejšie stanovujú v Usmernení riadiaceho orgánu k oprávnenosti výdavkov pre projekty financované z ERDF a KF v rámci Operačného programu Životné prostredie na programové obdobie 2007 – 2013. Príslušná verzia uvedeného usmernenia je zverejnená ako súčasť jednotlivých výziev na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.

1.3.7 Oprávnení prijímateľa na úrovni operačného cieľa 1.3

Presné vymedzenie oprávneného subjektu	Vymedzenie skupiny oprávnených aktivít (príp. aj typu projektov), pre ktoré je daný prijímateľ oprávnený	Maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a ŠR (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)	Minimálna výška spolufinancovania zo zdrojov prijímateľa (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)

subjekty podľa § 2 vyhlášky MŽP SR č. 221/2005 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zisťovaní výskytu a hodnotení stavu povrchových vôd a podzemných vôd, o ich monitorovaní, vedení evidencie o vodách a o vodnej bilancii	Skupina I., Skupina II., Skupina III.	100 % v prípade organizácií štátnej správy, 95 % v prípade všetkých ostatných subjektov	0 % v prípade organizácií štátnej správy, 5 % v prípade všetkých ostatných subjektov
Slovenská agentúra životného prostredia	Skupina I., Skupina III.	100 %	0 %

Financovanie uvedených oprávnených prijímateľov, vrátane stanovenia podielu jednotlivých zdrojov spolufinancovania, t.j. zdrojov EÚ a zdrojov štátneho rozpočtu (viď prílohu č. 3 tohto manuálu) v rámci nenávratného finančného príspevku poskytnutého prijímateľovi, sa bude uskutočňovať podľa pravidiel obsiahnutých v platnej Stratégii financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013, ako aj v platnom Systéme finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013.

V rámci uplatňovania vyššie uvedených pravidiel sa prijímatelia rozčleňujú na prijímateľov zo sektora verejnej správy alebo prijímateľov zo súkromného sektora.

Medzi **prijímateľov z verejnej správy** v súlade s § 3 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov patria právnické osoby zapísané v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom SR podľa osobitného predpisu a zaradené vo verejnej správe v súlade s jednotnou metodikou platnou pre Európsku úniu, a to: a) v ústrednej správe, b) v územnej samospráve, c) vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia.

V ústrednej správe sa vykazujú štátne rozpočtové organizácie a štátne príspevkové organizácie, štátne účelové fondy, Fond národného majetku SR a Slovenský pozemkový fond, verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa vyššie uvedeného odseku.

V územnej samospráve sa vykazujú obce a vyššie územné celky a nimi zriadené rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie.

Vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia sa vykazuje Sociálna poisťovňa a zdravotné poisťovne.

Medzi **prijímateľov zo súkromného sektora** patria subjekty, ktoré nespádajú pod vymedzenie v § 3 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Na oprávnených prijímateľov v rámci daného operačného cieľa sa nevzťahuje schéma štátnej pomoci (viď nasledujúci bod 1.3.8).

1.3.8 Schémy štátnej pomoci na úrovni operačného cieľa 1.3

V rámci operačného cieľa 1.3 sa neplánuje využiť schéma štátnej pomoci.

2. Prioritná os č. 2 Ochrana pred povodňami

2.1 Operačný cieľ č. 2.1 Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami

2.1.1 Orgán zodpovedný za implementáciu operačného cieľa 2.1

Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR

2.1.2 Zameranie operačného cieľa 2.1

Hlavným zameraním operačného cieľa 2.1 je výrazne znížiť škody spôsobené povodňami realizáciou preventívnych opatrení na ochranu pred povodňami, obmedziť ľudskou činnosťou spôsobené nepriaznivé vplyvy na odtokové pomery v povodiach a zabezpečiť prirodzenú schopnosť akumulácie vody revitalizáciou povodí. Preventívne protipovodňové opatrenia sa budú realizovať v nadväznosti na Program protipovodňovej ochrany SR do roku 2010 a v nadväznosti na implementáciu smernice Európskeho parlamentu a Rady o hodnotení a manažmente povodňových rizík.

2.1.3 Ukazovatele na úrovni operačného cieľa 2.1

	Názov ukazovateľa	Definícia	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
					r. 2006	r. 2015
Ukazovatele výsledku	plocha územia so zabezpečenou protipovodňovou ochranou	plocha územia chráneného pred povodňami $Q_{\max.10}$ a viac	MŽP SR	km ²	5 800	5 970
	Počet osôb chránených pred povodňami v dôsledku realizácie projektu	Počet osôb vystavených riziku povodní, ktorých ohrozenie sa znížilo v dôsledku realizácie jednotlivých projektov (kľúčový (core) ukazovateľ č. 32)	MŽP SR	počet	1420000	1460000
	počet novovytvorených pracovných miest	počet trvalých a zároveň obsadených pracovných miest vytvorených v dôsledku realizácie jednotlivých projektov (kľúčový (core) ukazovateľ č. 1)	MŽP SR	počet	0	4
Ukazovatele výstupu	Počet projektov na prevenciu rizík	Počet projektov zameraných na preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami (kľúčový (core) ukazovateľ č. 31)	MŽP SR	počet	9	48

	počet opatrení zameraných na ochranu pred povodňami (spolu za projekty)	počet opatrení za jednotlivé projekty zameraných na ochranu pred povodňami	MŽP SR	počet	11	117
--	---	--	--------	-------	----	-----

2.1.4 Skupiny oprávnených aktivít na úrovni operačného cieľa 2.1

Pre dosiahnutie operačného cieľa 2.1 (v súlade s jeho zameraním) budú oprávnené tieto skupiny aktivít:

I. skupina: Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami v súlade s Programom protipovodňovej ochrany SR do roku 2010, Plánmi manažmentu povodí, resp. Vodným plánom Slovenska, vrátane vypracovania plánov manažmentu povodí a Vodného plánu Slovenska, najmä:

- A. technické a biotechnické opatrenia v povodí a na sezónnych vodných tokoch spomaľujúce odtok vôd z povodia
- B. výstavba a rekonštrukcia vodných nádrží, poldrov, ochranných hrádzí, protipovodňových línií a zariadení na prečerpávanie vnútorných vôd na dosiahnutie potrebných technických parametrov ochrany pred povodňami, vrátane odstraňovania sedimentov z vodných nádrží I. a II. kategórie a z úsekov prítokov v dosahu ich ovplyvnenia vzduťím vody
- C. úprava a revitalizácia tokov priamo spojená s dosiahnutím potrebnej úrovne ochrany priľahlých území pred povodňami

II. skupina: Opatrenia vyplývajúce zo smernice Európskeho parlamentu a Rady o hodnotení a manažmente povodňových rizík, vrátane plánov manažmentu povodňových rizík:

- A. Vyhotovenie máp povodňového ohrozenia a máp povodňového rizika
- B. Vypracovanie plánov manažmentu povodňových rizík alebo ich častí vrátane návrhov opatrení na dosiahnutie ich cieľov

2.1.5 Definovanie oprávneného územia na úrovni operačného cieľa 2.1

Prioritná os 2 (a oba operačné ciele, ktoré sú jej súčasťou) je financovaná z Kohézneho fondu. Na podporu z neho je oprávnené územie tých členských štátov EÚ, ktorých hodnota hrubého národného dôchodku (HND) na obyvateľa meraná paritou kúpnej sily a vypočítaná na základe údajov ES v priemere za roky 2001 – 2003 je menšia ako 90 % priemeru EÚ 25.

Pre operačný cieľ 2.1 je preto oprávneným územím celý región NUTS I, t. j. celé územie Slovenskej republiky.

Vo vzťahu k operačnému cieľu 2.1 sa neuplatňuje princíp územnej koncentrácie aktivít do inovačných a kohéznych pólov rastu.

V súlade s Národným strategickým referenčným rámcom SR na obdobie 2007 – 2013 (kap. 4.2.3.2) sa v prípade príspevkov do environmentálnej infraštruktúry uvedený princíp územnej koncentrácie neuplatňuje, nakoľko základom pre ich teritoriálne zameranie je stav životného prostredia v dotknutom území.

2.1.6 Oprávnené a neoprávnené výdavky na úrovni operačného cieľa 2.1

2.1.6.1. Všeobecné zásady oprávnenosti výdavkov

- Základným východiskom pre stanovenie oprávnenosti výdavkov je článok 56 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde (všeobecné nariadenie) v znení jeho zmien a doplnkov.
- Časový rámec oprávnenosti výdavkov sa stanovuje tak, že za oprávnené sa považujú výdavky, ktoré vznikli v období od 1.1.2007 do 31.12.2015.
- Minimálna a maximálna doba realizácie projektu sa nestanovuje.
- Minimálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt je podmienená indikatívnou finančnou alokáciou na daný operačný cieľ a bude ďalej spresnená vo výzve na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.
- Oprávnené výdavky vo vzťahu k aktivitám podporovaným v rámci Operačného programu Životné prostredie (OP ŽP) celkovo, ako aj v rámci jeho jednotlivých prioritných osí, prípadne operačných cieľov, sa ďalej presnejšie a podrobnejšie stanovujú v Usmernení riadiaceho orgánu k oprávnenosti výdavkov pre projekty financované z ERDF a KF v rámci Operačného programu Životné prostredie na programové obdobie 2007 – 2013. Príslušná verzia uvedeného usmernenia je zverejnená ako súčasť jednotlivých výziev na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.

2.1.6.2. Ďalšie obmedzenia vo vzťahu k oprávneným/neoprávneným výdavkom pre operačný cieľ 2.1.

- Náhrady nákladov na záchranné práce a zabezpečovacie práce sú považované za neoprávnené.
- Výdavky na úhradu škody spôsobenej povodňou sú považované za neoprávnené.
- Náhrady za obmedzenia práva hospodárenia s majetkom v oblastiach s identifikovaným povodňovým rizikom resp. ohrozením v súlade s postupmi smernice 2007/60/ES Európskeho parlamentu a Rady o hodnotení a manažmente povodňových rizík sú považované za neoprávnené.
- Výdavky na opravy a údržbu objektov a zariadení slúžiacich na ochranu pred povodňami, ktoré sú povinnosťou ich vlastníka/správcu, vrátane odstraňovania následkov spôsobených povodňou, sú považované za neoprávnené.
- Výdavky na úpravu, údržbu, opravy a revitalizáciu vodných tokov, pokiaľ nie sú spojené s dosiahnutím potrebnej úrovne ochrany pred povodňami, sú považované za neoprávnené.
- Výdavky na ťažbu sedimentov z nádrže a z prítokov do nádrže, pokiaľ sa nimi nedosiahne zväčšenie aktuálneho objemu retenčného priestoru nádrže, sú považované za neoprávnené.

2.1.7 Oprávnení prijímateľa na úrovni operačného cieľa 2.1

Presné vymedzenie oprávneného subjektu	Vymedzenie skupiny oprávnených aktivít (príp. aj typu projektov), pre ktoré je daný prijímateľ oprávnený	Maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a ŠR (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)	Minimálna výška spolufinancovania zo zdrojov prijímateľa (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)

správcovia drobných vodných tokov podľa § 48 ods. 2 zákona č. 364/2004 – štátne organizácie, ktorým bola prevedená správa podľa § 51 ods. 1 uvedeného zákona	Skupina I.	100 % v prípade organizácií štátnej správy, 95 % v prípade všetkých ostatných subjektov	0 % v prípade organizácií štátnej správy, 5 % v prípade všetkých ostatných subjektov
Slovenský vodohospodársky podnik, š.p. – správca vodohospodársky významných vodných tokov a správca drobných vodných tokov podľa § 48 ods. 2, písmeno a, b zákona č. 364/2004 o vodách v znení neskorších predpisov	Skupina I., Skupina II.	95 %	5 %
mestá a obce, ktorým správca vodného toku prenechal jeho ucelený úsek (časť) do nájmu alebo výpožičky podľa § 51, ods. 2 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov	Skupina I.	95 %	5 %

Financovanie uvedených oprávnených prijímateľov, vrátane stanovenia vnútorného pomeru jednotlivých zdrojov spolufinancovania žiadateľa, t.j. zdrojov EÚ a štátneho rozpočtu (viď prílohu č. 3 tohto manuálu), sa bude uskutočňovať podľa pravidiel obsiahnutých v platnej Stratégii financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013, ako aj v platnom Systéme finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013.

V rámci uplatňovania vyššie uvedených pravidiel sa prijímatelia rozčleňujú na prijímateľov zo sektora verejnej správy alebo prijímateľov zo súkromného sektora.

Medzi **prijímateľov z verejnej správy** v súlade s § 3 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov patria právnické osoby zapísané v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom SR podľa osobitného predpisu a zaradené vo verejnej správe v súlade s jednotnou metodikou platnou pre Európsku úniu, a to: a) v ústrednej správe, b) v územnej samospráve, c) vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia.

V ústrednej správe sa vykazujú štátne rozpočtové organizácie a štátne príspevkové organizácie, štátne účelové fondy, Fond národného majetku SR a Slovenský pozemkový fond, verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa vyššie uvedeného odseku.

V územnej samospráve sa vykazujú obce a vyššie územné celky a nimi zriadené rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie.

Vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia sa vykazujú Sociálna poisťovňa a zdravotné poisťovne.

Medzi **prijímateľov zo súkromného sektora** patria subjekty, ktoré nespádajú pod vymedzenie v § 3 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

2.1.8 Schémy štátnej pomoci na úrovni operačného cieľa 2.1

V rámci operačného cieľa 2.1 sa neplánuje využiť schéma štátnej pomoci.

2.2 Operačný cieľ č. 2.2 Vybudovanie povodňového varovného a predpovedného systému

2.2.1 Orgán zodpovedný za implementáciu operačného cieľa 2.2

Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR

2.2.2 Zameranie operačného cieľa 2.2

Hlavným zameraním operačného cieľa 2.2 je v zmysle Programu protipovodňovej ochrany Slovenskej republiky do roku 2010 a Koncepcie vodohospodárskej politiky SR do roku 2015 dobudovať Povodňový varovný a predpovedný systém (POVAPSYS) ako nástroj umožňujúci prostredníctvom hydrologických predpovedí, varovaní a výstrah výraznejšie znížiť škody spôsobené povodňami, predovšetkým straty na životoch, ujmy na zdraví ľudí a majetku občanov, miest a obcí.

2.2.3 Ukazovatele na úrovni operačného cieľa 2.2

	Názov ukazovateľa	Definícia	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
					r. 2006	r. 2015
Ukazovatele výsledku	počet vydaných hydrologických predpovedí, varovaní a výstrah	počet vydaných hydrologických predpovedí, varovaní a výstrah	MŽP SR	počet	7 200	15 000
	počet novovytvorených pracovných miest	počet trvalých a zároveň obsadených pracovných miest vytvorených v dôsledku realizácie jednotlivých projektov (kľúčový (core) ukazovateľ č. 1)	MŽP SR	počet	0	1
Ukazovatele výstupu	Počet projektov na prevenciu rizík	Počet projektov zameraných na preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami (kľúčový (core) ukazovateľ č. 31)	MŽP SR	počet	0	1

	počet inštitúcií napojených na POVAPSYS	počet inštitúcií napojených na POVAPSYS, prostredníctvom ktorých bude zabezpečená protipovodňová ochrana ¹²	MŽP SR	počet	1	3
--	---	--	--------	-------	---	---

2.2.4 Skupiny oprávnených aktivít na úrovni operačného cieľa 2.2

Pre dosiahnutie operačného cieľa 2.2 (v súlade s jeho zameraním) bude oprávnená skupina aktivít:

I. skupina: Dobudovanie a prevádzka POVAPSYS, najmä:

- A. dobudovanie siete pozemných staníc
- B. dobudovanie systémov distančných metód monitoringu
- C. dobudovanie informačných technológií a informačných systémov, vrátane telekomunikačného systému
- D. dobudovanie systémov predpovedných modelov, metód, metodík

2.2.5 Definovanie oprávneného územia na úrovni operačného cieľa 2.2

Prioritná os 2 (a oba operačné ciele, ktoré sú jej súčasťou) je financovaná z Kohézneho fondu. Na podporu z neho je oprávnené územie tých členských štátov EÚ, ktorých hodnota hrubého národného dôchodku (HND) na obyvateľa meraná paritou kúpnej sily a vypočítaná na základe údajov ES v priemere za roky 2001 – 2003 je menšia ako 90 % priemeru EÚ 25.

Pre operačný cieľ 2.2 je preto oprávneným územím celý región NUTS I, t. j. celé územie Slovenskej republiky.

Vo vzťahu k operačnému cieľu 2.2 sa neuplatňuje princíp územnej koncentrácie aktivít do inovačných a kohéznych pólov rastu.

2.2.6 Oprávnené a neoprávnené výdavky na úrovni operačného cieľa 2.2

2.2.6.1. Všeobecné zásady oprávnenosti výdavkov

- Základným východiskom pre stanovenie oprávnenosti výdavkov je článok 56 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde (všeobecné nariadenie) v znení jeho zmien a doplnkov.
- Časový rámec oprávnenosti výdavkov sa stanovuje tak, že za oprávnené sa považujú výdavky, ktoré vznikli v období od 1.1.2007 do 31.12.2015.
- Minimálna a maximálna doba realizácie projektu sa nestanovuje.
- Minimálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt je podmienená indikatívnou finančnou alokáciou na daný operačný cieľ a bude ďalej spresnená vo výzve na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.

¹² Napojenie POVAPSYS-u na príslušne inštitúcie (SVP, š.p., MŽP SR, MV SR) zabezpečí operatívny prístup k potrebným informáciám, na základe ktorých je možné predpovedať meteorologickú a hydrologickú situáciu v povodí, a podľa toho očakávať vývoj situácie a prijať potrebné protipovodňové opatrenia. Po dobudovaní budú prepojené nižšie zložky prostredníctvom SVP, š.p.(jednotlivé OZ) MŽP SR (KÚŽP, OÚŽP, obce) a MV SR.

- Oprávnené výdavky vo vzťahu k aktivitám podporovaným v rámci Operačného programu Životné prostredie (OP ŽP) celkovo, ako aj v rámci jeho jednotlivých prioritných osí, prípadne operačných cieľov, sa ďalej presnejšie a podrobnejšie stanovujú v Usmernení riadiaceho orgánu k oprávnenosti výdavkov pre projekty financované z ERDF a KF v rámci Operačného programu Životné prostredie na programové obdobie 2007 – 2013. Príslušná verzia uvedeného usmernenia je zverejnená ako súčasť jednotlivých výziev na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.

2.2.7 Oprávnení prijímateľa na úrovni operačného cieľa 2.2

Presné vymedzenie oprávneného subjektu	Vymedzenie skupiny oprávnených aktivít (príp. aj typu projektov), pre ktoré je daný prijímateľ oprávnený	Maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a ŠR (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)	Minimálna výška spolufinancovania zo zdrojov prijímateľa (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)
Slovenský hydrometeorologický ústav	Skupina I	100 %	0 %

Financovanie uvedeného oprávneného prijímateľa, vrátane stanovenia vnútorného pomeru jednotlivých zdrojov spolufinancovania žiadateľa, t.j. zdrojov EÚ a štátneho rozpočtu (viď prílohu č. 3 tohto manuálu), sa bude uskutočňovať podľa pravidiel obsiahnutých v platnej Stratégii financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013, ako aj v platnom Systéme finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013.

2.2.8 Schémy štátnej pomoci na úrovni operačného cieľa 2.2

V rámci operačného cieľa 2.2 sa neplánuje využiť schéma štátnej pomoci.

3 Prioritná os č. 3 Ochrana ovzdušia a minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy

3.1 Operačný cieľ č. 3.1 Ochrana ovzdušia

3.1.1 Orgán zodpovedný za implementáciu operačného cieľa č. 3.1

Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR.

3.1.2 Zameranie operačného cieľa 3.1

Zameraním tohto operačného cieľa je predovšetkým transpozícia a implementácia predpisov EÚ, dosiahnutie ustanovených technických požiadaviek na prevádzku zdrojov, ktorými sa obmedzujú množstvá vypúšťaných znečisťujúcich látok. V uvedených predpisoch EÚ je problematika ochrany ovzdušia rozdelená na časť kvality ovzdušia a emisnú časť.

Dosiahnutie dobrej kvality ovzdušia na celom území pre všetky znečisťujúce látky, ktoré majú stanovené limitné hodnoty, resp. cieľové hodnoty, patrí medzi strategické a kľúčové úlohy ochrany ovzdušia nielen na Slovensku, ale aj v Európe.¹³

3.1.3 Ukazovatele na úrovni operačného cieľa 3.1

	Názov ukazovateľa	Definícia	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
					r. 2006	r. 2015
Ukazovatele výsledku	zníženie emisií znečisťujúcich látok prepočítané na referenčné tony SO ₂ (spolu za jednotlivé podporené projekty)	percentuálne zníženie emisií znečisťujúcich látok prepočítané na referenčné tony SO ₂	MŽP SR	%	45	30
	zníženie emisií prchavých organických látok (spolu za jednotlivé podporené projekty)	percentuálne zníženie emisií prchavých organických látok	MŽP SR a SHMÚ	%	0	20
	zníženie emisií znečisťujúcej látky PM ₁₀ vyjadrené v hmotnostnej jednotke g/ na 100 km	percentuálne zníženie hmotnostného ekvivalentu emisií prepočítané na 100km	MŽP SR	%	0	30

¹³ Zoznam zdrojov znečisťovania ovzdušia (50 najväčších stacionárnych zdrojov znečisťovania) tuhými znečisťujúcimi látkami, SO₂ a NO_x je súčasťou príloh Operačného programu Životné prostredie (prílohy č. 9 – 11).

	počet novovytvorených pracovných miest	počet trvalých a zároveň obsadených pracovných miest vytvorených v dôsledku realizácie jednotlivých projektov (kľúčový (core) ukazovateľ č. 1)	MŽP SR	počet	0	55
	Počet vytvorených pracovných miest (brutto, na plný úväzok) priamej investičnej podpory MSP	počet trvalých a zároveň obsadených pracovných miest vytvorených v dôsledku realizácie jednotlivých projektov priamej investičnej podpory MSP (kľúčový (core) ukazovateľ č. 9)	MŽP SR	počet	0	13
Ukazovatele výstupu	Počet podporených aktivít zameraných na znižovanie znečisťovania a znečistenia ovzdušia a počet podporených štúdií a analýz	Počet podporených aktivít, štúdií a analýz	MŽP SR	počet	32	62
	Počet projektov zameraných na zníženie emisií znečisťujúcich látok z verejnej dopravy v oblastiach vyžadujúcich osobitnú ochranu ovzdušia	Počet projektov zameraných na zníženie emisií znečisťujúcich látok z verejnej dopravy v oblastiach vyžadujúcich osobitnú ochranu ovzdušia	MŽP SR	počet	0	8
	Počet zmodernizovaných a novo nainštalovaných monitorovacích staníc Národnej monitorovacej siete kvality ovzdušia	Počet zmodernizovaných a novo nainštalovaných monitorovacích staníc Národnej monitorovacej siete kvality ovzdušia	MŽP SR	počet	0	25
	Počet projektov zameraných na zlepšenie kvality ovzdušia	Počet projektov zameraných na zlepšenie kvality ovzdušia (kľúčový (core) ukazovateľ č. 28)	MŽP SR	počet	0	75
	Počet projektov priamej investičnej podpory MSP	Počet projektov realizovaných MSP podporených priamou investičnou podporou (kľúčový (core) ukazovateľ č. 7)	MŽP SR	počet	0	15

3.1.4 Skupiny oprávnených aktivít na úrovni operačného cieľa 3.1

Pre dosiahnutie operačného cieľa 3.1 budú oprávnené nasledujúce skupiny aktivít:

I. skupina: Znižovanie emisií základných a ostatných znečisťujúcich látok v ovzduší najmä tuhých znečisťujúcich látok (PM_{10} , $PM_{2,5}$), SO_2 , NO_x , benzén, VOC, NH_3 , ťažkých kovov a PAH¹⁴:

A. Projekty zamerané na znižovanie emisií znečisťujúcich látok zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia, ktorými sa dosiahnu nižšie hodnoty emisií než sú požadované platnými právnymi predpismi (vrátane príslušných systémov monitorovania) alebo sa dosiahnu sprísnené požiadavky podľa nových predpisov a strategických dokumentov EÚ, najmä:

- o inštalovanie a modernizácia odľučovacích technológií, alebo iných koncových technológií (napr. DESOX, odprašovacie zariadenia, zakapotovanie technológie príp. dopravných pásov, vybudovanie zavlažovacích systémov haldových materiálov a troskovej jamy) a inštalácia BAT technológií (napr. zmena princípu technológie výroby, ktorej výsledkom je zníženie emisií, zmena surovinovej základne);
- o zmena palivovej základne na environmentálne prijateľnejšie palivo (v danom prípade okrem obnoviteľných zdrojov energie ako sú biomasa, bioplyn, slnečná energia a geotermálna energia a okrem tepelných čerpadiel);
- o opatrenia investičného charakteru pre spaľovacie zariadenia za účelom zosúladenia s požiadavkami BAT podľa smernice o priemyselných emisiách (napr. DeSOx, DeNOx)¹⁵;
- o opatrenia investičného charakteru určené v integrovanom povolení v spaľovacích energetických zariadeniach s menovitým tepelným príkonom od 20 MW do 50 MW za účelom zosúladenia zdroja so smernicou č. 1/2008/ES o IPKZ (plán v tematickej stratégii kvality ovzdušia)¹⁶;
- o rekonštrukcia existujúcich spaľovní odpadov v zdravotníckych zariadeniach nad rámec smernice č. 2000/76/ES vrátane príslušných systémov automatizovaného monitorovania;
- o likvidácia kotolne a napojenie sa na centrálny zdroj tepla

B. Zavádzanie progresívnych technológií a technických opatrení na znižovanie emisií prchavých organických látok (VOC) zo zariadení, najmä:

- o opatrenia (technického charakteru) na znižovanie obsahu VOC v regulovaných výrobkoch podľa smernice 2004/42/ES¹⁷ o obmedzení emisií prchavých organických zlúčenín unikajúcich pri používaní organických rozpúšťadiel v určitých farbách a lakoch a vo výrobkoch na povrchovú úpravu vozidiel a o zmene a doplnení smernice

¹⁴ Vzhľadom na tematicky podobné aktivity podporované v rámci Operačného programu Konkurencieschopnosť a hospodársky rast (OP KaHR), ktorého riadiacim orgánom je MH SR a v rámci OP ŽP, prioritnej osi 3, operačného cieľa 3.1., bolo v prípade skupiny aktivít „Znižovanie emisií základných a ostatných znečisťujúcich látok v ovzduší najmä tuhých znečisťujúcich látok (PM_{10} , $PM_{2,5}$), SO_2 , NO_x , benzén, VOC, NH_3 , ťažkých kovov a PAH“ potrebné stanoviť deliace línie na úrovni projektov medzi OP ŽP a OP KaHR. Uvedená deliaca línia je presnejšie špecifikovaná na konci časti tohto programového manuálu, týkajúcej sa operačného cieľa 3.1.

¹⁵ V súčasnosti prebieha schvaľovanie smernice o priemyselných emisiách na úrovni Európskeho spoločenstva.

¹⁶ realizácia opatrení v rámci v súčasnosti stredných zdrojov znečisťovania ovzdušia, ktoré musia byť zosúladené so Smernicou o veľkých energetických zariadeniach. č. ES/2001/80 (napr. inštalovanie BAT technológií ako sú DeSOx, DeNOx, vysoko účinné odľučovacie zariadenia).

¹⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/42/ES z 21. apríla 2004 o obmedzení emisií prchavých organických zlúčenín unikajúcich pri používaní organických rozpúšťadiel v určitých farbách a lakoch a vo výrobkoch na povrchovú úpravu vozidiel a o zmene a doplnení smernice 1999/13/ES.

1999/13/ES (napr. prechod výroby farieb a lakov a pod. na farby a laky obsahujúce menej VOC);

- o technologické opatrenia umožňujúce znižovanie emisií VOC v zariadeniach spadajúcich pod smernicu 99/13/ES¹⁸ (v súlade s definíciami uvedenými v prílohe č. 1 uvedenej smernice¹⁹), ako napr. inštalácia odlučovacích zariadení (napr. katalytických a termooxidačných jednotiek), prechod na použitie vodou riediteľných farieb, lakov a lepidiel vo výrobnom procese a pod.;
- o znižovanie emisií VOC zo skladovania benzínu v distribučných skladoch s obratom 0 – 25 000 t/rok (zariadenia spadajúce pod smernicu 94/63/ES);
- o znižovanie emisií VOC z prečerpávacích zariadení benzínu (plnenie a vyprázdňovanie mobilných zásobníkov) s obratom do 150 000 t/rok (zariadenia spadajúce pod smernicu 94/63/ES);
- o opatrenia na uvedenie čerpacích staníc pohonných hmôt do súladu so smernicou 94/63/ES.

II. skupina: Zníženie emisií znečisťujúcich látok z verejnej dopravy prioritne v oblastiach vyžadujúcich osobitnú ochranu ovzdušia²⁰:

- A. plynofikácia autobusov (ich náhradou alebo úpravou) verejnej mestskej aj medzimestskej dopravy²¹ s budovaním CNG čerpacích staníc v prípade potreby
- B. náhrada autobusovej verejnej dopravy trolejbusovou dopravou vrátane duobusov (trolejbusov s pomocným dieselovým pohonom)
- C. náhrada autobusovej dopravy električkovou dopravou

III. skupina: Riešenie kvality ovzdušia a skvalitňovanie a odborná podpora monitorovania emisií a kvality ovzdušia podľa požiadaviek EÚ ako aj skvalitnenie Národného emisného informačného systému (NEIS):

- A. Projekty zamerané na znižovanie znečisťovania ovzdušia emisiami z plošných, fugitívnych a líniových zdrojov znečisťovania a iné efektívne opatrenia na riešenie dobrej kvality ovzdušia v okolí plošných, fugitívnych a líniových zdrojov znečisťovania ovzdušia na celom území SR a projekty zamerané na opatrenia špeciálne v oblastiach riadenia kvality ovzdušia vychádzajúce najmä z programov na zlepšenie kvality ovzdušia, prípadne z akčných plánov na zabezpečenie kvality ovzdušia, vypracovaných KÚŽP,;
- o nákup čistiacej techniky (postrekové cisterny, čistiace vozy) pozemných komunikácií (diaľnic, rýchlostných komunikácií, ciest 1. a 2. triedy a miestnych komunikácií);
- o zazelenanie miest (výsadba a regenerácia izolačnej zelene oddeľujúcej obytnú zástavbu od priemyselných stavieb, komerčných areálov alebo frekventovaných dopravných koridorov, revitalizácia neudržiavaných plôch a ich premena na parky a zatravnené oblasti) a výsadba stanovištne vhodných druhov drevín;

¹⁸ Smernica Rady 1999/13/ES z 11. marca 1999 o obmedzení emisií prchavých organických zlúčenín unikajúcich pri používaní organických rozpúšťadiel pri určitých činnostiach a v určitých zariadeniach.

¹⁹ Príloha č. 1 obsahuje tieto činnosti: polygrafia, odmasťovanie a čistenie povrchov, chemické čistenie, nanášanie náterov, následná povrchová úprava vozidiel, natieranie pásov a zvitkov, natieranie navíjaných drôtov, nanášanie lepidla, výroba obuvi, výroba náterových látok, lakov a tlačiarenských farieb a lepidiel, výroba farmaceutických výrobkov, výroba a spracovanie gummy, extrakcia rastlinných olejov a živočíšnych tukov a rafinácia rastlinných olejov, impregnácia dreva, laminovanie dreva a plastov.

²⁰ V zmysle Operačného programu Životné prostredie aktivity zamerané na zníženie emisií znečisťujúcich látok z verejnej dopravy budú realizované prioritne v oblastiach vyžadujúcich osobitnú ochranu ovzdušia, najmä v oblastiach znečistených vplyvom dopravy (Košice, Nitra, Trenčín, Trnava, Martin, Žilina, Senica, Banská Bystrica, Prešov, Prievidza). Zoznam oblastí riadenia kvality ovzdušia je uvedený v prílohe č. 2.

²¹ Pod termínom mestská a medzimestská doprava sa chápe mestská a prímestská doprava podľa § 6 zákona č. 168/1996 Zb. o cestnej preprave. Tento termín nezahŕňa diaľkovú dopravu.

- o budovanie záchytných parkovísk tam, kde sa zavedú pešie zóny;
- o technické opatrenia na zníženie prašnosti skládok odpadov (napr. skrúpaním, zazelenaním a pod.);
- o informačné kampane o význame dosiahnutia dobrej kvality ovzdušia alebo o vplyve znečisťujúcich látok, nachádzajúcich sa v ovzduší na zdravie ľudí.

B. Projekty zamerané na kontrolu správnosti výsledkov meraní, akreditáciu a na systémy riadenia kvality kontinuálneho a diskontinuálneho merania emisií zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia, vykonávaných poverenou organizáciou a orgánmi štátnej správy najmä:

- o technické a metrologické vybavenie a zabezpečenie školení pracovníkov Referenčného laboratória, odbor meraní „Imisie – emisie“;
- o akreditácia odborných činností Referenčného laboratória a akreditácia organizátora porovnávacích meraní;
- o technické a metrologické vybavenie a zabezpečenie školení pracovníkov kontrolných orgánov štátnej správy pre výkon ich činností:
 - kontrola zdrojov emisií meraním;
 - kontrola a dohľad nad kontinuálnymi a diskontinuálnymi meraniami;
- o akreditácia príslušných odborných činností kontrolných orgánov štátnej správy.

C. Projekty na systémové a technické riešenie monitorovania kvality ovzdušia podľa požiadaviek smerníc EÚ vrátane riešenia akreditácie systémov kvality (smernice č. 96/62/ES, č. 99/30/ES, č. 2000/69/ES, č. 2002/3/ES, č. 2004/107 a návrh novej smernice o kvalite ovzdušia a čistejšom ovzduší v Európe 2005/0183), najmä:

- o obnova a dovybavenie už existujúcich meracích staníc Národnej monitorovacej siete kvality ovzdušia (NMSKO) v období rokov 2007 – 2013;
- o zjednotenie systémov prenosu dát z meracích staníc NMSKO do centrálnej databázy;
- o modernizácia a dovybavenie technických a ostatných súvisiacich prostriedkov pre analýzy vzoriek vonkajšieho ovzdušia a kalibráciu analyzátorov NMSKO podľa požiadaviek smerníc vrátane komplexného riešenia akreditácie činnosti skúšobného laboratória a kalibračného laboratória podľa EN ISO/IEC 17025.

D. Projekty na zabezpečenie kvalifikovaného hodnotenia kvality ovzdušia na území SR, najmä:

- o spracovanie a interpretácie dát o kvalite ovzdušia;
- o modelovacie techniky;
- o analýza rozptylu a pôvodu znečisťujúcich látok, pre ktoré je hodnotená kvalita ovzdušia;
- o štúdie hodnotenia podielov zdrojov na znečistení ovzdušia látkami, pre ktoré je hodnotená kvalita ovzdušia;
- o skvalitnenie projekcií základných znečisťujúcich látok.

E. Projekty zamerané na systémové riešenia špecifických inventarizácií a projekcií na preukazovanie národných emisných stropov určených smernicou č. 2000/81, prípadne jej pripravovanou novelou.

F. Projekty na skvalitnenie Národného Emisného Informačného Systému (NEIS), na riešenie zberu, spracovania a distribúcie dát a informačných správ o prevádzke zdrojov znečisťovania podľa požiadaviek smerníc EÚ a pokynov EK.

3.1.5 Definovanie oprávneného územia na úrovni operačného cieľa 3.1

Prioritná os 3 (a oba operačné ciele, ktoré sú jej súčasťou) je financovaná z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF). Na podporu z ERDF sú v rámci cieľa Konvergencia oprávnené tie regióny NUTS II, ktorých hodnota hrubého domáceho produktu (HDP) na obyvateľa meraná paritou kúpnej sily a vypočítaná na základe údajov ES v priemere za roky 2000 – 2002 je menšia ako 75 % priemeru EÚ 25.

V prípade Slovenskej republiky je preto na podporu z ERDF oprávnené celé jej územie okrem regiónu NUTS II Bratislavský kraj.

Pre operačný cieľ 3.1 sú preto oprávneným územím nasledujúce regióny NUTS II:

Región NUTS II	Územie
Západné Slovensko	Trnavský samosprávny kraj, Nitriansky samosprávny kraj, Trenčiansky samosprávny kraj
Stredné Slovensko	Žilinský samosprávny kraj, Banskobystrický samosprávny kraj
Východné Slovensko	Košický samosprávny kraj, Prešovský samosprávny kraj

NUTS II Bratislavský kraj, t.j. územie Bratislavského samosprávneho kraja nie je na podporu z ERDF v rámci operačného cieľa 3.1 oprávnené.

Vo vzťahu k operačnému cieľu 3.1 sa neuplatňuje princíp územnej koncentrácie aktivít do inovačných a kohéznych pólov rastu.

V súlade s Národným strategickým referenčným rámcom SR na obdobie 2007 – 2013 (kap. 4.2.3.2) sa v prípade príspevkov do environmentálnej infraštruktúry uvedený princíp územnej koncentrácie neuplatňuje, nakoľko základom pre ich teritoriálne zameranie je stav životného prostredia v dotknutom území.

3.1.6 Oprávnené a neoprávnené výdavky na úrovni operačného cieľa 3.1

3.1.6.1. Všeobecné zásady oprávnenosti výdavkov

- Základným východiskom pre stanovenie oprávnenosti výdavkov je článok 56 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde (všeobecné nariadenie) v znení jeho zmien a doplnkov.
- Časový rámec oprávnenosti výdavkov sa stanovuje tak, že za oprávnené sa považujú výdavky, ktoré vznikli v období od 1.1.2007 do 31.12.2015.
- Minimálna a maximálna doba realizácie projektu sa nestanovuje.
- Minimálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt je podmienená indikatívnou finančnou alokáciou na daný operačný cieľ a bude ďalej spresnená vo výzve na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.
- Oprávnenosť nákladov všetkých aktivít, ktoré zasahujú svojim účinkom celé územie Slovenska sa znižuje o percento vychádzajúce z pomeru počtu obyvateľov Bratislavského kraja k počtu obyvateľov Slovenska. V prípade aktivít, ktoré zasahujú svojím účinkom územie viacerých regiónov (krajov) vrátane Bratislavského kraja sa oprávnenosť nákladov

príslušných aktivít znižuje o percento vychádzajúce z pomeru počtu obyvateľov Bratislavského kraja k počtu obyvateľov všetkých dotknutých regiónov²².

- Oprávnené výdavky vo vzťahu k aktivitám podporovaným v rámci Operačného programu Životné prostredie (OP ŽP) celkovo, ako aj vo v rámci jeho jednotlivých prioritných osí, prípadne operačných cieľov, sa ďalej presnejšie a podrobnejšie stanovujú v Usmernení riadiaceho orgánu k oprávnenosti výdavkov pre projekty financované z ERDF a KF v rámci Operačného programu Životné prostredie na programové obdobie 2007 – 2013. Príslušná verzia uvedeného usmernenia je zverejnená ako súčasť jednotlivých výziev na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.

Vo vzťahu k uplatňovaniu iniciatívy JEREMIE ako nástroja finančného inžinierstva v súvislosti so všeobecnými zásadami oprávnenosti výdavkov platí, že výdavky týkajúce sa implementácie iniciatívy JEREMIE sú v súlade s rozhodnutím Komisie K(2010)2270 z 15.4.2010, ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie K(2007)5500, ktorým sa schválil operačný program Životné prostredie pomoci Spoločenstva z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Kohézneho fondu v rámci cieľa konvergencie v regiónoch Slovenskej republiky, považované za oprávnené od 29.1.2010 do 31.12.2015.

Oprávnené výdavky vo vzťahu k implementácii iniciatívy JEREMIE sa presnejšie a podrobnejšie stanovujú v dokumente Usmernenie riadiaceho orgánu k oprávnenosti výdavkov implementácie Operačného cieľa č. 3.1 Ochrana ovzdušia v rámci Operačného programu Životné prostredie prostredníctvom iniciatívy JEREMIE.

3.1.6.2. Ďalšie obmedzenia vo vzťahu k oprávneným/neoprávneným výdavkom pre operačný cieľ 3.1., a to:

3.1.6.2.1. pre skupinu I. oprávnených aktivít: Znižovanie emisií základných a ostatných znečisťujúcich látok v ovzduší najmä tuhých znečisťujúcich látok (PM_{10} , $PM_{2,5}$), SO_2 , NO_x , benzén, VOC , NH_3 , ťažkých kovov a PAH

- Na podporu budú oprávnené len projekty, z ktorých je zrejmé, že v porovnaní s požiadavkami ochrany ovzdušia podľa príslušných smerníc EÚ, predpisov SR a referenčných dokumentov pre najlepšiu dostupnú techniku sa dosahuje lepšia úroveň ochrany ovzdušia t.j. projektované parametre emisných veličín²³ sú nižšie ako určené emisné limity, technické požiadavky alebo všeobecné podmienky prevádzkovania pre príslušný zdroj, časť zdroja alebo zariadenie²⁴, sú splnené požiadavky na monitorovanie emisií a imisí²⁵ a súčasne ročné emisie podľa projektu (prepočítané na referenčné tony SO_2) v cieľovom roku sú nižšie ako emisie za porovnateľné obdobie (napríklad: priemer za 3 roky, prípadne priemer za 5 rokov alebo najvyššia emisia za rok z posledných 5 rokov).
- Výstavba nových zdrojov znečisťovania ovzdušia bude oprávnená len za predpokladu, že bude odstavený zdroj existujúci a zároveň dôjde k zníženiu celkového množstva emisií za rok v porovnaní s pôvodným zdrojom.

²² Ako východisko sa pre uvedený výpočet použijú údaje o počte obyvateľov SR a jednotlivých krajov k 31.12.2009, zverejnené Štatistickým úradom SR a uvedené v prílohe č. 4 tohto manuálu.

V súlade s vyššie uvedeným oprávnenosť nákladov všetkých aktivít, ktoré zasahujú svojim účinkom celé územie Slovenska, sa znižuje o 11,48 % (vychádzajúc z pomeru počtu obyvateľov Bratislavského kraja k počtu obyvateľov Slovenska).

²³ § 3 odsek 1 vyhlášky MŽP SR č.408/2003 Z.z.

²⁴ vyhlášky MŽP SR č. 704/2002 Z.z., 706/2002 Z.z., 409/2003 Z.z.

²⁵ vyhláška MŽP SR č. 408/2003 Z.z.

- Pri podporených projektoch môže dôjsť k zvýšeniu kapacity, prípadne príkonu, ale len za predpokladu zníženia celkového množstva emisií za rok.
- Neoprávnené sú projekty zmeny palivovej základne na environmentálne prijateľnejšie palivo, kde žiadateľom nie je držiteľ povolenia na výrobu alebo na výrobu a rozvod tepla zákona č. 99/2007 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 657/2004 Z.z. o tepelnej energetike a ktorým sa dopĺňa zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ak je také povolenie podľa tohto zákona pre danú činnosť potrebné.
- Neoprávnené sú projekty zmeny palivovej základne, ktoré budú realizované v bytových domoch.
- Neoprávnené sú projekty zmeny palivovej základne, kde nedôjde k vyradeniu pôvodného kotla o výkone rovnajúcom sa alebo väčšom ako výkon nového zariadenia, ktorého inštalácia je predmetom projektu.
- Projekty, kde žiadateľ nepredloží účtovné záznamy o nakúpenom množstve paliva za predchádzajúci kalendárny rok sú neoprávnené.
- V prípade spaľovní odpadov zo zdravotníckych zariadení sú oprávnené len tie projekty na rekonštrukciu, ktoré nesmerujú k zvýšeniu celkových emisií znečisťujúcich látok.
- Spomedzi projektov, ktoré sú zamerané na predchádzanie vzniku znečistenia ovzdušia alebo zníženie emisií do ovzdušia z jestvujúcich zdrojov znečisťovania zmenou palivovej základne na plyné palivo, sú vylúčené projekty, z ktorých nie je zjavné, že príslušné zariadenia na spaľovanie palív zodpovedajú požiadavkám na ekologicky vhodný výrobok podľa kritérií vyhlásených EÚ (Modrý kvet), SR (environmentálne vhodný výrobok) alebo kritérií označovania iného členského štátu EÚ, ktoré sú zhodné alebo prísnejšie (ide o zariadenia, ktoré v čase ich inštalácie nezodpovedajú napr. požiadavkám na účinnosť podľa najaktuálnejšieho stavu techniky).
- Projekty plynofikácie obcí nie sú oprávnené.
- Projekty komplexnej rekonštrukcie zariadení občianskej vybavenosti (materské, základné a stredné školy, zariadenia sociálnych služieb, zariadenia na výkon sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately, kultúrne domy, osvetové strediská) a zdravotníckych zariadení (všeobecných a špecializovaných nemocníc) zahŕňajúce okrem zmeny palivovej základne aj ďalšiu rekonštrukciu (napr. rekonštrukcia sociálnych zariadení, prestavba interiéru, bezbariérové vstupy, zateplenie budovy apod.) nie sú oprávnené.
- Projekty poľnohospodárskych podnikov nie sú oprávnené.
- Projekty lesných podnikov nie sú oprávnené.

3.1.6.2.2. pre skupinu II. oprávnených aktivít: zníženie emisií znečisťujúcich látok z verejnej dopravy prioritne v oblastiach vyžadujúcich osobitnú ochranu ovzdušia

- Nebudú podporované projekty, pri ktorých zároveň spolu so zvýšením podielu trolejbusovej, električkovej dopravy, prípadne dopravy na CNG nedôjde k zníženiu podielu autobusovej dopravy na naftu, prípadne benzín.
- Projekty na zníženie emisií znečisťujúcich látok z verejnej dopravy sa budú realizovať prioritne v oblastiach vyžadujúcich osobitnú ochranu ovzdušia.
- Projekty obsahujúce len vybudovanie CNG čerpacích staníc nie sú oprávnené. Budovanie CNG čerpacích staníc je oprávnenou aktivitou len v spojení s aktivitou plynofikácie autobusov a CNG čerpacie stanice musia byť budované len pre účely plynofikácie autobusov a musia byť sprevádzkované do doby nakúpenia autobusov.
- Projekty obsahujúce iba plynofikáciu autobusov - prechod na CNG nebudú oprávnené, ak žiadateľ v projekte nepreukáže, že v danej oblasti už existuje CNG čerpacia stanica

prístupná žiadateľovi alebo do doby konca realizácie projektu bude taká stanica v prevádzke.

- Podmienkou oprávnenosti projektov zahrňujúcich nákup električiek, trolejbusov alebo duobusov je existencia trolejbusovej a električkovej trate. Výstavba nových električkových a trolejbusových tratí nie je oprávneným nákladom.
- Projekty žiadateľov v tejto skupine aktivít, ktorí nie sú vlastníkami existujúcich prostriedkov verejnej dopravy nie sú oprávnené.
- Projekty žiadateľov, ktorí nie sú držiteľmi dopravnej licencie podľa §7 zákona č. 168/1996 Z.z. o cestnej preprave nie sú oprávnené. Licencia musí byť udelená príslušným správnym orgánom a musí byť platná v čase podania projektu a minimálne päť rokov po skončení projektu.

3.1.6.2.3. pre skupinu III. oprávnených aktivít: Riešenie kvality ovzdušia a skvalitňovanie a odborná podpora monitorovania emisií a kvality ovzdušia podľa požiadaviek EÚ ako aj skvalitnenie Národného emisného informačného systému (NEIS)

- V rámci skupiny III. B,C,D,E,F nebudú podporované projekty žiadateľov, ktoré podľa povahy aktivity nie sú správcom NMSKO, skúšobným laboratóriom rezortu životného prostredia, referenčným laboratóriom pre odbor meraní „Imisie – emisie“ a orgánom štátnej správy pre kontrolu zdrojov a meraní podľa zákona č. 478/2002 Z.z. o ovzduší.
- Projekty výsadby a regenerácie izolačnej zelene na iných miestach ako pre tento účel vymedzených v platnej územnoplánovacej dokumentácii (v platnom územnom pláne) nie sú oprávnené.
- Nakúpená čistiaca technika bude oprávnená len za podmienky jej použitia výlučne pre čistenie pozemných cestných komunikácií v správe žiadateľa.
- Projekt na nákup čistiacej techniky, ktorý nezahŕňa aspoň jednu celú oblasť riadenia kvality ovzdušia alebo časť oblasti riadenia kvality ovzdušia, nie je oprávnený.
- Projekty na nákup čistiacej techniky pozemných komunikácií sú oprávnené, ak je v projekte uvedené, že nakúpená technika bude používaná vo všetkých oblastiach riadenia kvality ovzdušia, ktoré sú situované v území, ktoré predložený projekt pokrýva.
- Neoprávnené budú projekty súvisiace s reorganizáciou a presmerovaním dopravy (rozšírenie križovatiek, realizácia zelenej vlny, výstavba obchvatov, prekládky ciest, ...).

3.1.7 Oprávnení prijímateľa na úrovni operačného cieľa 3.1

Presné vymedzenie oprávneného subjektu	Vymedzenie skupiny oprávnených aktivít (príp. aj typu projektov), pre ktoré je daný prijímateľ oprávnený	Maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a ŠR (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF) *	Minimálna výška spolufinancovania zo zdrojov prijímateľa (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)*

* Iba v prípadoch, ak príspevkové organizácie zriadené orgánmi verejnej správy, združenia s účasťou obcí alebo fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie nie sú v rámci aktivít projektu prijímateľmi, na ktorých sa vzťahuje schéma štátnej pomoci. V ostatných prípadoch platí maximálna intenzita pomoci stanovená v schéme, v rámci ktorej príspevok z fondov EÚ predstavuje 85 % a spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu 15 % z celkových oprávnených verejných výdavkov.

ústredné orgány štátnej správy alebo nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie	Skupina I. A, B (s výnimkou projektov súvisiacich so smernicou 94/63/ES, kde je oprávnené iba MV SR a MO SR)	100 %	0 %
Ministerstvo vnútra SR (vrátane Policajného zboru a zložiek zodpovedných za zabezpečenie civilnej ochrany), Ministerstvo obrany SR (vrátane Ozbrojených síl SR)	Skupina I. B – iba projekty súvisiace so smernicu 94/63/ES	100 %	0 %
Ministerstvo životného prostredia SR	Skupina III. A - informačné kampane v oblasti kvality ovzdušia, D, E	100 %	0 %
Slovenská agentúra životného prostredia	Skupina III. A - informačné kampane v oblasti kvality ovzdušia, D	100 %	0 %
Slovenský hydrometeorologický ústav	Skupina III. A - informačné kampane v oblasti kvality ovzdušia, B, C, D, E, F	100 %	0 %
Slovenská inšpekcia životného prostredia	Skupina III. B	100 %	0 %
Slovenská správa ciest	Skupina III. A - nákup čistiacej techniky pozemných komunikácií a výsadba a regenerácia izolačnej zelene oddeľujúcej frekventované dopravné koridory (výsadba stanovištne vhodných druhov drevín) iba v oblastiach vyžadujúcich osobitnú ochranu ovzdušia	100 %	0 %
obce alebo nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie	Skupina I. A, B (s výnimkou projektov súvisiacich so smernicu 94/63/ES) Skupina II. A, B, C	95 %	5 %

	Skupina III. A (s výnimkou informačných kampaní v oblasti kvality ovzdušia)		
vyššie územné celky alebo nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie	Skupina I. A, B (s výnimkou projektov súvisiacich so smernicu 94/63/ES) Skupina II. A, B, C Skupina III. A (s výnimkou informačných kampaní v oblasti kvality ovzdušia)	95 %	5 %
Železnice SR	Skupina I. B – iba projekty súvisiace so smernicou 94/63/ES	100 %	0 %
združenia s účasťou obcí (vrátane mikroregiónov) ²⁶	Skupina I. A, B (s výnimkou projektov súvisiacich so smernicou 94/63/ES, kde sú oprávnené iba ŽSR a ŽS Cargo Slovakia, a. s.) Skupina III. A (okrem nákupu čistiacej techniky pozemných komunikácií, ako aj informačných kampaní v oblasti kvality ovzdušia)	95 %	5 %
organizácie, ktoré boli cirkvou alebo náboženskou spoločnosťou ²⁷ zriadené na účely prevádzkovania základných a stredných škôl, materských škôl, zariadení na výkon sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately, hospicov a nemocníc	Skupina I. A	95 %	5 %

²⁶ Prijímateľmi pomoci môžu byť združenia, ktoré pozostávajú výlučne z obcí alebo z obcí a ďalších subjektov zo sektora verejnej správy a vznikli na základe zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov alebo § 20f až §21 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník.

²⁷ cirkvi a náboženské spoločnosti registrované podľa zákona č. 308/1991 Zb. o slobode viery a postavení cirkví a náboženských spoločností v znení neskorších predpisov (ako zriaďovatelia špecializovaných subjektov).

iné fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie ²⁸ okrem malých a stredných podnikov ²⁹ a okrem osôb špecifikovaných nižšie ³⁰	Skupina I. A, B (s výnimkou projektov súvisiacich so smernicou 94/63/ES, kde sú oprávnené iba ŽSR a ŽS Cargo Slovakia, a. s.)	95 %	5 %
Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a.s.	Skupina I. B – iba projekty súvisiace so smernicou 94/63/ES	95 %	5 %
právnické osoby oprávnené na podnikanie vo verejnej mestskej a medzimestskej osobnej doprave ³¹	Skupina II. A, B, C	95 %	5 %
prevádzkovatelia/správca via pozemných komunikácií (Národná diaľničná spoločnosť a.s.)	Skupina III. A - nákup čistiacej techniky pozemných komunikácií a výsadba a regenerácia izolačnej zelene oddeľujúcej frekventované dopravné koridory (výsadba stanovištne vhodných druhov drevín) iba v oblastiach riadenia kvality ovzdušia	95 %	5 %

Financovanie uvedených oprávnených prijímateľov, vrátane stanovenia podielu jednotlivých zdrojov spolufinancovania, t.j. zdrojov EÚ a zdrojov štátneho rozpočtu (viď prílohu č. 3 tohto manuálu) v rámci nenávratného finančného príspevku poskytnutého prijímateľovi, sa bude

²⁸ V prípade subjektov, ktoré sú povinnými alebo dobrovoľnými účastníkmi schémy obchodovania so skleníkovými plynmi (príloha A a B zákona č.572/2004 Z.z. o obchodovaní s emisnými kvótami a o zmene a doplnení niektorých zákonov) je nutné zabezpečiť dodržanie právnych predpisov EÚ a usmernení v oblasti štátnej pomoci. Subjekty, ktoré budú realizovať projekt v rámci OP ŽP, ktorý prispieva k zníženiu množstva emisií skleníkových plynov a sú zároveň povinnými alebo dobrovoľnými účastníkmi schémy obchodovania so skleníkovými plynmi sa v zmluve o poskytnutí NFP zaviazajú, že nebudú obchodovať s pomernou časťou emisných kvót CO₂, ktoré boli ušetrené realizáciou projektu, ktorá zodpovedá pomernej časti príspevku NFP. Na základe zmluvy o NFP odovzdajú pomernú časť redukcie emisných kvót CO₂ (rozdiel medzi prideleným množstvom kvót na daný rok a skutočným množstvom kvót po predpokladanej realizácii projektu s ohľadom na pomer financovania z NFP), ktorá bude generovaná projektom na účet Národného registra emisných kvót SR určený v zmluve o NFP medzi žiadateľom a MŽP SR.

²⁹ V súlade s definíciou malých a stredných podnikov podľa čl. 1 až 6 Prílohy č. I odporúčania Komisie 2003/361/ES zo 6. mája 2003 o definícii malých a stredných podnikov (Ú. v. ES L 124, 20.5.2003)

³⁰ Oprávnenými žiadateľmi nebudú (vzhľadom na deliacu líniu s Programom rozvoja vidieka):

- poľnohospodárske podniky,
- lesné podniky.

³¹ Pod termínom mestská a medzimestská doprava sa chápe mestská a prímestská doprava podľa § 6 zákona č. 168/1996 Zb. o cestnej preprave. Tento termín nezahŕňa diaľkovú dopravu.

uskutočňovať podľa pravidiel obsiahnutých v platnej Stratégii financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013, ako aj v platnom Systéme finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013.

V rámci uplatňovania vyššie uvedených pravidiel sa prijímatelia rozčleňujú na prijímateľov zo sektora verejnej správy alebo prijímateľov zo súkromného sektora.

Medzi **prijímateľov z verejnej správy** v súlade s § 3 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov patria právnické osoby zapísané v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom SR podľa osobitného predpisu a zaradené vo verejnej správe v súlade s jednotnou metodikou platnou pre Európsku úniu, a to: a) v ústrednej správe, b) v územnej samospráve, c) vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia.

V ústrednej správe sa vykazujú štátne rozpočtové organizácie a štátne príspevkové organizácie, štátne účelové fondy, Fond národného majetku SR a Slovenský pozemkový fond, verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa vyššie uvedeného odseku.

V územnej samospráve sa vykazujú obce a vyššie územné celky a nimi zriadené rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie.

Vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia sa vykazuje Sociálna poisťovňa a zdravotné poisťovne.

Medzi **prijímateľov zo súkromného sektora** patria subjekty, ktoré nespádajú pod vymedzenie v § 3 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Pre prijímateľov, na ktoré sa vzťahuje/ú schéma/y štátnej pomoci, zároveň platia aj pravidlá financovania, ktoré sú stanovené priamo v príslušnej/ých schéme/ach štátnej pomoci, vrátane maximálnej intenzity pomoci stanovenej v schéme/ach.

V tomto prípade sa v súlade s platnou Stratégiou financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013 stanovuje v rámci jednotlivých projektov príspevkov z fondov EÚ vo výške 85 % z celkových oprávnených verejných výdavkov, ku ktorému je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu do výšky maximálnej novej intenzity štátnej pomoci v súlade so schémou/ami štátnej pomoci (do výšky 100 % celkových oprávnených verejných výdavkov).

V rámci tohto operačného cieľa sa bude uplatňovať aj návratná forma pomoci prostredníctvom nástrojov finančného inžinierstva v súlade s článkom 44 všeobecného nariadenia, a to prostredníctvom iniciatívy JEREMIE. V tomto prípade bude oprávneným prijímateľom Európsky investičný fond.

Na poskytnutie návratnej formy pomoci prostredníctvom Európskeho investičného fondu sú oprávnené iba malé a stredné podniky³⁰ a zároveň iba tieto skupiny aktivít:

A. Projekty zamerané na znižovanie emisií znečisťujúcich látok zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia, ktorými sa dosiahnu nižšie hodnoty emisií než sú požadované platnými právnymi predpismi (vrátane príslušných systémov monitorovania) alebo sa dosiahnu sprísnené požiadavky podľa nových predpisov a strategických dokumentov EÚ, najmä:

- inštalovanie a modernizácia odľučovacích technológií, alebo iných koncových technológií (napr. DESOX, odprašovacie zariadenia, zakapotovanie technológie príp. dopravných pásov, vybudovanie zavlažovacích systémov haldových materiálov a troskovej jamy) a inštalácia BAT technológií (napr. zmena princípu technológie výroby, ktorej výsledkom je zníženie emisií, zmena surovinovej základne);
- zmena palivovej základne na environmentálne prijateľnejšie palivo (v danom prípade okrem obnoviteľných zdrojov energie ako sú biomas, bioplyn a slnečná a geotermálna energia a tepelných čerpadel);
- opatrenia investičného charakteru pre spaľovacie zariadenia za účelom zosúladenia s požiadavkami BAT (napr. DeSOx, DeNOx)³²;
- rekonštrukcia existujúcich spaľovní odpadov v zdravotníckych zariadeniach nad rámec smernice č. 2000/76/ES vrátane príslušných systémov automatizovaného monitorovania;
- likvidácia kotolne a napojenie sa na centrálny zdroj tepla buď samostatne alebo spolu s modernizáciou primárnych a diaľkových rozvodov pre systémy centrálného zásobovania teplom (zlepšenie izolácie rozvodných potrubí a zníženie úniku energetických médií vrátane úprav výmenníkových staníc tepla)

B. Zavádzanie progresívnych technológií a technických opatrení na znižovanie emisií prchavých organických látok (VOC) zo zariadení, najmä:

- opatrenia (technického charakteru) na znižovanie obsahu VOC v regulovaných výrobkoch podľa smernice 2004/42/ES³³ o obmedzení emisií prchavých organických zlúčenín unikajúcich pri používaní organických rozpúšťadiel v určitých farbách a lakoch a vo výrobkoch na povrchovú úpravu vozidiel a o zmene a doplnení smernice 1999/13/ES (napr. prechod výroby farieb a lakov a pod. na farby a laky obsahujúce menej VOC);
- technologické opatrenia umožňujúce znižovanie emisií VOC v zariadeniach spadajúcich pod smernicu 99/13/ES³⁴ (v súlade s definíciami uvedenými v prílohe č. 1 uvedenej smernice³⁵), ako napr. inštalácia odľučovacích zariadení (napr. katalytických a termooxidačných jednotiek), prechod na použitie vodou riediteľných farieb, lakov a lepidiel vo výrobnom procese a pod.

3.1.8 Schémy štátnej pomoci na úrovni operačného cieľa 3.1

V rámci operačného cieľa 3.1 sa plánuje/ú využiť schéma/y štátnej pomoci.

DELIACE LÍNIE NA ÚROVNI PROJEKTOV MEDZI OP KONKURENCIESCHOPNOSŤ A HOSPODÁRSKY RAST (OPKaHR) A OP ŽP, OPERAČNÝ CIEĽ 3.1:

³² V súčasnosti prebieha schvaľovanie smernice o priemyselných emisiách na úrovni Európskeho spoločenstva.

³³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/42/ES z 21. apríla 2004 o obmedzení emisií prchavých organických zlúčenín unikajúcich pri používaní organických rozpúšťadiel v určitých farbách a lakoch a vo výrobkoch na povrchovú úpravu vozidiel a o zmene a doplnení smernice 1999/13/ES.

³⁴ Smernica Rady 1999/13/ES z 11. marca 1999 o obmedzení emisií prchavých organických zlúčenín unikajúcich pri používaní organických rozpúšťadiel pri určitých činnostiach a v určitých zariadeniach.

³⁵ Príloha č. 1 obsahuje tieto činnosti: polygrafia, odmasťovanie a čistenie povrchov, chemické čistenie, nanášanie náterov, následná povrchová úprava vozidiel, natieranie pásov a zvitkov, natieranie navíjaných drôtov, nanášanie lepidla, výroba obuvi, výroba náterových látok, lakov a tlačiarenských farieb a lepidiel, výroba farmaceutických výrobkov, výroba a spracovanie gummy, extrakcia rastlinných olejov a živočíšnych tukov a rafinácia rastlinných olejov, impregnácia dreva, laminovanie dreva a plastov.

V rámci OP ŽP, prioritnej osi 3 Ochrana ovzdušia a minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy, operačného cieľa č. 3. 1 Ochrana ovzdušia, oprávnenej skupiny aktivít: znižovanie emisií základných a ostatných znečisťujúcich látok v ovzduší najmä tuhých znečisťujúcich látok (PM₁₀, PM_{2,5}), SO₂, NO_x, benzén, VOC, NH₃, ťažkých kovov a PAH bude MŽP podporovať aktivity súvisiace so znižovaním prchavých organických zlúčením (VOC) ako sú definované v smerniciach 2004/42/ES a 1999/13/ES.

V súlade s definíciou prchavej organickej zlúčeniny (Volatile Organic Compound) podľa smernice 1999/13/ES sa pod VOC rozumie akákoľvek organická zlúčenina, ktorá má pri teplote 293.15 K tlak pár 0.01 kPa alebo viac alebo ktorá má zodpovedajúcu prchavosť za konkrétnych podmienok použitia. Na účely smernice 1999/13/ES sa za VOC považujú aj frakcie krezotu, ktoré prevyšujú túto hodnotu tlaku pár pri teplote 293.15 K.

Podľa smernice 2004/42/ES je VOC definovaná ako akákoľvek organická zlúčenina, ktorá má teplotu začiatku varu nižšiu alebo rovnajúcu sa 250 °C nameranú pri štandardnom tlaku 101,3 kPa.

Podporovanými aktivitami v rámci OP ŽP sú:

- samostatné opatrenia (technického charakteru) na znižovanie obsahu VOC v regulovaných výrobkoch podľa smernice 2004/42/ES³⁶ o obmedzení emisií prchavých organických zlúčenín unikajúcich pri používaní organických rozpúšťadiel v určitých farbách a lakoch a vo výrobkoch na povrchovú úpravu vozidiel a o zmene a doplnení smernice 1999/13/ES (napr. prechod výroby farieb a lakov a pod. na farby a laky obsahujúce menej VOC);
- samostatné technologické opatrenia umožňujúce znižovanie emisií VOC v zariadeniach spadajúcich pod smernicu 99/13/ES³⁷ (v súlade s definíciami uvedenými v prílohe č. 1 uvedenej smernice³⁸), ako napr. inštalácia katalytických a termooxidačných jednotiek, prechod na použitie vodou riediteľných farieb, lakov a lepidiel vo výrobnom procese a pod.).

Ďalej bude MŽP SR v rámci tej istej aktivity podporovať iba projekty smerujúce k zníženiu emisií základných a ostatných znečisťujúcich látok.

MH SR nebude v rámci OP KaHR, prioritná os 1 Inovácie a rast konkurencieschopnosti, Opatrenie 1.1. Inovácie a technologické transfery, podopatrenie 1.1.1. Podpora zavádzania inovácií a technologických transferov podporovať vyššie uvedené aktivity spadajúce pod smernice 2004/42/ES a 99/13/ES a bude podporovať aj projekty smerujúce aj k zvyšovaniu emisií základných a ostatných znečisťujúcich látok, napr. vplyvom rozšírenia výroby.

³⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/42/ES z 21. apríla 2004 o obmedzení emisií prchavých organických zlúčenín unikajúcich pri používaní organických rozpúšťadiel v určitých farbách a lakoch a vo výrobkoch na povrchovú úpravu vozidiel a o zmene a doplnení smernice 1999/13/ES.

³⁷ Smernica Rady 1999/13/ES z 11. marca 1999 o obmedzení emisií prchavých organických zlúčenín unikajúcich pri používaní organických rozpúšťadiel pri určitých činnostiach a v určitých zariadeniach.

³⁸ Príloha č. 1 obsahuje tieto činnosti - polygrafia, odmasťovanie a čistenie povrchov, chemické čistenie, nanášanie náterov, následná povrchová úprava vozidiel, natieranie pásov a zvitkov, natieranie navíjaných drôtov, nanášanie lepidla, výroba obuvi, výroba náterových látok, lakov a tlačiarenských farieb a lepidiel, výroba farmaceutických výrobkov, výroba a spracovanie gummy, extrakcia rastlinných olejov a živočíšnych tukov a rafinácia rastlinných olejov, impregnácia dreva, laminovanie dreva a plastov.

Okrem toho **MH SR bude podporovať inovatívne výrobné technológie**, ktoré zároveň aj znižujú emisie do ovzdušia a do všetkých zložiek životného prostredia. Naproti tomu **MŽP SR bude podporovať iba nevýrobné technológie (napr. koncové technológie)** na znižovanie emisií do ovzdušia (tj. emisie základných a ostatných znečisťujúcich látok v ovzduší najmä tuhých znečisťujúcich látok (PM₁₀, PM_{2,5}), SO₂, NO_x, benzén, NH₃, ťažkých kovov a PAH).

V prípade projektov spadajúcich pod OP ŽP, operačný cieľ č. 3. 1 Ochrana ovzdušia, oprávnenej skupiny aktivít: znižovanie emisií základných a ostatných znečisťujúcich látok v ovzduší najmä tuhých znečisťujúcich látok (PM₁₀, PM_{2,5}), SO₂, NO_x, benzén, VOC, NH₃, ťažkých kovov a PAH a OP KaHR, prioritná os 1 Inovácie a rast konkurencieschopnosti, opatrenie 1.1. Inovácie a technologické transfery, podopatrenie 1.1.1. Podpora zavádzania inovácií a technologických transferov bude dodržiavaná vzájomná informovanosť medzi MŽP SR a MH SR ohľadom podaných projektov, aby nedošlo k dvojitému financovaniu.

3.2 Operačný cieľ č. 3.2. Minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy vrátane podpory obnoviteľných zdrojov energie

3.2.1 Orgán zodpovedný za implementáciu operačného cieľa č. 3.2

Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR.

3.2.2 Zameranie operačného cieľa 3.2

Operačný cieľ 3.2 je zameraný na plnenie prijatých medzinárodných záväzkov v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov, ako aj na aktivity spojené s transpozíciou a implementáciou smernice 2004/101/ES, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2003/87/ES o vytvorení systému obchodovania s kvótami emisií skleníkových plynov v rámci Spoločenstva s ohľadom na projektové mechanizmy Kjótskeho protokolu.

3.2.3 Ukazovatele na úrovni operačného cieľa 3.2

	Názov ukazovateľa	Definícia	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
					r. 2006	r. 2015
Ukazovatele výsledku	zníženie emisií skleníkových plynov (spolu za jednotlivé podporené projekty)	percentuálne zníženie emisií skleníkových plynov	MŽP SR	%	13	15
	redukcia emisií skleníkových plynov prepočítaných na CO ₂	množstvo emisií skleníkových plynov prepočítaných na CO ₂ ekvivalent (kľúčový (core) ukazovateľ č. 30)	MŽP SR	tis. ton	124	234
	Zvýšený inštalovaný výkon zariadenia zodpovedajúci obnoviteľným zdrojom energie	Zvýšený inštalovaný výkon zariadenia zodpovedajúci obnoviteľným zdrojom energie (kľúčový (core) ukazovateľ č. 24)	MŽP SR	MW	95	115

	zvýšenie energetickej efektívnosti na úrovni podporených projektov	percentuálne vyjadrenie zvýšenia energetickej efektívnosti na úrovni podporených projektov	MŽP SR	%	0	15
	počet novovytvorených pracovných miest	počet trvalých a zároveň obsadených pracovných miest vytvorených v dôsledku realizácie jednotlivých projektov (kľúčový (core) ukazovateľ č. 1)	MŽP SR	počet	0	10
	Počet vytvorených pracovných miest (brutto, na plný úväzok) priamej investičnej podpory MSP	počet trvalých a zároveň obsadených pracovných miest vytvorených v dôsledku realizácie jednotlivých projektov priamej investičnej podpory MSP (kľúčový (core) ukazovateľ č. 9)	MŽP SR	počet	0	2
Ukazovatele výstupu	Počet projektov zameraných na zlepšenie kvality ovzdušia	Počet projektov zameraných na zlepšenie kvality ovzdušia (kľúčový (core) ukazovateľ č. 28)	MŽP SR	počet	0	40
	Počet projektov zameraných na obnoviteľné zdroje energie	Počet projektov zameraných na zvýšenie využívania obnoviteľných zdrojov energie (kľúčový (core) ukazovateľ č. 23)	MŽP SR	počet	0	21
	počet aktivít zameraných na znižovanie emisií skleníkových plynov a zmenu palivovej základne energetických zdrojov na výrobu tepla a teplej vody v prospech obnoviteľných zdrojov energie a počet podporných štúdií a programov	počet aktivít zameraných na znižovanie emisií skleníkových plynov a zmenu palivovej základne energetických zdrojov na výrobu tepla a teplej vody v prospech obnoviteľných zdrojov energie a počet podporných štúdií a programov	MŽP SR	počet	20	35
	Počet projektov priamej investičnej podpory MSP	Počet projektov realizovaných MSP podporených priamou investičnou podporou (kľúčový (core) ukazovateľ č. 7)	MŽP SR	počet	0	5

3.2.4 Skupiny oprávnených aktivít na úrovni operačného cieľa 3.2

Pre dosiahnutie operačného cieľa 3.2 budú oprávnené nasledujúce skupiny aktivít:

I. skupina: znižovanie emisií skleníkových plynov spolu so znižovaním emisií základných znečisťujúcich látok v oblasti výroby tepla, vrátane zmeny palivovej základne energetických zdrojov v prospech využívania obnoviteľných zdrojov:

A. Projekty zmeny palivovej základne v prospech palív s nižším obsahom uhlíka a obnoviteľných zdrojov energie, ako je biomasa, bioplyn³⁹, slnečná energia, geotermálna energia, s výnimkou projektov zámény paliva zo zemného plynu na biomasu⁴⁰, zacielené na zníženie emisií skleníkových plynov spolu so znižovaním emisií základných znečisťujúcich látok v oblasti výroby tepla vo verejných objektoch v obci, vo viacerých obciach alebo na úrovni mikroregiónu. Súčasťou projektov zmeny palivovej základne na biomasu môžu byť aj opatrenia na znižovanie energetických strát budov (napr. zatepl'ovanie fasád, výmena okien, výmena tepelnej izolácie vnútorných rozvodov a pod.) a výmena a/alebo výstavba vonkajších tepelných rozvodov medzi objektmi používajúcimi spoločný tepelný zdroj. V prípade opatrení na znižovanie energetických strát budov musí byť doložený energetický audit budov, ktorého výsledkom bude návrh uvedených opatrení.

B. Projekty zmeny palivovej základne v prospech palív s nižším obsahom uhlíka a obnoviteľných zdrojov energie na zdroji tepla prípadne aj v kombinácii s kogeneráciou⁴¹, s výnimkou projektov zámény paliva zo zemného plynu na biomasu³⁶. Súčasťou projektov zmeny palivovej základne na biomasu môžu byť aj opatrenia na zníženie energetických strát objektov (zdrojov tepla). V prípade opatrení na znižovanie energetických strát objektov musí byť doložený energetický audit budov, ktorého výsledkom bude návrh uvedených opatrení.

C. Výstavba alebo modernizácia primárnych a diaľkových rozvodov pre systémy centrálného zásobovania teplom⁴² (zlepšenie izolácie rozvodných potrubí a zníženie úniku energetických médií vrátane úprav výmenníkových staníc tepla) len ako súčasť projektu zmeny palivovej základne na zdroji tepla z neobnoviteľného zdroja na obnoviteľný zdroj (prípadne aj v kombinácii s kogeneráciou) za účelom znižovania emisií základných znečisťujúcich látok za podmienky, že zdroj tepla aj rozvody vlastní jeden žiadateľ s výnimkou projektov zámény paliva zo zemného plynu na biomasu³⁶.

D. Projekty na inštaláciu tepelných čerpadiel za účelom náhrady produkcie tepla a teplej vody z neobnoviteľných zdrojov energie aj v kombinácii so zmenou palivovej základne v prospech obnoviteľných zdrojov energie (biomasa, bioplyn⁴³, slnečná energia, geotermálna energia) alebo bez nej. Súčasťou projektov zmeny palivovej základne na biomasu môžu byť aj opatrenia na znižovanie energetických strát budov (napr. zatepl'ovanie fasád, výmena okien, výmena tepelnej izolácie rozvodov a pod.). V prípade opatrení na znižovanie energetických strát budov musí byť doložený energetický audit budov, ktorého výsledkom bude návrh uvedených opatrení.

³⁹ vrátane zariadení na princípe termického splyňovania biomasy.

⁴⁰ Pri týchto projektoch dochádza k zvýšeniu emisií základných znečisťujúcich látok. Táto podmienka je špecificky upravená v podkapitole 3.2.6.2 „ďalšie obmedzenia vo vzťahu k oprávneným/neoprávneným výdavkom pre operačný cieľ 3.2“.

⁴¹ Platí nasledujúca podmienka: Kombinovaná prevádzka výroby tepla a elektriny (v prípade kogenerácie), musí priniesť úspory primárnej energie.

⁴² Platí nasledujúca podmienka: Kombinovaná prevádzka výroby tepla (a elektriny v prípade kogenerácie), ako aj rozvod tepla priniesie úspory primárnej energie alebo diaľkový rozvod tepla zabezpečí využitie odpadového tepla na účely diaľkového vykurovania.

⁴³ vrátane zariadení na princípe termického splyňovania biomasy.

II. skupina: štúdie dopadov klimatických zmien na zložky životného prostredia, vrátane analýzy ekonomických nákladov; skvalitňovanie monitorovania, inventarizácie a projekcií emisií; programy na podporu vzdelávania a zvyšovania verejného povedomia, analýza nástrojov na podporu horizontálnej spolupráce v oblasti zmeny klímy a propagácia výsledkov aktivít:

- A. Analytické štúdie dopadov nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy na zložky životného prostredia vrátane hodnotenia sociálno-ekonomických dôsledkov a návrhu opatrení;
- B. Projekty na skvalitňovanie monitorovania, inventarizácie a projekcií emisií skleníkových plynov na prípravu dlhodobých prognóz pre rozhodovací proces;
- C. Príprava programov vzdelávania a zvyšovania verejného povedomia v oblasti zmeny klímy (prezentácia problematiky v príčinnno-následných vzťahoch);
- D. Projekty na podporu horizontálnej spolupráce v oblasti zmeny klímy a propagácie výsledkov;
- E. Špecifické projekty a informačné kampane o dôsledkoch zmeny klímy zamerané priamo na majiteľov a užívateľov pôdy, lesov, technický a riadiaci personál pôsobiaci v energetických odvetviach, doprave a pri nakladaní s odpadmi (prezentácia problematiky v príčinnno-následných vzťahoch);
- F. Projekty na propagáciu a podporu projektov zmeny palivovej základne zdrojov z neobnoviteľných na obnoviteľné resp. alternatívne zdroje energie na výrobu tepla a teplej vody na úrovni mikroregiónu (PR kampane, konzultačné centrá).

3.2.5 Definovanie oprávneného územia na úrovni operačného cieľa 3.2

Prioritná os 3 (a oba operačné ciele, ktoré sú jej súčasťou) je financovaná z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF). Na podporu z ERDF sú v rámci cieľa Konvergencia oprávnené tie regióny NUTS II, ktorých hodnota hrubého domáceho produktu (HDP) na obyvateľa meraná paritou kúpnej sily a vypočítaná na základe údajov ES v priemere za roky 2000 - 2002 je menšia ako 75 % priemeru EÚ 25.

V prípade Slovenskej republiky je preto na podporu z ERDF oprávnené celé jej územie okrem regiónu NUTS II Bratislavský kraj.

Pre operačný cieľ 3.2 sú preto oprávneným územím nasledujúce regióny NUTS II:

Región NUTS II	Územie
Západné Slovensko	Trnavský samosprávny kraj, Nitriansky samosprávny kraj, Trenčiansky samosprávny kraj
Stredné Slovensko	Žilinský samosprávny kraj, Banskobystrický samosprávny kraj
Východné Slovensko	Košický samosprávny kraj, Prešovský samosprávny kraj

NUTS II Bratislavský kraj, t.j. územie Bratislavského samosprávneho kraja nie je na podporu z ERDF v rámci operačného cieľa 3.2 oprávnené.

Vo vzťahu k operačnému cieľu 3.2 sa neuplatňuje princíp územnej koncentrácie aktivít do inovačných a kohéznych pólov rastu.

V súlade s Národným strategickým referenčným rámcom SR na obdobie 2007 – 2013 (kap. 4.2.3.2) sa v prípade príspevkov do environmentálnej infraštruktúry uvedený princíp územnej koncentrácie neuplatňuje, nakoľko základom pre ich teritoriálne zameranie je stav životného prostredia v dotknutom území.

3.2.6 Oprávnené a neoprávnené výdavky na úrovni operačného cieľa 3.2

3.2.6.1 Všeobecné zásady oprávnenosti výdavkov

- Základným východiskom pre stanovenie oprávnenosti výdavkov je článok 56 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde (všeobecné nariadenie) v znení jeho zmien a doplnkov.
- Časový rámec oprávnenosti výdavkov sa stanovuje tak, že za oprávnené sa považujú výdavky, ktoré vznikli v období od 1.1.2007 do 31.12.2015.
- Minimálna a maximálna doba realizácie projektu sa nestanovuje.
- Minimálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt je podmienená indikatívnou finančnou alokáciou na daný operačný cieľ a bude ďalej spresnená vo výzve na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.
- Oprávnenosť nákladov všetkých aktivít, ktoré zasahujú svojim účinkom celé územie Slovenska sa znižuje o percento vychádzajúce z pomeru počtu obyvateľov Bratislavského kraja k počtu obyvateľov Slovenska. V prípade aktivít, ktoré zasahujú svojim účinkom územie viacerých regiónov (krajov) vrátane Bratislavského kraja sa oprávnenosť nákladov príslušných aktivít znižuje o percento vychádzajúce z pomeru počtu obyvateľov Bratislavského kraja k počtu obyvateľov všetkých dotknutých regiónov⁴⁴.
- Oprávnené výdavky vo vzťahu k aktivitám podporovaným v rámci Operačného programu Životné prostredie (OP ŽP) celkovo, ako aj vo v rámci jeho jednotlivých prioritných osí, prípadne operačných cieľov, sa ďalej presnejšie a podrobnejšie stanovujú v Usmernení riadiaceho orgánu k oprávnenosti výdavkov pre projekty financované z ERDF a KF v rámci Operačného programu Životné prostredie na programové obdobie 2007 – 2013. Príslušná verzia uvedeného usmernenia je zverejnená ako súčasť jednotlivých výziev na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.

3.2.6.2. Ďalšie obmedzenia vo vzťahu k oprávneným/neoprávneným výdavkom pre operačný cieľ 3.2., a to:

3.2.6.2.1. pre skupinu I. oprávnených aktivít: Znižovanie emisií skleníkových plynov spolu so znižovaním emisií základných znečisťujúcich látok v oblasti výroby tepla, vrátane zmeny palivovej základne energetických zdrojov v prospech využívania obnoviteľných zdrojov

- Za neoprávnené budú považované:
 - projekty, ktoré nevykazujú zníženie emisií skleníkových plynov o viac ako 10 % celkového množstva v t/rok a zároveň pri nich dochádza k zvyšovaniu emisií základných znečisťujúcich látok;
 - projekty, pri ktorých dochádza k zámene paliva zemného plynu za palivo -biomasu, čo spôsobuje zvýšenie emisií základných znečisťujúcich látok. Táto podmienka sa nevzťahuje na projekty realizované v územiach mimo oblastí riadenia kvality ovzdušia, ktoré sú vymedzené v prílohe č.2 Programového manuálu, ak takto bude uvedené vo výzve na predkladanie projektov o NFP;

⁴⁴ Ako východisko sa pre uvedený výpočet použijú údaje o počte obyvateľov SR a jednotlivých krajov k 31.12.2009, zverejnené Štatistickým úradom SR a uvedené v prílohe č. 4 tohto manuálu.

V súlade s vyššie uvedeným oprávnenosť nákladov všetkých aktivít, ktoré zasahujú svojim účinkom celé územie Slovenska, sa znižuje o 11,48% (vychádzajúc z pomeru počtu obyvateľov Bratislavského kraja k počtu obyvateľov Slovenska).

- projekty, kde žiadateľom nie je držiteľ povolenia na výrobu alebo na výrobu a rozvod tepla podľa zákona č. 99/2007 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 657/2004 Z.z. o tepelnej energetike a ktorým sa dopĺňa zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ak je také povolenie podľa tohto zákona pre danú činnosť potrebné;
- realizácie technologických zariadení na spaľovanie palív, v ktorých sa nedosahuje minimálna účinnosť 80 %;
- projekty, kde nebude zaručená a overená likvidácia pôvodného kotla na spaľovanie fosílnych palív (neplatí pre solárne systémy, tepelné čerpadlá a zariadenia na využitie bioplynu na výrobu tepla a teplej vody), resp. projekty výstavby nových zdrojov energie, ktorá nie je náhradou za starý zdroj energie s tým istým výkonom;
- projekty zmeny palivovej základne, kde nedôjde k vyradeniu pôvodného kotla na neobnoviteľný zdroj o výkone rovnajúcom sa alebo väčšom ako výkon nového zariadenia na obnoviteľný zdroj energie, ktorého inštalácia je predmetom projektu (okrem solárnych systémov, tepelných čerpadiel a zariadení na využitie bioplynu na výrobu tepla a teplej vody);
- projekty, kde žiadateľ nepredloží účtovné záznamy o nakúpenom množstve paliva za predchádzajúci kalendárny rok;
- projekty, kde pôvodný zdroj tepla a nový zdroj tepla, ktorý je predmetom projektu nevlastní ten istý vlastník resp. žiadateľ projektu, alebo ho nemá v dlhodobom prenájme;
- projekty na využitie tepelných čerpadiel bez garantovaných parametrov a minimálneho priemerného ročného tepelného faktora 3,0;
- projekty na využitie tepelných čerpadiel, ktoré používajú ako chladivo látky poškodzujúce ozónovú vrstvu Zeme;
- projekty v prípade zariadení budovaných prioritne za účelom výroby elektrickej energie („verejné“ elektrárne);
- projekty na využitie geotermálnej energie na výrobu tepla a teplej úžitkovej vody nie sú oprávnené, pokiaľ na zabezpečenie geotermálnej vody neexistujú funkčné čerpacie vrty;
- projekty zmeny palivovej základne v prospech palív s nižším obsahom uhlíka a obnoviteľných zdrojov energie, ktoré budú realizované v bytových domoch;
- projekty riešiace iba samotné úspory energie vo všetkých oblastiach priemyslu a služieb vrátane izolácie stavebných objektov za účelom zlepšenia ich tepelno-technických vlastností;
- projekty na samostatnú vysoko účinnú kombinovanú výrobu elektriny a tepla bez zmeny palivovej základne;
- projekty na využitie biomasy, v prípade že vstup (energetický nosič) - biomasa nie je definovaný nasledovným spôsobom: Biomasa, používaná ako palivo, sú produkty pozostávajúce z rastlinnej hmoty alebo časti rastlinnej hmoty pochádzajúce z poľnohospodárstva alebo lesného hospodárstva, ktoré možno využiť na výrobu energie. Drevný odpad a rastlinný odpad sú tiež biomasou, ak je to:
 - rastlinný odpad z poľnohospodárstva a lesného hospodárstva neznečistený inými látkami (napr. olejmi),
 - rastlinný odpad z potravinárskeho priemyslu, ak sa teplo zo spaľovania využíva na výrobu energie,
 - vláknitý drevný odpad z prvotnej výroby celulózy a výroby papiera z celulózy, ak je spoluspaľovaný v mieste vzniku a teplo zo spaľovania sa využíva na výrobu energie,

- drewný odpad okrem drewného odpadu, ktorý by v dôsledku ošetrovania konzervačnými látkami alebo ochrannými nátermi mohol obsahovať halogénované organické zlúčeniny alebo ťažké kovy, do ktorého patrí najmä drewný odpad pochádzajúci z odpadu zo stavebných a búracích prác a iných činností, pri ktorých dochádza k znečisteniu drewného odpadu,
- neznečistený korkový odpad;
- projekty s kombinovanou výrobou elektriny a tepla, ktoré nespĺňajú podmienky stanovené v zákone č.309/2009 o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v jeho vykonávacích predpisoch;
- modernizácia a rekonštrukcia existujúcich zariadení na využitie biomasy a geotermálnej energie, zariadení na využitie slnečnej energie, zariadení na výrobu biopalív a bioplynu;
- projekty modernizácie alebo rekonštrukcie malých vodných elektrární a veterných elektrární;
- projekty výstavby alebo rekonštrukcie primárnych a diaľkových rozvodov systémov centrálného zásobovania teplom (zlepšenie izolácie rozvodných potrubí a zníženie úniku energetických médií vrátane výmenníkových staníc tepla) ak sa zároveň nerobí v projekte zmena palivovej základne;
- projekty komplexnej rekonštrukcie zariadení občianskej vybavenosti (materské, základné a stredné školy, zariadenia sociálnych služieb, zariadenia na výkon sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately, kultúrne domy, osvetové strediská) a zdravotníckych zariadení (všeobecných a špecializovaných nemocníc) zahŕňajúce okrem zmeny palivovej základne a opatrení na zníženie strát tepla v objektoch aj ďalšiu rekonštrukciu (napr. rekonštrukcia sociálnych zariadení, prestavba interiéru, bezbariérové vstupy apod.);
- samostatné projekty zateplenia budov (napr. zateplenie bytových domov, rodinných domov a pod.) nie sú oprávnené;
- projekty poľnohospodárskych podnikov nie sú oprávnené;
- projekty lesných podnikov nie sú oprávnené.

3.2.6.2.2. pre skupinu II. oprávnených aktivít: Štúdie dopadov klimatických zmien na zložky životného prostredia, vrátane analýzy ekonomických nákladov; skvalitňovanie monitorovania, inventarizácie a projekcií emisií; programy na podporu vzdelávania a zvyšovania verejného povedomia, analýza nástrojov na podporu horizontálnej spolupráce v oblasti zmeny klímy a propagácia výsledkov aktivít

- Za neoprávnené budú považované projekty v oblasti skvalitňovania, monitorovania, inventarizácie a projekcií emisií skleníkových plynov v prípade, že prijímatelia nie sú touto činnosťou poverení zo zákona.
- Za neoprávnené budú považované projekty prezentujúce extrémistické názory na problematiku a aktivity sledujúce partikulárne skupinové záujmy, ktoré nie sú v súlade s oficiálnou stratégiou a politikou SR v oblasti zmeny klímy.
- Za neoprávnené budú považované projekty v skupine II. C-F predložené inými prijímateľmi ako sú subjekty orgánov štátnej správy, ktoré nemajú zabezpečeného odborného garanta projektu (počas jeho prípravy aj realizácie) z MŽP SR, Sekcie kvality životného prostredia.

3.2.7 Oprávnení prijímateľa na úrovni operačného cieľa 3.2

Presné vymedzenie oprávneného subjektu	Vymedzenie skupiny oprávnených aktivít (príp. aj typu projektov), pre ktoré je daný prijímateľ oprávnený	Maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a ŠR (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF) *	Minimálna výška spolufinancovania zo zdrojov prijímateľa (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)*
ústredné orgány štátnej správy alebo nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie	Skupina I. B, D	100 %	0 %
Ministerstvo životného prostredia SR	Skupina II. A – F	100 %	0 %
Slovenská agentúra životného prostredia	Skupina II. A – F	100 %	0 %
Slovenský hydrometeorologický ústav	Skupina II. A – E	100 %	0 %
obce alebo nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie	Skupina I. A, B, C, D Skupina II. C – F	95 %	5 %
vyššie územné celky alebo nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie	Skupina I. A, B, C, D Skupina II. C – F	95 %	5 %
združenia s účasťou obcí (vrátane mikroregiónov) ⁴⁵	Skupina I. A, B, C, D Skupina II. C – F	95 %	5 %
organizácie, ktoré boli cirkvou alebo náboženskou spoločnosťou ⁴⁶ zriadené na účely prevádzkovania základných a stredných škôl, materských škôl, zariadení na výkon sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately, hospicov a nemocníc	Skupina I. A, D	95 %	5 %

* Iba v prípadoch, ak príspevkové organizácie zriadené orgánmi verejnej správy, združenia s účasťou obcí alebo fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie nie sú v rámci aktivít projektu prijímateľmi, na ktorých sa vzťahuje schéma štátnej pomoci. V ostatných prípadoch platí maximálna intenzita pomoci stanovená v schéme, v rámci ktorej príspevok z fondov EÚ predstavuje 85 % a spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu 15 % z celkových oprávnených verejných výdavkov.

⁴⁵ Prijímateľmi pomoci môžu byť združenia, ktoré pozostávajú výlučne z obcí alebo z obcí a ďalších subjektov zo sektora verejnej správy a vznikli na základe zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov alebo § 20f až §21 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník.

⁴⁶ cirkvi a náboženské spoločnosti registrované podľa zákona č. 308/1991 Zb. o slobode viery a postavení cirkví a náboženských spoločností v znení neskorších predpisov (ako zriaďovatelia špecializovaných subjektov)

Presné vymedzenie oprávneného subjektu	Vymedzenie skupiny oprávnených aktivít (príp. aj typu projektov), pre ktoré je daný prijímateľ oprávnený	Maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a ŠR (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF) *	Minimálna výška spolufinancovania zo zdrojov prijímateľa (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)*
Slovenský červený kríž	Skupina I. A, B	95%	5%
mimovládne neziskové organizácie so zameraním na ochranu životného prostredia (s výnimkou neinvestičných fondov a združení právnických osôb)	Skupina II. C – F	95 %	5 %
právnické osoby ⁴⁷ oprávnené na podnikanie s výnimkou osôb špecifikovaných nižšie ⁴⁸	Skupina I. A, B, C, D Skupina II. C – F	95 %	5 %

Financovanie uvedených oprávnených prijímateľov, vrátane stanovenia podielu jednotlivých zdrojov spolufinancovania, t.j. zdrojov EÚ a zdrojov štátneho rozpočtu (viď prílohu č. 3 tohto manuálu) v rámci nenávratného finančného príspevku poskytnutého prijímateľovi, sa bude uskutočňovať podľa pravidiel obsiahnutých v platnej Stratégií financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013, ako aj v platnom Systéme finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013.

V rámci uplatňovania vyššie uvedených pravidiel sa prijímatelia rozčleňujú na prijímateľov zo sektora verejnej správy alebo prijímateľov zo súkromného sektora.

Medzi **prijímateľov z verejnej správy** v súlade s § 3 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov patria právnické osoby zapísané v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom SR podľa osobitného predpisu a zaradené vo verejnej správe v súlade s jednotnou metodikou platnou pre Európsku úniu, a to: a) v ústrednej správe, b) v územnej samospráve, c) vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia.

⁴⁷V prípade subjektov, ktoré sú povinnými alebo dobrovoľnými účastníkmi schémy obchodovania so skleníkovými plynmi (príloha A a B zákona č.572/2004 Z.z. o obchodovaní s emisnými kvótami a o zmene a doplnení niektorých zákonov) je nutné zabezpečiť dodržanie právnych predpisov EÚ a usmernení v oblasti štátnej pomoci. Subjekty, ktoré budú realizovať projekt v rámci OP ŽP, ktorý prispieva k zníženiu množstva emisií skleníkových plynov a sú zároveň povinnými alebo dobrovoľnými účastníkmi schémy obchodovania so skleníkovými plynmi sa v zmluve o poskytnutí NFP zaviazajú, že nebudú obchodovať s pomernou časťou emisných kvót CO₂, ktoré boli ušetrené realizáciou projektu, ktorá zodpovedá pomernej časti príspevku NFP. Na základe zmluvy o NFP odovzdajú pomernú časť redukcie emisných kvót CO₂ (rozdiel medzi prideleným množstvom kvót na daný rok a skutočným množstvom kvót po predpokladanej realizácii projektu s ohľadom na pomer financovania z NFP), ktorá bude generovaná projektom na účet Národného registra emisných kvót SR určený v zmluve o NFP medzi žiadateľom a MŽP SR.

⁴⁸ Oprávnenými žiadateľmi nebudú (vzhľadom na deliacu líniu s Programom rozvoja vidieka):

- poľnohospodárske podniky,
- lesné podniky.

V ústrednej správe sa vykazujú štátne rozpočtové organizácie a štátne príspevkové organizácie, štátne účelové fondy, Fond národného majetku SR a Slovenský pozemkový fond, verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa vyššie uvedeného odseku.

V územnej samospráve sa vykazujú obce a vyššie územné celky a nimi zriadené rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie.

Vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia sa vykazuje Sociálna poisťovňa a zdravotné poisťovne.

Medzi **prijímateľov zo súkromného sektora** patria subjekty, ktoré nespádajú pod vymedzenie v § 3 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Pre prijímateľov, na ktoré sa vzťahuje/ú schéma/y štátnej pomoci, zároveň platia aj pravidlá financovania, ktoré sú stanovené priamo v príslušnej/ých schéme/ach štátnej pomoci, vrátane maximálnej intenzity pomoci stanovenej v schéme/ach.

V tomto prípade sa v súlade s platnou Stratégiou financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013 stanovuje v rámci jednotlivých projektov príspevkov z fondov EÚ vo výške 85 % z celkových oprávnených verejných výdavkov, ku ktorému je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu do výšky maximálnej možnej intenzity štátnej pomoci v súlade so schémou/ami štátnej pomoci (do výšky 100 % celkových oprávnených verejných výdavkov).

3.2.8 Schémy štátnej pomoci na úrovni operačného cieľa 3.2

V rámci operačného cieľa 3.2 sa plánuje/ú využiť schéma/y štátnej pomoci.

4. Prioritná os č. 4 Odpadové hospodárstvo

4.1 Operačný cieľ č. 4.1 Podpora aktivít v oblasti separovaného zberu

4.1.1 Orgán zodpovedný za implementáciu operačného cieľa č. 4.1

Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR

4.1.2 Zameranie operačného cieľa 4.1

Operačný cieľ je zameraný na zavádzanie nových a zefektívňovanie existujúcich systémov separovaného zberu komunálnych odpadov na základe vytvorenia koncepčných východísk separovaného zberu, dotriedňovanie vyseparovaných zložiek z komunálneho odpadu a zmesového komunálneho odpadu.

4.1.3 Ukazovatele na úrovni operačného cieľa 4.1

	Názov ukazovateľa	Definícia	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
					r. 2006	r. 2015
Ukazovatele výsledku	množstvo vyseparovaných komunálnych odpadov (spolu za projekty)	množstvo vyseparovaných komunálnych odpadov v rámci projektov OP ŽP	MŽP SR	t/rok	286	100 000
	počet novovytvorených pracovných miest	počet trvalých a zároveň obsadených pracovných miest vytvorených v dôsledku realizácie jednotlivých projektov (kľúčový (core) ukazovateľ č. 1)	MŽP SR	počet	0	45
	Počet vytvorených pracovných miest (brutto, na plný úväzok) priamej investičnej podpory MSP	počet trvalých a zároveň obsadených pracovných miest vytvorených v dôsledku realizácie jednotlivých projektov priamej investičnej podpory MSP (kľúčový (core) ukazovateľ č. 9)	MŽP SR	počet	0	5
Ukazovatele výstupu	Počet projektov v oblasti odpadového hospodárstva	Počet podporených projektov zameraných na oblasť odpadového hospodárstva (kľúčový (core) ukazovateľ č. 27)	MŽP SR	počet	0	93

	počet vybudovaných alebo zmodernizovaných zariadení na separovaný zber	celkový počet vybudovaných a zmodernizovaných zariadení na separovaný zber odpadov (zberné dvory, triediace zariadenia, dotriedňovacie zariadenia) v rámci projektov OP ŽP	MŽP SR	počet	9	50
	Počet projektov priamej investičnej podpory MSP	Počet projektov realizovaných MSP podporených priamou investičnou podporou (kľúčový (core) ukazovateľ č. 7)	MŽP SR	počet	0	5

4.1.4 Skupiny oprávnených aktivít na úrovni operačného cieľa 4.1

I. skupina: Zavádzanie nových a zefektívňovanie existujúcich systémov separovaného zberu komunálneho odpadu na základe vytvorenia koncepčných východísk separovaného zberu:

- A. projekty zamerané na budovanie zberných miest a dvorov (priestor, kde môžu občania odovzdávať oddelené zložky komunálnych odpadov v rámci separovaného zberu podľa § 39 ods. 3 písm. a) zákona o odpadoch),
- B. budovanie regionálnych zberných miest a dvorov na zložky komunálneho odpadu v rámci separovaného zberu,
- C. projekty zamerané na zavedenie separovaného zberu pre zložky komunálnych odpadov, pre ktoré sú obce povinné zaviesť separovaný zber podľa § 39 zákona o odpadoch (papier, plasty, kovy, sklo, biologicky rozložiteľný odpad) - tieto projekty budú podporované prioritne,
- D. projekty zamerané na zavedenie komplexného systému separovaného zberu biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov,
- E. projekty regionálneho charakteru na zavedenie separovaného zberu jedlých olejov a tukov,
- F. projekty zamerané na zavedenie separovaného zberu nebezpečných zložiek komunálnych odpadov,
- G. projekty zamerané na rozšírenie existujúceho separovaného zberu komunálnych odpadov (rozšírenie počtu separovaných zložiek komunálnych odpadov, zväčšenie plošného záberu separovaného zberu komunálnych odpadov) – prioritne budú podporované projekty zamerané na separovaný zber zložiek komunálnych odpadov uvedených v § 39 zákona o odpadoch),
- H. projekty zamerané na zvýšenie kvalitatívnej úrovne separovaného zberu komunálnych odpadov,
- I. aktivity zamerané na zvyšovanie osvedy a propagácie v oblasti separovaného zberu komunálnych odpadov ako súčasť investičných aktivít v projekte,
- J. koncepcia separovaného zberu komunálneho odpadu v SR.

II. skupina: Dotried'ovanie vyseparovaných zložiek z komunálneho odpadu a zmesového komunálneho odpadu:

- A. projekty zamerané na zakúpenie zariadení na úpravu zložiek komunálnych odpadov (triediace linky, dotried'ovacie zariadenia, lisy, drviče),
- B. projekty zamerané na dotried'ovanie zložiek komunálneho odpadu a zmesového komunálneho odpadu,
- C. projekty regionálnych integrovaných zariadení na separáciu a dotried'ovanie zložiek komunálnych odpadov.

4.1.5 Definovanie oprávneného územia na úrovni operačného cieľa 4.1

Prioritná os 4 (a všetky operačné ciele, ktoré sú jej súčasťou) je financovaná z Kohézneho fondu. Na podporu z neho je oprávnené územie tých členských štátov EÚ, ktorých hodnota hrubého národného dôchodku (HND) na obyvateľa meraná paritou kúpnej sily a vypočítaná na základe údajov ES v priemere za roky 2001 – 2003 je menšia ako 90 % priemeru EÚ 25.

Pre operačný cieľ 4.1 je preto oprávneným územím celý región NUTS I, t. j. celé územie Slovenskej republiky.

Vo vzťahu k operačnému cieľu 4.1 sa neuplatňuje princíp územnej koncentrácie aktivít do inovačných a kohéznych pólov rastu.

V súlade s Národným strategickým referenčným rámcom SR na obdobie 2007 – 2013 (kap. 4.2.3.2) sa v prípade príspevkov do environmentálnej infraštruktúry uvedený princíp územnej koncentrácie neuplatňuje, nakoľko základom pre ich teritoriálne zameranie je stav životného prostredia v dotknutom území.

4.1.6 Oprávnené a neoprávnené výdavky na úrovni operačného cieľa 4.1

4.1.6.1. Všeobecné zásady oprávnenosti výdavkov

- Základným východiskom pre stanovenie oprávnenosti výdavkov je článok 56 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde (všeobecné nariadenie) v znení jeho zmien a doplnkov.
- Časový rámec oprávnenosti výdavkov sa stanovuje tak, že za oprávnené sa považujú výdavky, ktoré vznikli v období od 1.1.2007 do 31.12.2015.
- Minimálna a maximálna doba realizácie projektu sa nestanovuje.
- Minimálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt je podmienená indikatívnou finančnou alokáciou na daný operačný cieľ a bude ďalej spresnená vo výzve na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.
- Oprávnené výdavky vo vzťahu k aktivitám podporovaným v rámci Operačného programu Životné prostredie (OP ŽP) celkovo, ako aj vo v rámci jeho jednotlivých prioritných osí, prípadne operačných cieľov, sa ďalej presnejšie a podrobnejšie stanovujú v Usmernení riadiaceho orgánu k oprávnenosti výdavkov pre projekty financované z ERDF a KF v rámci Operačného programu Životné prostredie na programové obdobie 2007 – 2013. Príslušná verzia uvedeného usmernenia je zverejnená ako súčasť jednotlivých výziev na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.

4.1.7 Oprávnení prijímateľa na úrovni operačného cieľa 4.1

Presné vymedzenie oprávneného subjektu	Vymedzenie skupiny oprávnených aktivít (príp. aj typu projektov), pre ktoré je daný prijímateľ oprávnený	Maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a ŠR (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF) *	Minimálna výška spolufinancovania zo zdrojov prijímateľa (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)*
Ministerstvo životného prostredia SR	Skupina I. – bod J - Konceptia separovaného zberu komunálneho odpadu v SR	100 %	0 %
obce alebo nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie	Skupina I. (s výnimkou Konceptie separovaného zberu komunálneho odpadu v SR) Skupina II.	95 %	5 %
združenia s účasťou obcí (vrátane mikroregiónov) ⁴⁹	Skupina I. (s výnimkou Konceptie separovaného zberu komunálneho odpadu v SR) Skupina II.	95 %	5 %
právnické osoby oprávnené na podnikanie	Skupina I. (s výnimkou Konceptie separovaného zberu komunálneho odpadu v SR) Skupina II.	95 %	5 %

Financovanie uvedených oprávnených prijímateľov, vrátane stanovenia podielu jednotlivých zdrojov spolufinancovania, t.j. zdrojov EÚ a zdrojov štátneho rozpočtu (viď prílohu č. 3 tohto manuálu) v rámci nenávratného finančného príspevku poskytnutého prijímateľovi, sa bude uskutočňovať podľa pravidiel obsiahnutých v platnej Stratégií financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013, ako aj v platnom Systéme finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013.

* Iba v prípadoch, ak príspevkové organizácie zriadené orgánmi verejnej správy, združenia s účasťou obcí alebo fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie nie sú v rámci aktivít projektu prijímateľmi, na ktorých sa vzťahuje schéma štátnej pomoci. V ostatných prípadoch platí maximálna intenzita pomoci stanovená v schéme, v rámci ktorej príspevkov z fondov EÚ predstavuje 85 % a spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu 15 % z celkových oprávnených verejných výdavkov.

⁴⁹ Prijímateľmi pomoci môžu byť združenia, ktoré pozostávajú výlučne z obcí alebo z obcí a ďalších subjektov zo sektora verejnej správy a vznikli na základe zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov alebo § 20f až §21 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník.

V rámci uplatňovania vyššie uvedených pravidiel sa prijímatelia rozčleňujú na prijímateľov zo sektora verejnej správy alebo prijímateľov zo súkromného sektora.

Medzi **prijímateľov z verejnej správy** v súlade s § 3 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov patria právnické osoby zapísané v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom SR podľa osobitného predpisu a zaradené vo verejnej správe v súlade s jednotnou metodikou platnou pre Európsku úniu, a to: a) v ústrednej správe, b) v územnej samospráve, c) vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia.

V ústrednej správe sa vykazujú štátne rozpočtové organizácie a štátne príspevkové organizácie, štátne účelové fondy, Fond národného majetku SR a Slovenský pozemkový fond, verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa vyššie uvedeného odseku.

V územnej samospráve sa vykazujú obce a vyššie územné celky a nimi zriadené rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie.

Vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia sa vykazuje Sociálna poisťovňa a zdravotné poisťovne.

Medzi **prijímateľov zo súkromného sektora** patria subjekty, ktoré nespádajú pod vymedzenie v § 3 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Pre prijímateľov, na ktoré sa vzťahuje/ú schéma/y štátnej pomoci, zároveň platia aj pravidlá financovania, ktoré sú stanovené priamo v príslušnej/ých schéme/ach štátnej pomoci, vrátane maximálnej intenzity pomoci stanovenej v schéme/ach.

V tomto prípade sa v súlade s platnou Stratégiou financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013 stanovuje v rámci jednotlivých projektov príspevkov z fondov EÚ vo výške 85 % z celkových oprávnených verejných výdavkov, ku ktorému je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu do výšky maximálnej novej intenzity štátnej pomoci v súlade so schémou/amí štátnej pomoci (do výšky 100 % celkových oprávnených verejných výdavkov).

4.1.8 Schémy štátnej pomoci na úrovni operačného cieľa 4.1

V rámci operačného cieľa 4.1 sa plánuje využiť schéma štátnej pomoci.

4.2 Operačný cieľ č. 4.2 Podpora aktivít na zhodnocovanie odpadov

4.2.1 Orgán zodpovedný za implementáciu operačného cieľa č. 4.2

Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR.

4.2.2 Zameranie operačného cieľa 4.2

Uvedený cieľ je zameraný na zvýšenie množstva zhodnocovaných odpadov. Zákon o odpadoch definuje zhodnocovanie odpadov ako činnosti vedúce k využitiu fyzikálnych, chemických alebo biologických vlastností odpadov. Z hľadiska spôsobu využitia pôvodných vlastností odpadov budú mať prioritu projekty zamerané na materiálové zhodnocovanie odpadov.

4.2.3 Ukazovatele na úrovni operačného cieľa 4.2

	Názov ukazovateľa	Definícia	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
					r. 2006	r. 2015
Ukazovatele výsledku	množstvo materiálovo zhodnotených odpadov (spolu za projekty)	množstvo materiálovo zhodnoteného odpadu v rámci projektov OP ŽP	MŽP SR	t/rok	105 000	205 000
	množstvo energeticky zhodnotených odpadov (spolu za projekty)	množstvo energeticky zhodnoteného odpadu v rámci projektov OP ŽP	MŽP SR	t/rok	2 040	50 000
	počet novovytvorených pracovných miest	počet trvalých a zároveň obsadených pracovných miest vytvorených v dôsledku realizácie jednotlivých projektov (kľúčový (core) ukazovateľ č. 1)	MŽP SR	počet	0	50
	Počet vytvorených pracovných miest (brutto, na plný úväzok) priamej investičnej podpory MSP	počet trvalých a zároveň obsadených pracovných miest vytvorených v dôsledku realizácie jednotlivých projektov priamej investičnej podpory MSP (kľúčový (core) ukazovateľ č. 9)	MŽP SR	počet	0	15
Ukazovatele výstupu	Počet projektov v oblasti odpadového hospodárstva	Počet podporených projektov zameraných na oblasť odpadového hospodárstva (kľúčový (core) ukazovateľ č. 27)	MŽP SR	počet	0	75
	počet vybudovaných alebo zmodernizovaných zariadení na materiálové zhodnocovanie odpadov	celkový počet zariadení na materiálové zhodnocovanie odpadov (novovybudovaných alebo zmodernizovaných) v rámci projektov OP ŽP	MŽP SR	počet	12	42
	počet vybudovaných alebo zmodernizovaných zariadení na energetické zhodnocovanie odpadov	celkový počet zariadení na energetické zhodnocovanie odpadov (novovybudovaných alebo zmodernizovaných) v rámci projektov OP ŽP	MŽP SR	počet	3	13

	Počet projektov priamej investičnej podpory MSP	Počet projektov realizovaných MSP podporených priamou investičnou podporou (kľúčový (core) ukazovateľ č. 7)	MŽP SR	počet	0	20
--	---	---	--------	-------	---	----

4.2.4 Skupiny oprávnených aktivít na úrovni operačného cieľa 4.2

Pre dosiahnutie operačného cieľa 4.2 (v súlade s jeho zameraním) budú oprávnené tieto skupiny aktivít:

I. skupina: Úprava vyseparovaných zložiek odpadov pred ich zhodnotením alebo environmentálne vhodným zneškodnením

II. skupina: Zhodnocovanie odpadov vrátane ich mechanicko-biologickej alebo termickej úpravy:

- A. projekty zamerané na zhodnocovanie stavebných odpadov – prioritne budú podporované projekty zamerané na zhodnocovanie drobných stavebných odpadov (§ 6 ods. 1 zákona o odpadoch),
- B. projekty regionálneho charakteru zamerané na komplexné riešenie zhodnocovania odpadov zo šatstva (20 01 10),
- C. projekty regionálneho charakteru zamerané na komplexné riešenie zhodnocovania jedlých olejov a tukov,
- D. projekty zamerané na zhodnocovanie plastov (zmesné plasty, PE, PP, LDPE, HDPE, PVC, PS a iné),
- E. projekty zamerané na zhodnocovanie obalových materiálov, pre ktoré nie sú vytvorené dostatočné spracovateľské kapacity (hliníkové obaly, viacvrstvové kombinované materiály a iné),
- F. projekty zamerané na recykláciu špecifických druhov odpadov zo skla (autosklá, sklá z elektrozariadení a iné), papiera a elektroodpadov,
- G. projekty zamerané na vybudovanie zariadení na zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov – prioritne budú podporované projekty zamerané na zhodnocovanie odpadov zo záhrad, parkov a cintorínov a kuchynského a reštauračného odpadu,
- H. projekty zamerané na výstavbu regionálnych zariadení na mechanicko-biologickú a termickú úpravu odpadov,
- I. realizačný plán nakladania s biologicky rozložiteľnými odpadmi,
- J. aktivity zamerané na zvyšovanie osvedy a propagácie v oblasti zhodnocovania odpadov (BRKO) ako súčasť investičných aktivít v projekte,
- K. projekty zamerané na zvýšenie miery zhodnotenia odpadov zo spracovania starých vozidiel kategórie M₁, N₁ a L_{2e},
- L. projekty zamerané na spracovanie starých vozidiel z rozličných dopravných prostriedkov vrátane strojov neurčených na cestnú premávku:(napr. autobusy, trolejbusy, nákladné automobily, návesy, prívesy, poľnohospodárske a stavebné stroje, vyradená špeciálna vojenská technika, vagóny a pod.) s výnimkou starých vozidiel kategórií M₁, N₁, L_{2e},
- M. projekty zamerané na zhodnocovanie textilných odpadov,
- N. projekty zamerané na zhodnocovanie opotrebovaných pneumatík,
- O. stratégie nakladania so stavebným odpadom vrátane realizačného plánu.

III. skupina: Zvýšenie miery recyklácie podporou nových alebo zvýšenie kvality výstupných produktov dobudovaním existujúcich BAT technológií v oblasti zhodnocovania odpadov:

- A. projekty zamerané na spracovanie odpadov z elektrických a elektronických zariadení, pre ktoré nie sú vytvorené dostatočné spracovateľské kapacity,
- B. projekty zamerané na zhodnocovanie prenosných batérií a akumulátorov za účelom dosiahnutia súladu so smernicou EP a R 2006/66/ES,
- C. projekty zamerané na zvýšenie miery zhodnotenia odpadových olovených akumulátorov v autorizovaných prevádzkach, s cieľom znížiť nebezpečnosť odpadov vzniknutých pri ich spracovaní (napr. odsírenie, inovácia prvkov technológie),
- D. projekty zamerané na zhodnocovanie odpadových olejov – prioritne budú podporované projekty zamerané na regeneráciu odpadových olejov.

IV. skupina: Podpora aktivít zameraných na energetické zhodnocovanie odpadov:

- A. projekty zamerané na výstavbu zariadení na energetické zhodnocovanie odpadov,
- B. projekty zamerané na výstavbu zariadení na energetické zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov – bioplynové a biofermentačné stanice.

4.2.5 Definovanie oprávneného územia na úrovni operačného cieľa 4.2

Prioritná os 4 (a všetky operačné ciele, ktoré sú jej súčasťou) je financovaná z Kohézneho fondu. Na podporu z neho je oprávnené územie tých členských štátov EÚ, ktorých hodnota hrubého národného dôchodku (HND) na obyvateľa meraná paritou kúpnej sily a vypočítaná na základe údajov ES v priemere za roky 2001 – 2003 je menšia ako 90 % priemeru EÚ 25.

Pre operačný cieľ 4.2 je preto oprávneným územím celý región NUTS I, t. j. celé územie Slovenskej republiky.

Vo vzťahu k operačnému cieľu 4.2. sa neuplatňuje princíp územnej koncentrácie aktivít do inovačných a kohéznych pólov rastu.

V súlade s Národným strategickým referenčným rámcom SR na obdobie 2007 – 2013 (kap. 4.2.3.2) sa v prípade príspevkov do environmentálnej infraštruktúry uvedený princíp územnej koncentrácie neuplatňuje, nakoľko základom pre ich teritoriálne zameranie je stav životného prostredia v dotknutom území.

4.2.6 Oprávnené a neoprávnené výdavky na úrovni operačného cieľa 4.2

4.2.6.1. Všeobecné zásady oprávnenosti výdavkov

- Základným východiskom pre stanovenie oprávnenosti výdavkov je článok 56 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde (všeobecné nariadenie) v znení jeho zmien a doplnkov.
- Časový rámec oprávnenosti výdavkov sa stanovuje tak, že za oprávnené sa považujú výdavky, ktoré vznikli v období od 1.1.2007 do 31.12.2015.
- Minimálna a maximálna doba realizácie projektu sa nestanovuje.
- Minimálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt je podmienená indikatívnou finančnou alokáciou na daný operačný cieľ a bude ďalej spresnená vo výzve na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.

- Oprávnené výdavky vo vzťahu k aktivitám podporovaným v rámci Operačného programu Životné prostredie (OP ŽP) celkovo, ako aj vo v rámci jeho jednotlivých prioritných osí, prípadne operačných cieľov, sa ďalej presnejšie a podrobnejšie stanovujú v Usmernení riadiaceho orgánu k oprávnenosti výdavkov pre projekty financované z ERDF a KF v rámci Operačného programu Životné prostredie na programové obdobie 2007 – 2013. Príslušná verzia uvedeného usmernenia je zverejnená ako súčasť jednotlivých výziev na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.

4.2.6.2. Ďalšie obmedzenia vo vzťahu k oprávneným/neoprávneným výdavkom pre operačný cieľ 4.2

- Za neoprávnené sú považované:
 - projekty na spracovanie odpadov z elektrických a elektronických zariadení, pre ktoré sú vytvorené dostatočné spracovateľské kapacity na miestnej úrovni,
 - projekty zamerané na zhodnocovanie obalových materiálov, pre ktoré sú vytvorené dostatočné spracovateľské kapacity,
 - projekty zamerané na spracovanie odpadových olovených akumulátorov mimo projektov podľa bodu 4.2.4 skupiny III bod C
 - projekty zamerané na spracovanie starých vozidiel (okrem techniky uvedenej v bode L),
 - projekty zamerané na spracovanie PET materiálov,
 - projekty zamerané na nakladanie so železnými kovmi, okrem projektov podľa bodu 4.2.4 skupiny II, bod E, K a L.

4.2.7 Oprávnení prijímateľa na úrovni operačného cieľa 4.2

Presné vymedzenie oprávneného subjektu	Vymedzenie skupiny oprávnených aktivít (príp. aj typu projektov), pre ktoré je daný prijímateľ oprávnený	Maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a ŠR (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)*	Minimálna výška spolufinancovania zo zdrojov prijímateľa (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)*
Ministerstvo životného prostredia SR alebo ním zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie	Skupina II. - Realizačný plán nakladania s biologicky rozložiteľnými odpadmi, Stratégia nakladania so stavebným odpadom vrátane realizačného plánu	100 %	0 %

* Iba v prípadoch, ak príspevkové organizácie zriadené orgánmi verejnej správy, združenia s účasťou obcí alebo fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie nie sú v rámci aktivít projektu prijímateľmi, na ktorých sa vzťahuje schéma štátnej pomoci. V ostatných prípadoch platí maximálna intenzita pomoci stanovená v schéme, v rámci ktorej príspevok z fondov EÚ predstavuje 85 % a spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu 15 % z celkových oprávnených verejných výdavkov.

Presné vymedzenie oprávneného subjektu	Vymedzenie skupiny oprávnených aktivít (príp. aj typu projektov), pre ktoré je daný prijímateľ oprávnený	Maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a ŠR (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)*	Minimálna výška spolufinancovania zo zdrojov prijímateľa (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)*
obce alebo nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie	Skupina I. Skupina II. (s výnimkou Realizačného plánu nakladania s biologicky rozložiteľným odpadom a Stratégie nakladania so stavebným odpadom vrátane realizačného plánu) Skupina III. Skupina IV.	95 %	5 %
vyššie územné celky alebo nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie	Skupina I. Skupina II. (s výnimkou Realizačného plánu nakladania s biologicky rozložiteľným odpadom a Stratégie nakladania so stavebným odpadom vrátane realizačného plánu) Skupina III. Skupina IV.	95 %	5 %
združenia s účasťou obcí (vrátane mikroregiónov) ⁵⁰	Skupina I. Skupina II. (s výnimkou Realizačného plánu nakladania s biologicky rozložiteľným odpadom; Stratégie nakladania so stavebným odpadom vrátane realizačného plánu) Skupina III. Skupina IV.	95 %	5 %
fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie okrem	Skupina I. Skupina II. (s výnimkou Realizačného plánu	95 %	5 %

⁵⁰ Prijímateľmi pomoci môžu byť združenia, ktoré pozostávajú výlučne z obcí alebo z obcí a ďalších subjektov zo sektora verejnej správy a vznikli na základe zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov alebo § 20f až §21 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník.

Presné vymedzenie oprávneného subjektu	Vymedzenie skupiny oprávnených aktivít (príp. aj typu projektov), pre ktoré je daný prijímateľ oprávnený	Maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a ŠR (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)*	Minimálna výška spolufinancovania zo zdrojov prijímateľa (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)*
fyzických alebo právnických osôb podnikajúcich v poľnohospodárskej prvovýrobe alebo v oblasti spracovania produktov poľnohospodárskej prvovýroby alebo v lesnom hospodárstve ⁵¹	nakladania s biologicky rozložiteľným odpadom a Stratégie nakladania so stavebným odpadom vrátane realizačného plánu) Skupina III. Skupina IV.		

Financovanie uvedených oprávnených prijímateľov, vrátane stanovenia podielu jednotlivých zdrojov spolufinancovania, t.j. zdrojov EÚ a zdrojov štátneho rozpočtu (viď prílohu č. 3 tohto manuálu) v rámci nenávratného finančného príspevku poskytnutého prijímateľovi, sa bude uskutočňovať podľa pravidiel obsiahnutých v platnej Stratégii financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013, ako aj v platnom Systéme finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013.

V rámci uplatňovania vyššie uvedených pravidiel sa prijímatelia rozčleňujú na prijímateľov zo sektora verejnej správy alebo prijímateľov zo súkromného sektora.

Medzi **prijímateľov z verejnej správy** v súlade s § 3 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov patria právnické osoby zapísané v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom SR podľa osobitného predpisu a zaradené vo verejnej správe v súlade s jednotnou metodikou platnou pre Európsku úniu, a to: a) v ústrednej správe, b) v územnej samospráve, c) vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia.

V ústrednej správe sa vykazujú štátne rozpočtové organizácie a štátne príspevkové organizácie, štátne účelové fondy, Fond národného majetku SR a Slovenský pozemkový fond, verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa vyššie uvedeného odseku.

V územnej samospráve sa vykazujú obce a vyššie územné celky a nimi zriadené rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie.

Vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia sa vykazujú Sociálna poisťovňa a zdravotné poisťovne.

⁵¹ Poľnohospodárskou prvovýrobou sa rozumie výroba, chov alebo pestovanie primárnych produktov vrátane zberu, dojenja a produkcie hospodárskych zvierat pred zabitím, poľnohospodárska prvovýroba zahŕňa tiež chov rýb a zber divo rastúcich produktov. Spracovaním poľnohospodárskych produktov znamená akékoľvek pôsobenie na poľnohospodársky produkt, výsledkom ktorého je taktiež poľnohospodársky produkt, s výnimkou poľnohospodárskych činností potrebných na prípravu živočíšneho alebo rastlinného produktu na prvý predaj.

Medzi **prijímateľov zo súkromného sektora** patria subjekty, ktoré nespádajú pod vymedzenie v § 3 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Pre prijímateľov, na ktoré sa vzťahuje/ú schéma/y štátnej pomoci, zároveň platia aj pravidlá financovania, ktoré sú stanovené priamo v príslušnej/ých schéme/ach štátnej pomoci, vrátane maximálnej intenzity pomoci stanovenej v schéme/ach.

V tomto prípade sa v súlade s platnou Stratégiou financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013 stanovuje v rámci jednotlivých projektov príspevok z fondov EÚ vo výške 85 % z celkových oprávnených verejných výdavkov, ku ktorému je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu do výšky maximálnej možnej intenzity štátnej pomoci v súlade so schémou/amí štátnej pomoci (do výšky 100 % celkových oprávnených verejných výdavkov).

4.2.8 Schémy štátnej pomoci na úrovni operačného cieľa 4.2

V rámci operačného cieľa 4.2 sa plánuje využiť schéma štátnej pomoci.

4.3 Operačný cieľ č. 4.3 Nakladanie s nebezpečnými odpadmi spôsobom priaznivým pre životné prostredie

4.3.1 Orgán zodpovedný za implementáciu operačného cieľa č. 4.3

Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR

4.3.2 Zameranie operačného cieľa 4.3

Uvedený cieľ je zameraný na znižovanie nebezpečných vlastností odpadov na základe zodpovedajúcich koncepčných východísk a nakladanie s nebezpečnými odpadmi vrátane výstavby a modernizácia zariadení na nakladanie s nebezpečnými odpadmi s cieľom ich zneškodnenia environmentálne vhodným spôsobom.

4.3.3 Ukazovatele na úrovni operačného cieľa 4.3

	Názov ukazovateľa	Definícia	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
					r. 2006	r. 2015
Ukazovatele výsledku	podiel zneškodnených nebezpečných odpadov v rámci projektov na celkovom vyprodukovanom množstve NO v rámci SR	podiel zneškodnených nebezpečných odpadov k celkovému množstvu NO vyprodukovaných v SR v rámci projektov OP ŽP	MŽP SR	%	0	4

	podiel zhodnotených nebezpečných odpadov v rámci projektov na celkovom vyprodukovanom množstve NO v rámci SR	podiel zhodnotených nebezpečných odpadov k celkovému množstvu NO vyprodukovaných v SR v rámci projektov OP ŽP	MŽP SR	%	0	5
	počet novovytvorených pracovných miest	počet trvalých a zároveň obsadených pracovných miest vytvorených v dôsledku realizácie jednotlivých projektov (kľúčový (core) ukazovateľ č. 1)	MŽP SR	počet	0	10
	Počet vytvorených pracovných miest (brutto, na plný úväzok) priamej investičnej podpory MSP	počet trvalých a zároveň obsadených pracovných miest vytvorených v dôsledku realizácie jednotlivých projektov priamej investičnej podpory MSP (kľúčový (core) ukazovateľ č. 9)	MŽP SR	počet	0	5
Ukazovatele výstupu	Počet projektov v oblasti odpadového hospodárstva	Počet podporených projektov zameraných na oblasť odpadového hospodárstva (kľúčový (core) ukazovateľ č. 27)	MŽP SR	počet	0	15
	počet vybudovaných zariadení na nakladanie s nebezpečnými odpadmi	počet vybudovaných zariadení na nakladanie s nebezpečnými odpadmi v rámci projektov OP ŽP	MŽP SR	počet	3	15
	Počet projektov priamej investičnej podpory MSP	Počet projektov realizovaných MSP podporených priamou investičnou podporou (kľúčový (core) ukazovateľ č. 7)	MŽP SR	počet	0	5

4.3.4 Skupiny oprávnených aktivít na úrovni operačného cieľa 4.3

Pre dosiahnutie operačného cieľa 4.3 (v súlade s jeho zameraním) budú oprávnené tieto skupiny aktivít:

I. skupina: Znižovanie nebezpečných vlastností odpadov na základe zodpovedajúcich koncepcných východísk:

A. projekty zamerané na výstavbu zariadení na úpravu nebezpečných odpadov za účelom zníženia ich nebezpečných vlastností (autoklávy, mikrovlnné zariadenia, nízko-termické technológie a iné).

II. skupina: Nakladanie s nebezpečnými odpadmi vrátane výstavby a rekonštrukcie zariadení s cieľom zhodnotenia a zneškodnenia nebezpečných odpadov environmentálne vhodným spôsobom:

A. projekty zamerané na výstavbu nových zariadení a rekonštrukciu existujúcich zariadení na zhodnocovanie a zneškodňovanie nebezpečných odpadov, vrátane odpadov zo zdravotníckej starostlivosti a odpadov z elektrických a elektronických zariadení (napríklad: mechanické, biologické, termické, plazmové, gazifikačné technológie vrátane ich kombinácie a iné),

B. projekty zamerané na zavádzanie a intenzifikáciu separovaného zberu odpadov zo zdravotníckej starostlivosti,

C. stratégia nakladania s nebezpečným odpadom vrátane realizačných plánov,

D. stratégia nakladania s odpadom zo zdravotníckej starostlivosti vrátane realizačného plánu,

E. projekty zamerané na zavedenie environmentálne priaznivých systémov nakladania s odpadmi zo svetelných zdrojov.

III. skupina: Environmentálne vhodné zneškodnenie POPs–odpadov (t.j. odpadov pozostávajúcich z POPs, obsahujúcich POPs alebo kontaminovaných POPs) vrátane prestárlych pesticídov:

A. projekty zamerané na prípravu zberu a zneškodnenia POPs odpadov (neinvestičná aktivita),

B. projekty zamerané na realizáciu systému zberu a zneškodnenia POPs odpadov (investičná aktivita),

C. projekty zamerané na realizáciu systému zberu zneškodnenia prestárlych pesticídov (investičná aktivita).

4.3.5 Definovanie oprávneného územia na úrovni operačného cieľa 4.3

Prioritná os 4 (a všetky operačné ciele, ktoré sú jej súčasťou) je financovaná z Kohézneho fondu. Na podporu z neho je oprávnené územie tých členských štátov EÚ, ktorých hodnota hrubého národného dôchodku (HND) na obyvateľa meraná paritou kúpnej sily a vypočítaná na základe údajov ES v priemere za roky 2001 – 2003 je menšia ako 90 % priemeru EÚ 25.

Pre operačný cieľ 4.3 je preto oprávneným územím celý región NUTS I, t. j. celé územie Slovenskej republiky.

Vo vzťahu k operačnému cieľu 4.3. sa neuplatňuje princíp územnej koncentrácie aktivít do inovačných a kohéznych pólov rastu.

V súlade s Národným strategickým referenčným rámcom SR na obdobie 2007 – 2013 (kap. 4.2.3.2) sa v prípade príspevkov do environmentálnej infraštruktúry uvedený princíp územnej koncentrácie neuplatňuje, nakoľko základom pre ich teritoriálne zameranie je stav životného prostredia v dotknutom území.

4.3.6 Oprávnené a neoprávnené výdavky na úrovni operačného cieľa 4.3

4.3.6.1. Všeobecné zásady oprávnenosti výdavkov

- Základným východiskom pre stanovenie oprávnenosti výdavkov je článok 56 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde (všeobecné nariadenie) v znení jeho zmien a doplnkov.
- Časový rámec oprávnenosti výdavkov sa stanovuje tak, že za oprávnené sa považujú výdavky, ktoré vznikli v období od 1.1.2007 do 31.12.2015.
- Minimálna a maximálna doba realizácie projektu sa nestanovuje.
- Minimálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt je podmienená indikatívnou finančnou alokáciou na daný operačný cieľ a bude ďalej spresnená vo výzve na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.
- Oprávnené výdavky vo vzťahu k aktivitám podporovaným v rámci Operačného programu Životné prostredie (OP ŽP) celkovo, ako aj vo v rámci jeho jednotlivých prioritných osí, prípadne operačných cieľov, sa ďalej presnejšie a podrobnejšie stanovujú v Usmernení riadiaceho orgánu k oprávnenosti výdavkov pre projekty financované z ERDF a KF v rámci Operačného programu Životné prostredie na programové obdobie 2007 – 2013. Príslušná verzia uvedeného usmernenia je zverejnená ako súčasť jednotlivých výziev na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.

4.3.6.2. Ďalšie obmedzenia vo vzťahu k oprávneným/neoprávneným výdavkom pre operačný cieľ 4.3:

- za neoprávnené sú považované projekty zamerané na budovanie nových skládok odpadov na nebezpečný odpad.

4.3.7 Oprávnení prijímateľa na úrovni operačného cieľa 4.3

Presné vymedzenie oprávneného subjektu	Vymedzenie skupiny oprávnených aktivít (príp. aj typu projektov), pre ktoré je daný prijímateľ oprávnený	Maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a ŠR (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF) *	Minimálna výška spolufinancovania a zo zdrojov prijímateľa (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)*
Ministerstvo životného prostredia SR alebo ním zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie	Skupina II. - Stratégia nakladania s nebezpečným odpadom vrátane realizačných plánov; Stratégia nakladania s odpadom zo zdravotníckej starostlivosti vrátane realizačného plánu Skupina III.	100 %	0 %
štátne vysoké školy	Skupina III.	100 %	0 %
verejné vysoké školy	Skupina III.	95 %	5 %
obce alebo nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie	Skupina I. Skupina II. (okrem Stratégie nakladania s nebezpečným odpadom vrátane realizačných plánov, Stratégie nakladania s odpadom zo zdravotníckej starostlivosti vrátane realizačného plánu, ako aj okrem projektov zamerané na zavedenie environmentálne priaznivých systémov nakladania s odpadmi zo svetelných zdrojov)	95 %	5 %

* Iba v prípadoch, ak príspevkové organizácie zriadené orgánmi verejnej správy, združenia s účasťou obcí alebo fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie nie sú v rámci aktivít projektu prijímateľmi, na ktorých sa vzťahuje schéma štátnej pomoci. V ostatných prípadoch platí maximálna intenzita pomoci stanovená v schéme, v rámci ktorej príspevok z fondov EÚ predstavuje 85 % a spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu 15 % z celkových oprávnených verejných výdavkov.

vyššie územné celky alebo nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie	Skupina I. Skupina II. (okrem Stratégie nakladania s nebezpečným odpadom vrátane realizačných plánov, Stratégie nakladania s odpadom zo zdravotníckej starostlivosti vrátane realizačného plánu, ako aj okrem projektov zamerané na zavedenie environmentálne priaznivých systémov nakladania s odpadmi zo svetelných zdrojov) Skupina III	95 %	5 %
združenia s účasťou obcí (vrátane mikroregiónov) ⁵²	Skupina I. Skupina II. (okrem Stratégie nakladania s nebezpečným odpadom vrátane realizačných plánov, Stratégie nakladania s odpadom zo zdravotníckej starostlivosti vrátane realizačného plánu, ako aj okrem projektov zamerané na zavedenie environmentálne priaznivých systémov nakladania s odpadmi zo svetelných zdrojov)	95 %	5 %
fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie	Skupina I. Skupina II. (s výnimkou Stratégie nakladania s nebezpečným odpadom vrátane realizačných plánov a Stratégie nakladania s odpadom zo zdravotníckej starostlivosti vrátane realizačného plánu) Skupina III.	95 %	5 %

Financovanie uvedených oprávnených prijímateľov, vrátane stanovenia podielu jednotlivých zdrojov spolufinancovania, t.j. zdrojov EÚ a zdrojov štátneho rozpočtu (viď prílohu č. 3 tohto manuálu) v rámci nenávratného finančného príspevku poskytnutého prijímateľovi, sa bude uskutočňovať podľa pravidiel obsiahnutých v platnej Stratégii financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013, ako aj v platnom Systéme finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013.

⁵² Prijímateľmi pomoci môžu byť združenia, ktoré pozostávajú výlučne z obcí alebo z obcí a ďalších subjektov zo sektora verejnej správy a vznikli na základe zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov alebo § 20f až §21 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník.

V rámci uplatňovania vyššie uvedených pravidiel sa prijímatelia rozčleňujú na prijímateľov zo sektora verejnej správy alebo prijímateľov zo súkromného sektora.

Medzi **prijímateľov z verejnej správy** v súlade s § 3 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov patria právnické osoby zapísané v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom SR podľa osobitného predpisu a zaradené vo verejnej správe v súlade s jednotnou metodikou platnou pre Európsku úniu, a to: a) v ústrednej správe, b) v územnej samospráve, c) vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia.

V ústrednej správe sa vykazujú štátne rozpočtové organizácie a štátne príspevkové organizácie, štátne účelové fondy, Fond národného majetku SR a Slovenský pozemkový fond, verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa vyššie uvedeného odseku.

V územnej samospráve sa vykazujú obce a vyššie územné celky a nimi zriadené rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie.

Vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia sa vykazujú Sociálna poisťovňa a zdravotné poisťovne.

Medzi **prijímateľov zo súkromného sektora** patria subjekty, ktoré nespádajú pod vymedzenie v § 3 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Pre prijímateľov, na ktoré sa vzťahuje/ú schéma/y štátnej pomoci, zároveň platia aj pravidlá financovania, ktoré sú stanovené priamo v príslušnej/ých schéme/ach štátnej pomoci, vrátane maximálnej intenzity pomoci stanovenej v schéme/ach.

V tomto prípade sa v súlade s platnou Stratégiou financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013 stanovuje v rámci jednotlivých projektov príspevkov z fondov EÚ vo výške 85 % z celkových oprávnených verejných výdavkov, ku ktorému je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu do výšky maximálnej novej intenzity štátnej pomoci v súlade so schémou/amí štátnej pomoci (do výšky 100 % celkových oprávnených verejných výdavkov).

4.3.8 Schémy štátnej pomoci na úrovni operačného cieľa 4.3

V rámci operačného cieľa 4.3 sa plánuje využiť schéma štátnej pomoci.

4.4 Operačný cieľ č. 4.4 Riešenie problematiky environmentálnych záťaží vrátane ich odstraňovania

4.4.1 Orgán zodpovedný za implementáciu operačného cieľa č. 4.4

Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR.

4.4.2 Zameranie operačného cieľa 4.4

Zameranie uvedeného operačného cieľa vychádza zo základného právneho rámca problematiky environmentálnych záťaží, vytvoreného zákonom č. 384/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov a

ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení zákona č. 515/2008 Z. z., účinným od 1. novembra 2009.

V nadväznosti na čl. II uvedeného zákona, v ktorom sa v súvislosti so zmenou a doplnením zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení zákona č. 515/2008 Z. z. zavádzajú o. i. definície základných pojmov, ako napr. environmentálna záťaž, pravdepodobná environmentálna záťaž, sanácia environmentálnej záťaže a zároveň sa ním rozširuje aj pojem geologický prieskum životného prostredia o zisťovanie a overovanie pravdepodobných environmentálnych záťaží alebo environmentálnych záťaží, vyhodnocovanie ich rizík a návrh sanačných opatrení, je operačný cieľ 4.4. zameraný na monitorovanie a prieskum environmentálnych záťaží na Slovensku a spracovanie ich rizikových analýz, na dobudovanie informačného systému environmentálnych záťaží a na sanáciu environmentálnych záťaží, predstavujúcich vysoké riziko pre ľudské zdravie a životné prostredie.

4.4.3 Ukazovatele na úrovni operačného cieľa 4.4

	Názov ukazovateľa	Definícia	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
					r. 2006	r. 2015
Ukazovatele výsledku	veľkosť sanovanej a zrekultivovanej plochy	veľkosť sanovanej a/alebo zrekultivovanej plochy (kľúčový (core) ukazovateľ č. 29)	MŽP SR	km ²	0	0,3
Ukazovatele výstupu	počet sanovaných environmentálnych záťaží	počet sanovaných environmentálnych záťaží	MŽP SR	počet	0	120

4.4.4 Skupiny oprávnených aktivít na úrovni operačného cieľa 4.4

Pre dosiahnutie operačného cieľa 4.4 (v súlade s jeho zameraním) budú oprávnené tieto skupiny aktivít:

I. skupina: Monitorovanie a prieskum environmentálnych záťaží a spracovanie rizikových analýz:

- A. projekty zamerané na vypracovanie rizikových analýz, štúdií uskutočniteľnosti sanácie, programy sanácie a audity environmentálnych záťaží⁵³,
- B. projekty zamerané na prieskum prioritných pravdepodobných environmentálnych záťaží⁵⁴,

⁵³ Pod environmentálnou záťažou sa v súlade s § 3 písm. s) zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení zákona č. 515/2008 Z. z. a zákona č. 384/2009 Z. z. rozumie znečistenie územia spôsobené činnosťou človeka, ktoré predstavuje závažné riziko pre ľudské zdravie alebo horninové prostredie, podzemnú vodu a pôdu s výnimkou environmentálnej škody podľa zákona č. 359/2007 Z. z. o prevencii a náprave environmentálnych škôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

⁵⁴ Pravdepodobná environmentálna záťaž predstavuje v súlade s § 3 písm. t) zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení zákona č. 515/2008 Z. z. a zákona č. 384/2009 Z. z. stav územia, kde sa dôvodne predpokladá prítomnosť environmentálnej záťaže.

- C. projekty zamerané na podrobný a doplnkový prieskum najrizikovejších environmentálnych záťaží v súlade s určenými prioritami,
- D. regionálne štúdie hodnotenia dopadov environmentálnych záťaží na životné prostredie,
- E. projekty zamerané na vybudovanie monitorovacích systémov pre najrizikovejšie environmentálne záťaže v súlade s určenými prioritami.

II. skupina: Sanácia najrizikovejších environmentálnych záťaží:

- A. projekty zamerané na sanáciu environmentálnych záťaží⁵⁵, predstavujúcich vysoké riziko pre ľudské zdravie a životné prostredie, v súlade s určenými prioritami.

III. skupina: Dobudovanie informačného systému environmentálnych záťaží

- A. dobudovanie Informačného systému environmentálnych záťaží ako súčasť informačného systému verejnej správy,
- B. vypracovanie Atlasu sanačných metód ako súčasť Informačného systému environmentálnych záťaží,
- C. projekty zamerané na prácu s verejnosťou, osvetu a propagáciu aktivít týkajúcich sa sanácie environmentálnych záťaží.

4.4.5 Definovanie oprávneného územia na úrovni operačného cieľa 4.4

Prioritná os 4 (a všetky operačné ciele, ktoré sú jej súčasťou) je financovaná z Kohézneho fondu. Na podporu z neho je oprávnené územie tých členských štátov EÚ, ktorých hodnota hrubého národného dôchodku (HND) na obyvateľa meraná paritou kúpnej sily a vypočítaná na základe údajov ES v priemere za roky 2001 – 2003 je menšia ako 90 % priemeru EÚ 25.

Pre operačný cieľ 4.4 je preto oprávneným územím celý región NUTS I, t. j. celé územie Slovenskej republiky.

Vo vzťahu k operačnému cieľu 4.4. sa neuplatňuje princíp územnej koncentrácie aktivít do inovačných a kohéznych pólov rastu.

V súlade s Národným strategickým referenčným rámcom SR na obdobie 2007 – 2013 (kap. 4.2.3.2) sa v prípade príspevkov do environmentálnej infraštruktúry uvedený princíp územnej koncentrácie neuplatňuje, nakoľko základom pre ich teritoriálne zameranie je stav životného prostredia v dotknutom území.

4.4.6 Oprávnené a neoprávnené výdavky na úrovni operačného cieľa 4.4

4.4.6.1. Všeobecné zásady oprávnenosti výdavkov

- Základným východiskom pre stanovenie oprávnenosti výdavkov je článok 56 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde (všeobecné nariadenie) v znení jeho zmien a doplnkov.
- Časový rámec oprávnenosti výdavkov sa stanovuje tak, že za oprávnené sa považujú výdavky, ktoré vznikli v období od 1.1.2007 do 31.12.2015.
- Minimálna a maximálna doba realizácie projektu sa nestanovuje.

⁵⁵ Pod sanáciou environmentálnej záťaže sa v súlade s § 3 písm. r) zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení zákona č. 515/2008 Z. z. a zákona č. 384/2009 Z. z. rozumejú práce vykonávané v horninovom prostredí, podzemnej vode a pôde, ktorých cieľom je odstrániť, znížiť alebo obmedziť kontamináciu na úroveň akceptovateľného rizika s ohľadom na súčasné a budúce využitie územia.

- Minimálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt je podmienená indikatívnou finančnou alokáciou na daný operačný cieľ a bude ďalej spresnená vo výzve na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.
- Oprávnené výdavky vo vzťahu k aktivitám podporovaným v rámci Operačného programu Životné prostredie (OP ŽP) celkovo, ako aj vo v rámci jeho jednotlivých prioritných osí, prípadne operačných cieľov, sa ďalej presnejšie a podrobnejšie stanovujú v Usmernení riadiaceho orgánu k oprávnenosti výdavkov pre projekty financované z ERDF a KF v rámci Operačného programu Životné prostredie na programové obdobie 2007 – 2013. Príslušná verzia uvedeného usmernenia je zverejnená ako súčasť jednotlivých výziev na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.

4.4.6.2. Ďalšie obmedzenia vo vzťahu k oprávneným/neoprávneným výdavkom pre operačný cieľ 4.4

- Za neoprávnené budú považované projekty a výdavky na nápravu environmentálnej škody podľa zákona č. 359/2007 Z. z. o prevencii a náprave environmentálnych škôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- V rámci aktivít skupiny I.A,C, E a aktivít II. skupiny budú za oprávnené považované projekty a s nimi súvisiace výdavky iba v prípade, ak sú v súlade s uplatňovaním zásady „znečisťovateľ platí“.

Uvedené aktivity a s nimi súvisiace výdavky sú pre účely poskytovania pomoci v rámci operačného cieľa č. 4.4 v súlade s uplatňovaním zásady „znečisťovateľ platí“ oprávnené, ak:

fyzická alebo právnická osoba, ktorá znečistenie spôsobila alebo jej právny nástupca (s výnimkou orgánov štátnej správy) alebo fyzická alebo právnická osoba, ktorá za znečistenie prevzala zodpovednosť podľa osobitných predpisov (§ 15 zákona č. 92/1991 Zb.) nie je známa alebo ju nemožno prinútiť, aby znášala náklady na zníženie, obmedzenie alebo odstránenie znečistenia a zároveň

kúpna cena tejto nehnuteľnosti bola znížená z dôvodu existencie environmentálnej záťaže v tých prípadoch, ak nehnuteľnosť, na ktorej sa environmentálna záťaž nachádza, bola nadobudnutá kúpou..

- V prípade aktivít II. skupiny budú za oprávnené považované výdavky na sanačné práce iba na území, vymedzenom v záverečnej správe z prieskumu environmentálnej záťaže a zároveň iba výdavky na tie činnosti v rámci sanácie environmentálnej záťaže, ktoré sú súčasťou geologickej úlohy podľa § 11 ods. 2 zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov.
- V prípade aktivít II. skupiny, ktoré podliehajú pravidlám štátnej pomoci, sa v súlade s Usmernením spoločenstva o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia (Ú. v. EU, C 82, 1.4.2008, str. 22, bod 134) oprávnené náklady rovnajú nákladom na rekultiváciu znečistenej plochy mínus zvýšená hodnota pozemku.
- Za neoprávnené budú považované výdavky na podporu podrobného prieskumu podľa § 2 ods. 3 zákona č.569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov) a monitoringu lokalít, kde už podrobný prieskum a monitoring boli realizované.
- Za neoprávnené budú považované aktivity zamerané na ďalšie využitie sanovaného územia alebo podporu opätovného rozvoja opustených priemyselných lokalít a lokalít, na ktorých už sanácia bola vykonaná. Aktivity zamerané na obmenu vyrábaných produktov, výrobných liniek, výrobných procesov, existujúcich služieb a iných prebiehajúcich činností budú považované za neoprávnené, a to aj v prípade, keď takéto zmeny môžu predstavovať zlepšenie stavu životného prostredia.

- Za neoprávnené budú v rámci operačného cieľa 4.4. považované tiež investičné projekty zamerané na vybudovanie novej environmentálnej infraštruktúry.
- Za neoprávnené budú považované aktivity zamerané na likvidáciu jadrových zariadení a nakladané s jadrovými materiálmi, vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnymi odpadmi alebo špeciálnymi materiálmi podľa zákona č. 541/2004 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie (atómový zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

4.4.7 Oprávnení prijímateľa na úrovni operačného cieľa 4.4

Presné vymedzenie oprávneného subjektu	Vymedzenie skupiny oprávnených aktivít (príp. aj typu projektov), pre ktoré je daný prijímateľ oprávnený*	Maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a ŠR (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)*	Minimálna výška spolufinancovania a zo zdrojov prijímateľa (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)*
MŽP SR alebo ním zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie	Skupina I. A,B,C,D,E Skupina II. A Skupina III. A, B, C	100 %	0 %
Ostatné ministerstvá (okrem MŽP SR alebo nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie	Skupina I. A,C,D,E Skupina II. A	100 %	0 %
obce alebo nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie	Skupina I. A,C,E Skupina II. A	95 %	5 %
vyššie územné celky alebo nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie	Skupina I. A,,C,E Skupina II.A	95 %	5 %
združenia miest a obcí ⁵⁶	Skupina I. A, C,E Skupina II. A	95 %	5 %
fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie	Skupina I.A,C, E Skupina II.A	95 %	5 %

* Uvedená maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a štátneho rozpočtu a minimálna výška spolufinancovania zo zdrojov prijímateľa platí iba v prípadoch, na ktoré sa nevzťahujú pravidlá štátnej pomoci.

⁵⁶ Prijímateľmi môžu byť združenia, ktoré pozostávajú výlučne z obcí alebo z obcí a ďalších subjektov štátnej správy alebo územnej samosprávy a zároveň ktorých majetok pozostáva z majetku obcí alebo ďalších subjektov štátnej správy alebo územnej samosprávy, ktorí sú členmi združenia.

V prípade projektov zameraných na sanáciu environmentálnych zát'aží platí, že v súlade s Usmernením spoločenstva o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia⁵⁷ sanačné práce vykonávané orgánmi verejnej moci, t.j. orgánmi štátnej správy alebo orgánmi územnej samosprávy, na vlastnom pozemku nepodliehajú ako také pravidlám štátnej pomoci.⁵⁸ Vo všetkých ostatných prípadoch sa pri projektoch sanácie environmentálnych zát'aží bude postupovať v súlade s pravidlami štátnej pomoci (Usmernenie spoločenstva o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia), a to spôsobom individuálnej notifikácie jednotlivých žiadostí o nenávratný finančný príspevok Európskou komisiou

Financovanie uvedených oprávnených prijímateľov, vrátane stanovenia podielu jednotlivých zdrojov spolufinancovania, t.j. zdrojov EÚ a zdrojov štátneho rozpočtu (viď prílohu č. 3 tohto manuálu) v rámci nenávratného finančného príspevku poskytnutého prijímateľovi, sa bude uskutočňovať podľa pravidiel obsiahnutých v platnej Stratégii financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013, ako aj v platnom Systéme finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013.

V prípadoch, kedy sa na prijímateľov vzťahujú pravidlá štátnej pomoci v súlade s Usmernením spoločenstva o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia, zároveň platia aj pravidlá financovania stanovené v uvedenom usmernení.

V prípadoch poskytovania štátnej pomoci sa v súlade s platnou Stratégiou financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013 stanovuje v rámci jednotlivých projektov príspevok z fondov EÚ vo výške 85 % z celkových oprávnených verejných výdavkov, ku ktorému je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu do výšky maximálnej novej intenzity štátnej pomoci (do výšky 100 % celkových oprávnených verejných výdavkov).

4.4.8 Schémy štátnej pomoci na úrovni operačného cieľa 4.4

V rámci operačného cieľa 4.4 sa neplánuje využiť schéma štátnej pomoci, ale bude sa postupovať spôsobom individuálnej notifikácie jednotlivých žiadostí o nenávratný finančný príspevok Európskou komisiou.

4.5 Operačný cieľ č. 4.5 Uzatváranie a rekultivácia skládok odpadov

4.5.1 Orgán zodpovedný za implementáciu operačného cieľa č. 4.5

Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR

4.5.2 Zameranie operačného cieľa 4.5

Uvedený cieľ je zameraný na uzatváranie a rekultiváciu skládok odpadov.

⁵⁷ Ú. v. EU, C 82, 1.4.2008, str. 22.

⁵⁸ Problémy štátnej pomoci však môžu vzniknúť vtedy, ak sa pozemok po rekultivácii predá za cenu nižšiu, ako je jeho trhovú hodnotu. V tejto súvislosti sa stále uplatňuje oznámenie Komisie „Prvky štátnej pomoci pri predaji pozemkov a budov orgánmi verejnej moci“ (Ú. v. ES c 209, 10.7.1997, str. 3).

4.5.3 Ukazovatele na úrovni operačného cieľa 4.5

	Názov ukazovateľa	Definícia	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
					r. 2006	r. 2015
Ukazovatele výsledku	veľkosť zrekultivovanej a sanovanej plochy	veľkosť sanovanej a/alebo zrekultivovanej plochy (kľúčový (core) ukazovateľ č. 29)	MŽP SR	km ²	0,323 112	0,1 323 112
Ukazovatele výstupu	Počet projektov v oblasti odpadového hospodárstva	Počet podporených projektov zameraných na oblasť odpadového hospodárstva (kľúčový (core) ukazovateľ č. 27)	MŽP SR	počet	0	52
	počet uzavretých a zrekultivovaných skládok	počet uzavretých a zrekultivovaných skládok odpadov	MŽP SR	počet	24	64

4.5.4 Skupiny oprávnených aktivít na úrovni operačného cieľa 4.5

Pre dosiahnutie operačného cieľa 4.5 bude oprávnená nasledujúca skupina aktivít:

I. skupina: Uzatváranie a rekultiváciu skládok odpadov:

- A. uzatváranie a rekultivácia skládok odpadov prevádzkovaných podľa osobitných podmienok v zmysle zákona č. 238/1991 Zb., ktoré ukončili prevádzku najneskôr k 31.7.2000,
- B. uzatváranie a rekultivácia skládok odpadov povolených a prevádzkovaných podľa zákona č. 223/2001 Z.z. o odpadoch, ktorých vlastníkom a prevádzkovateľom počas celej doby prevádzky je / bolo mesto, obec, nimi zriadená rozpočtová alebo príspevková organizácia alebo spoločnosť v ich 100% vlastníctve,
- C. uzatváranie a rekultivácia skládok odpadov, ktoré nemali povolenie na prevádzkovanie skládky odpadov od príslušného orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva, ale boli povolené v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. (stavebný zákon) a celkové množstvo uloženého odpadu je minimálne 100 000 m³.

Podporované budú len skládky odpadov, ktoré nevytvorili v dostatočnej miere účelovú finančnú rezervu (§ 22 zákona o odpadoch) na uzavretie a rekultiváciu skládky odpadov.

4.5.5 Definovanie oprávneného územia na úrovni operačného cieľa 4.5

Prioritná os 4 (a všetky operačné ciele, ktoré sú jej súčasťou) je financovaná z Kohézneho fondu. Na podporu z neho je oprávnené územie tých členských štátov EÚ, ktorých hodnota hrubého národného dôchodku (HND) na obyvateľa meraná paritou kúpnej sily a vypočítaná na základe údajov ES v priemere za roky 2001 – 2003 je menšia ako 90 % priemeru EÚ 25.

Pre operačný cieľ 4.5 je preto oprávneným územím celý región NUTS I, t. j. celé územie Slovenskej republiky.

Vo vzťahu k operačnému cieľu 4.5. sa neuplatňuje princíp územnej koncentrácie aktivít do inovačných a kohéznych pólov rastu.

V súlade s Národným strategickým referenčným rámcom SR na obdobie 2007 – 2013 (kap. 4.2.3.2) sa v prípade príspevkov do environmentálnej infraštruktúry uvedený princíp územnej koncentrácie neuplatňuje, nakoľko základom pre ich teritoriálne zameranie je stav životného prostredia v dotknutom území.

4.5.6 Oprávnené a neoprávnené výdavky na úrovni operačného cieľa 4.5

4.5.6.1. Všeobecné zásady oprávnenosti výdavkov

- Základným východiskom pre stanovenie oprávnenosti výdavkov je článok 56 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde (všeobecné nariadenie) v znení jeho zmien a doplnkov.
- Časový rámec oprávnenosti výdavkov sa stanovuje tak, že za oprávnené sa považujú výdavky, ktoré vznikli v období od 1.1.2007 do 31.12.2015.
- Minimálna a maximálna doba realizácie projektu sa nestanovuje.
- Minimálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt je podmienená indikatívnou finančnou alokáciou na daný operačný cieľ a bude ďalej spresnená vo výzve na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.
- Oprávnené výdavky vo vzťahu k aktivitám podporovaným v rámci Operačného programu Životné prostredie (OP ŽP) celkovo, ako aj vo v rámci jeho jednotlivých prioritných osí, prípadne operačných cieľov, sa ďalej presnejšie a podrobnejšie stanovujú v Usmernení riadiaceho orgánu k oprávnenosti výdavkov pre projekty financované z ERDF a KF v rámci Operačného programu Životné prostredie na programové obdobie 2007 – 2013. Príslušná verzia uvedeného usmernenia je zverejnená ako súčasť jednotlivých výziev na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.

4.5.6.2. Ďalšie obmedzenia vo vzťahu k oprávneným/neoprávneným výdavkom pre operačný cieľ 4.5

- Za oprávnené nebudú považované výdavky na uzatváranie, rekultiváciu alebo sanáciu nepovolených skládok odpadov vrátane miest s nepovolene uloženým odpadom (skládky odpadov bez udeleného rozhodnutia orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva alebo bez udeleného územného rozhodnutia alebo stavebného povolenia príslušného stavebného úradu).

4.5.7 Oprávnení prijímateľa na úrovni operačného cieľa 4.5

Presné vymedzenie oprávneného subjektu	Vymedzenie skupiny oprávnených aktivít (príp. aj typu projektov), pre ktoré je daný prijímateľ oprávnený	Maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a SR (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)	Minimálna výška spolufinancovania zo zdrojov prijímateľa (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)

obce alebo nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie	Skupina I.	95 %	5 %
právnické osoby oprávnené na podnikanie so 100% vlastníckym podielom obce	Skupina I.	95 %	5 %

Financovanie uvedených oprávnených prijímateľov, vrátane stanovenia podielu jednotlivých zdrojov spolufinancovania, t.j. zdrojov EÚ a zdrojov štátneho rozpočtu (viď prílohu č. 3 tohto manuálu) v rámci nenávratného finančného príspevku poskytnutého prijímateľovi, sa bude uskutočňovať podľa pravidiel obsiahnutých v platnej Stratégii financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013, ako aj v platnom Systéme finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013.

V rámci uplatňovania vyššie uvedených pravidiel sa prijímatelia rozčleňujú na prijímateľov zo sektora verejnej správy alebo prijímateľov zo súkromného sektora.

Medzi **prijímateľov z verejnej správy** v súlade s § 3 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov patria právnické osoby zapísané v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom SR podľa osobitného predpisu a zaradené vo verejnej správe v súlade s jednotnou metodikou platnou pre Európsku úniu, a to: a) v ústrednej správe, b) v územnej samospráve, c) vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia.

V ústrednej správe sa vykazujú štátne rozpočtové organizácie a štátne príspevkové organizácie, štátne účelové fondy, Fond národného majetku SR a Slovenský pozemkový fond, verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa vyššie uvedeného odseku.

V územnej samospráve sa vykazujú obce a vyššie územné celky a nimi zriadené rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie.

Vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia sa vykazuje Sociálna poisťovňa a zdravotné poisťovne.

Medzi **prijímateľov zo súkromného sektora** patria subjekty, ktoré nespádajú pod vymedzenie v § 3 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

4.5.8 Schémy štátnej pomoci na úrovni operačného cieľa 4.5

V rámci operačného cieľa 4.5 sa neplánuje využiť schéma štátnej pomoci.

5 Prioritná os č. 5 Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny

5.1 Operačný cieľ č. 5. 1 Zabezpečenie priaznivého stavu biotopov a druhov prostredníctvom vypracovania a realizácie programov starostlivosti o chránené územia vrátane území NATURA 2000 a programov záchrany pre kriticky ohrozené druhy rastlín, živočíchov a území vrátane realizácie monitoringu druhov a biotopov

5.1.1 Orgán zodpovedný za implementáciu operačného cieľa 5.1

Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR

5.1.2 Zameranie operačného cieľa 5.1

Operačný cieľ je zameraný na dosiahnutie alebo zachovanie priaznivého stavu druhov a biotopov európskeho významu, najmä prostredníctvom sústavy NATURA 2000. Pre jeho splnenie je potrebné poznanie súčasného stavu druhov a biotopov, správne určenie opatrení vedúcich k priaznivému stavu, ich realizácia a systematický monitoring. Doplnkom ochrany druhov na mieste (*in situ*) je ochrana *ex situ* (v špecializovaných zariadeniach).

5.1.3 Ukazovatele na úrovni operačného cieľa 5.1

	Názov ukazovateľa	Definícia	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
					r. 2006	r. 2015
Ukazovatele výsledku	percento z celkovej výmery chránených území, ktoré majú vypracované dokumenty starostlivosti	percento z celkovej výmery chránených území, ktoré majú vypracované dokumenty starostlivosti	MŽP SR	%	1	60
	počet chránených druhov, ktoré majú vypracované dokumenty starostlivosti	počet chránených druhov, ktoré majú vypracované dokumenty starostlivosti	MŽP SR	počet	15	35
Ukazovatele výstupu	počet vypracovaných dokumentov starostlivosti o územia	počet vypracovaných dokumentov starostlivosti o územia	MŽP SR	počet	7	420
	počet realizovaných dokumentov starostlivosti o územia	počet realizovaných dokumentov starostlivosti o územia	MŽP SR	počet	7	280

5.1.4 Skupiny oprávnených aktivít na úrovni operačného cieľa 5.1

Pre dosiahnutie operačného cieľa 5.1 (v súlade s jeho zameraním) budú oprávnené tieto skupiny aktivít:

I. skupina: vypracovanie dokumentov starostlivosti, a to:

- **programov starostlivosti** o chránený areál, (národnú) prírodnú rezerváciu, (národnú) prírodnú pamiatku, chránenú krajinnú oblasť, národný park, územie patriace do súvislej európskej sústavy NATURA 2000 a územie medzinárodného významu;
- **programov záchrany** chráneného areálu, (národnej) prírodnej rezervácie, (národnej) prírodnej pamiatky, chráneného vtáčieho územia, súkromného chráneného územia, zóny a časti zóny chránenej krajinskej oblasti alebo národného parku;
- **programov záchrany** kriticky ohrozených chránených **druhov** rastlín a živočíchov (európskeho a národného významu);
- **programov starostlivosti** o vybrané chránené druhy rastlín a živočíchov (európskeho a národného významu), ak je potrebné stanoviť zásady starostlivosti o tieto druhy.

II. skupina: realizácia schválených dokumentov starostlivosti, a to:

- **programov starostlivosti o územia**; vrátane výkupu pozemkov, likvidácie nepôvodných a invázných druhov rastlín a živočíchov (aj mimo chránených území) a ďalších opatrení;
- **programov záchrany území**; vrátane výkupu pozemkov, likvidácie nepôvodných a invázných druhov rastlín a živočíchov (aj mimo chránených území) a ďalších opatrení;
- **programov záchrany druhov**, vrátane výkupu pozemkov, likvidácie nepôvodných invázných druhov rastlín a živočíchov (aj mimo chránených území), odstraňovania migračných bariér, záchranných chovov *ex situ* a ďalších opatrení;
- **programov starostlivosti o druhy**, vrátane výkupu pozemkov, opatrení na zabránenie konfliktov záujmov ochrany prírody a využívania prírodných zdrojov.

III. skupina: vytvorenie informačného systému monitoringu biotopov a druhov (európskeho a národného významu), vrátane technického zabezpečenia na evidenciu, spracovanie a prístupňovanie údajov.

IV. skupina: realizácia monitoringu aktuálneho stavu a trendov biotopov a druhov (európskeho a národného významu), vrátane spracovania údajov a ich ďalšieho využitia.

V. skupina: vypracovanie metodických materiálov, napríklad štúdií uskutočniteľnosti (pre oblasť monitoringu, programov starostlivosti a programov záchrany a pre ďalšie oblasti), zásad starostlivosti, hospodárenia a využívania území zaradených do sústavy NATURA 2000 z hľadiska vybraných druhov a biotopov európskeho významu; dopracovania metodiky pre dokumenty starostlivosti, zonáciu chránených území.

5.1.5 Definovanie oprávneného územia na úrovni operačného cieľa 5.1

Prioritná os 5 (a všetky operačné ciele, ktoré sú jej súčasťou) je financovaná z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF). Na podporu z ERDF sú v rámci cieľa Konvergencia oprávnené tie regióny NUTS II, ktorých hodnota hrubého domáceho produktu (HDP) na obyvateľa meraná paritou kúpnej sily a vypočítaná na základe údajov ES v priemere za roky 2000 – 2002 je menšia ako 75 % priemeru EÚ 25.

V prípade Slovenskej republiky je preto na podporu z ERDF oprávnené celé jej územie okrem regiónu NUTS II Bratislavský kraj.

Pre operačný cieľ 5.1 sú preto oprávneným územím nasledujúce regióny NUTS II:

Región NUTS II	Územie
Západné Slovensko	Trnavský samosprávny kraj, Nitriansky samosprávny kraj, Trenčiansky samosprávny kraj
Stredné Slovensko	Žilinský samosprávny kraj, Banskobystrický samosprávny kraj
Východné Slovensko	Košický samosprávny kraj, Prešovský samosprávny kraj

NUTS II Bratislavský kraj, t.j. územie Bratislavského samosprávneho kraja nie je na podporu z ERDF v rámci operačného cieľa 5.1 oprávnené.

Vo vzťahu k operačnému cieľu 5.1 sa neuplatňuje princíp územnej koncentrácie aktivít do inovačných a kohéznych pólov rastu.

V súlade s Národným strategickým referenčným rámcom SR na obdobie 2007 – 2013 (kap. 4.2.3.2) sa v prípade príspevkov do environmentálnej infraštruktúry uvedený princíp územnej koncentrácie neuplatňuje, nakoľko základom pre ich teritoriálne zameranie je stav životného prostredia v dotknutom území.

5.1.6 Oprávnené a neoprávnené výdavky na úrovni operačného cieľa 5.1

5.1.6.1. Všeobecné zásady oprávnenosti výdavkov

- Základným východiskom pre stanovenie oprávnenosti výdavkov je článok 56 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde (všeobecné nariadenie) v znení jeho zmien a doplnkov.
- Časový rámec oprávnenosti výdavkov sa stanovuje tak, že za oprávnené sa považujú výdavky, ktoré vznikli v období od 1.1.2007 do 31.12.2015.
- Minimálna a maximálna doba realizácie projektu sa nestanovuje.
- Minimálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt je podmienená indikatívnou finančnou alokáciou na daný operačný cieľ a bude ďalej spresnená vo výzve na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.
- Oprávnenosť nákladov všetkých aktivít, ktoré zasahujú svojim účinkom celé územie Slovenska sa znižuje o percento vychádzajúce z pomeru počtu obyvateľov Bratislavského kraja k počtu obyvateľov Slovenska. V prípade aktivít, ktoré zasahujú svojim účinkom územie viacerých regiónov (krajov) vrátane Bratislavského kraja sa oprávnenosť nákladov príslušných aktivít znižuje o percento vychádzajúce z pomeru počtu obyvateľov Bratislavského kraja k počtu obyvateľov všetkých dotknutých regiónov⁵⁹.
- Oprávnené výdavky vo vzťahu k aktivitám podporovaným v rámci Operačného programu Životné prostredie (OP ŽP) celkovo, ako aj vo v rámci jeho jednotlivých prioritných osí, prípadne operačných cieľov, sa ďalej presnejšie a podrobnejšie stanovujú v Usmernení riadiaceho orgánu k oprávnenosti výdavkov pre projekty financované z ERDF a KF v rámci Operačného programu Životné prostredie na programové obdobie 2007 – 2013.

⁵⁹ Ako východisko sa pre uvedený výpočet použijú údaje o počte obyvateľov SR a jednotlivých krajov k 31.12.2009, zverejnené Štatistickým úradom SR a uvedené v prílohe č. 4 tohto manuálu.

V súlade s vyššie uvedeným oprávnenosť nákladov všetkých aktivít, ktoré zasahujú svojim účinkom celé územie Slovenska, sa znižuje o 11,48 % (vychádzajúc z pomeru počtu obyvateľov Bratislavského kraja k počtu obyvateľov Slovenska).

Príslušná verzia uvedeného usmernenia je zverejnená ako súčasť jednotlivých výziev na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.

5.1.7 Oprávnení prijímateľa na úrovni operačného cieľa 5.1

Presné vymedzenie oprávneného subjektu	Vymedzenie skupiny oprávnených aktivít (príp. aj typu projektov), pre ktoré je daný prijímateľ oprávnený	Maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a ŠR (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)	Minimálna výška spolufinancovania zo zdrojov prijímateľa (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)
Štátna ochrana prírody SR, Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva, Zoologická záhrada Bojnice, Slovenská agentúra životného prostredia	Skupina I. Skupina II. Skupina III. Skupina IV. Skupina V.	100 %	0 %

Financovanie uvedených oprávnených prijímateľov, vrátane stanovenia podielu jednotlivých zdrojov spolufinancovania, t.j. zdrojov EÚ a zdrojov štátneho rozpočtu (viď prílohu č. 3 tohto manuálu) v rámci nenávratného finančného príspevku poskytnutého prijímateľovi, sa bude uskutočňovať podľa pravidiel obsiahnutých v platnej Stratégií financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013, ako aj v platnom Systéme finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013.

5.1.8 Schémy štátnej pomoci na úrovni operačného cieľa 5.1

V rámci operačného cieľa 5.1 sa neplánuje využiť schéma štátnej pomoci.

5.2 Operačný cieľ č. 5. 2. Zlepšenie infraštruktúry ochrany prírody a krajiny prostredníctvom budovania a rozvoja zariadení ochrany prírody a krajiny vrátane zavedenia monitorovacích systémov za účelom plnenia národných a medzinárodných záväzkov

5.2.1 Orgán zodpovedný za implementáciu operačného cieľa č. 5.2

Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR

5.2.2 Zameranie operačného cieľa 5.2

Cieľom je materiálne a personálne dobudovanie oprávnených organizácií (podľa kapitoly 5.2.4) a monitoring stavu zmien krajiny.

5.2.3 Ukazovatele na úrovni operačného cieľa 5.2

	Názov ukazovateľa	Definícia	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
					r. 2006	r. 2015
Ukazovatele výsledku	percento z celkového počtu chránených území, pre ktoré boli vybudované alebo zrekonštruované zariadenia	percento z celkového počtu chránených území, pre ktoré boli vybudované alebo zrekonštruované zariadenia	MŽP SR	%	20	80
	rozsah zmapovaného územia	rozsah zmapovaného územia	MŽP SR	%	5	40
	počet novovytvorených pracovných miest	počet trvalých a zároveň obsadených pracovných miest vytvorených v dôsledku realizácie jednotlivých projektov (kľúčový (core) ukazovateľ č. 1)	MŽP SR	počet	0	3
Ukazovatele výstupu	počet realizovaných opatrení	počet realizovaných opatrení	MŽP SR	počet	0	10
	počet vybudovaných alebo zrekonštruovaných zariadení pre účely ochrany prírody a krajiny	počet vybudovaných alebo zrekonštruovaných zariadení pre účely ochrany prírody a krajiny	MŽP SR	počet	23	62
	počet spracovaných dokumentácií	počet spracovaných dokumentácií	MŽP SR	počet	10	70

5.2.4 Skupiny oprávnených aktivít na úrovni operačného cieľa 5.2

Pre dosiahnutie operačného cieľa 5.2 (v súlade s jeho zameraním) budú oprávnené tieto skupiny aktivít:

I. skupina: výstavba a rekonštrukcia budov alebo inej infraštruktúry oprávnených organizácií (podľa kapitoly 5.2.7), vrátane výkupu pozemkov a ďalších aktivít;

II. skupina: výstavba a rekonštrukcia náučných chodníkov a náučných lokalít, objektov a zariadení na povrchu i v podzemí na ochranu jaskýň a na sprístupňovanie jaskýň ako náučných lokalít;

III. skupina: vybavenie budov alebo inej infraštruktúry oprávnených organizácií (podľa kapitoly 5.2.7), vrátane zariadení na informačné a propagačné činnosti, a ďalších aktivít.

IV. skupina: monitoring významných charakteristických črt krajiny

V. skupina: vypracovanie dokumentácií ochrany, obnovy a tvorby krajiny a realizácia opatrení pre udržanie typického rázu

5.2.5 Definovanie oprávneného územia na úrovni operačného cieľa 5.2

Prioritná os 5 (a všetky operačné ciele, ktoré sú jej súčasťou) je financovaná z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF). Na podporu z ERDF sú v rámci cieľa Konvergencia oprávnené tie regióny NUTS II, ktorých hodnota hrubého domáceho produktu (HDP) na obyvateľa meraná paritou kúpnej sily a vypočítaná na základe údajov ES v priemere za roky 2000 – 2002 je menšia ako 75 % priemeru EÚ 25.

V prípade Slovenskej republiky je preto na podporu z ERDF oprávnené celé jej územie okrem regiónu NUTS II Bratislavský kraj.

Pre operačný cieľ 5.2 sú preto oprávneným územím nasledujúce regióny NUTS II:

Región NUTS II	Územie
Západné Slovensko	Trnavský samosprávny kraj, Nitriansky samosprávny kraj, Trenčiansky samosprávny kraj
Stredné Slovensko	Žilinský samosprávny kraj, Banskobystrický samosprávny kraj
Východné Slovensko	Košický samosprávny kraj, Prešovský samosprávny kraj

NUTS II Bratislavský kraj, t.j. územie Bratislavského samosprávneho kraja nie je na podporu z ERDF v rámci operačného cieľa 5.2 oprávnené.

Vo vzťahu k operačnému cieľu 5.2 sa neuplatňuje princíp územnej koncentrácie aktivít do inovačných a kohéznych pólov rastu.

V súlade s Národným strategickým referenčným rámcom SR na obdobie 2007 – 2013 (kap. 4.2.3.2) sa v prípade príspevkov do environmentálnej infraštruktúry uvedený princíp územnej koncentrácie neuplatňuje, nakoľko základom pre ich teritoriálne zameranie je stav životného prostredia v dotknutom území.

5.2.6 Oprávnené a neoprávnené výdavky na úrovni operačného cieľa 5.2

5.2.6.1. Všeobecné zásady oprávnenosti výdavkov

- Základným východiskom pre stanovenie oprávnenosti výdavkov je článok 56 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde (všeobecné nariadenie) v znení jeho zmien a doplnkov.
- Časový rámec oprávnenosti výdavkov sa stanovuje tak, že za oprávnené sa považujú výdavky, ktoré vznikli v období od 1.1.2007 do 31.12.2015.
- Minimálna a maximálna doba realizácie projektu sa nestanovuje.
- Minimálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt je podmienená indikatívnou finančnou alokáciou na daný operačný cieľ a bude ďalej spresnená vo výzve na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.
- Oprávnenosť nákladov všetkých aktivít, ktoré zasahujú svojím účinkom celé územie Slovenska sa znižuje o percento vychádzajúce z pomeru počtu obyvateľov Bratislavského kraja k počtu obyvateľov Slovenska. V prípade aktivít, ktoré zasahujú svojím účinkom územie viacerých regiónov (krajov) vrátane Bratislavského kraja sa oprávnenosť nákladov

príslušných aktivít znižuje o percento vychádzajúce z pomeru počtu obyvateľov Bratislavského kraja k počtu obyvateľov všetkých dotknutých regiónov⁶⁰.

- Oprávnené výdavky vo vzťahu k aktivitám podporovaným v rámci Operačného programu Životné prostredie (OP ŽP) celkovo, ako aj vo v rámci jeho jednotlivých prioritných osí, prípadne operačných cieľov, sa ďalej presnejšie a podrobnejšie stanovujú v Usmernení riadiaceho orgánu k oprávnenosti výdavkov pre projekty financované z ERDF a KF v rámci Operačného programu Životné prostredie na programové obdobie 2007 – 2013. Príslušná verzia uvedeného usmernenia je zverejnená ako súčasť jednotlivých výziev na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.

5.2.7 Oprávnení prijímateľa na úrovni operačného cieľa 5.2

Presné vymedzenie oprávneného subjektu	Vymedzenie skupiny oprávnených aktivít (príp. aj typu projektov), pre ktoré je daný prijímateľ oprávnený	Maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a ŠR (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)	Minimálna výška spolufinancovania zo zdrojov prijímateľa (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)
Štátna ochrana prírody SR, Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva, Zoologická záhrada Bojnice, Slovenská agentúra životného prostredia	Skupina I. Skupina II. Skupina III. Skupina IV. Skupina V.	100 %	0 %

Financovanie uvedených oprávnených prijímateľov, vrátane stanovenia podielu jednotlivých zdrojov spolufinancovania, t.j. zdrojov EÚ a zdrojov štátneho rozpočtu (viď prílohu č. 3 tohto manuálu) v rámci nenávratného finančného príspevku poskytnutého prijímateľovi, sa bude uskutočňovať podľa pravidiel obsiahnutých v platnej Stratégií financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013, ako aj v platnom Systéme finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013.

5.2.8 Schémy štátnej pomoci na úrovni operačného cieľa 5.2

V rámci operačného cieľa 5.2 sa neplánuje využiť schéma štátnej pomoci.

⁶⁰ Ako východisko sa pre uvedený výpočet použijú údaje o počte obyvateľov SR a jednotlivých krajov k 31.12.2009, zverejnené Štatistickým úradom SR a uvedené v prílohe č. 4 tohto manuálu.

V súlade s vyššie uvedeným oprávnenosť nákladov všetkých aktivít, ktoré zasahujú svojim účinkom celé územie Slovenska, sa znižuje o 11,48 % (vychádzajúc z pomeru počtu obyvateľov Bratislavského kraja k počtu obyvateľov Slovenska).

5.3 Operačný cieľ č. 5.3 Zlepšenie informovanosti a environmentálneho povedomia verejnosti, vrátane posilnenia spolupráce a komunikácie so zainteresovanými skupinami

5.3.1 Orgán zodpovedný za implementáciu operačného cieľa č. 5.3

Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR.

5.3.2 Zameranie operačného cieľa 5.3

Zlepšovanie environmentálneho povedomia verejnosti a podpory zo strany vlastníkov a užívateľov dotknutých pozemkov ako základnej podmienky realizácie opatrení ochrany prírody a krajiny. Zvyšovanie povedomia verejnosti a správcov územia o hodnotách krajiny a starostlivosti o ňu.

5.3.3 Ukazovatele na úrovni operačného cieľa 5.3

	Názov ukazovateľa	Definícia	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
					r. 2006	r. 2015
Ukazovatele výsledku	počet informovaných subjektov	počet informovaných subjektov	MŽP SR	počet	3 000	16 000
Ukazovatele výstupu	počet zrealizovaných aktivít (podujatí) zameraných na zvýšenie informovanosti, propagáciu, výchovu k ochrane prírody a vzdelávanie	počet zrealizovaných aktivít (podujatí) zameraných na zvýšenie informovanosti, propagáciu, výchovu k ochrane prírody a vzdelávanie	MŽP SR	počet	130	2 000

5.3.4 Skupiny oprávnených aktivít na úrovni operačného cieľa 5.3

Pre dosiahnutie operačného cieľa 5.3 (v súlade s jeho zameraním) sú oprávnené tieto skupiny aktivít:

I. skupina: vytvorenie kontinuálneho systému vzdelávania v oblasti ochrany prírody a krajiny, príprava a realizácia tematických vzdelávacích programov pre jednotlivé cieľové skupiny;

II. skupina: vytvorenie systému pre zosúladenie záujmov ochrany prírody so záujmami vlastníkov, správcov a užívateľov územia, vrátane prípravy dokumentov (napr. regionálne a lokálne štúdie trvalodržateľného rozvoja), zakladanie regionálnych rád pre trvalodržateľný rozvoj, informačné a vzdelávacie podujatia pre vlastníkov pozemkov v chránených územiach;

III. skupina: príprava a realizácia informačných podujatí pre odbornú a laickú verejnosť;

IV. skupina: príprava a vydanie materiálov na informovanie, propagáciu, riešenie aktuálnych problémov;

V. skupina: sústred'ovanie informácií a ich sprístupňovanie verejnosti, Európskej komisii a iným medzinárodným a národným inštitúciám;

VI. skupina: zavedenie programov smerujúcich k praktickej starostlivosti o krajinu do života vidieckeho obyvateľ'stva.

5.3.5 Definovanie oprávneného územia na úrovni operačného cieľa 5.3

Prioritná os 5 (a všetky operačné ciele, ktoré sú jej súčasťou) je financovaná z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF). Na podporu z ERDF sú v rámci cieľa Konvergencia oprávnené tie regióny NUTS II, ktorých hodnota hrubého domáceho produktu (HDP) na obyvateľa meraná paritou kúpnej sily a vypočítaná na základe údajov ES v priemere za roky 2000 – 2002 je menšia ako 75 % priemeru EÚ 25.

V prípade Slovenskej republiky je preto na podporu z ERDF oprávnené celé jej územie okrem regiónu NUTS II Bratislavský kraj.

Pre operačný cieľ 5.3 sú preto oprávneným územím nasledujúce regióny NUTS II:

Región NUTS II	Územie
Západné Slovensko	Trnavský samosprávny kraj, Nitriansky samosprávny kraj, Trenčiansky samosprávny kraj
Stredné Slovensko	Žilinský samosprávny kraj, Banskobystrický samosprávny kraj
Východné Slovensko	Košický samosprávny kraj, Prešovský samosprávny kraj

NUTS II Bratislavský kraj, t.j. územie Bratislavského samosprávneho kraja nie je na podporu z ERDF v rámci operačného cieľa 5.3 oprávnené.

Vo vzťahu k operačnému cieľu 5.3 sa neuplatňuje princíp územnej koncentrácie aktivít do inovačných a kohéznych pólov rastu.

V súlade s Národným strategickým referenčným rámcom SR na obdobie 2007 – 2013 (kap. 4.2.3.2) sa v prípade príspevkov do environmentálnej infraštruktúry uvedený princíp územnej koncentrácie neuplatňuje, nakoľko základom pre ich teritoriálne zameranie je stav životného prostredia v dotknutom území.

5.3.6 Oprávnené a neoprávnené výdavky na úrovni operačného cieľa 5.3

5.3.6.1. Všeobecné zásady oprávnenosti výdavkov

- Základným východiskom pre stanovenie oprávnenosti výdavkov je článok 56 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde (všeobecné nariadenie) v znení jeho zmien a doplnkov.
- Časový rámec oprávnenosti výdavkov sa stanovuje tak, že za oprávnené sa považujú výdavky, ktoré vznikli v období od 1.1.2007 do 31.12.2015.
- Minimálna a maximálna doba realizácie projektu sa nestanovuje.
- Minimálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt je podmienená

indikatívnu finančnou alokáciou na daný operačný cieľ a bude ďalej spresnená vo výzve na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.

- Oprávnenosť nákladov všetkých aktivít, ktoré zasahujú svojim účinkom celé územie Slovenska sa znižuje o percento vychádzajúce z pomeru počtu obyvateľov Bratislavského kraja k počtu obyvateľov Slovenska. V prípade aktivít, ktoré zasahujú svojim účinkom územie viacerých regiónov (krajov) vrátane Bratislavského kraja sa oprávnenosť nákladov príslušných aktivít znižuje o percento vychádzajúce z pomeru počtu obyvateľov Bratislavského kraja k počtu obyvateľov všetkých dotknutých regiónov⁶¹.
- Oprávnené výdavky vo vzťahu k aktivitám podporovaným v rámci Operačného programu Životné prostredie (OP ŽP) celkovo, ako aj vo v rámci jeho jednotlivých prioritných osí, prípadne operačných cieľov, sa ďalej presnejšie a podrobnejšie stanovujú v Usmernení riadiaceho orgánu k oprávnenosti výdavkov pre projekty financované z ERDF a KF v rámci Operačného programu Životné prostredie na programové obdobie 2007 – 2013. Príslušná verzia uvedeného usmernenia je zverejnená ako súčasť jednotlivých výziev na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.

5.3.7 Oprávnení prijímateľa na úrovni operačného cieľa 5.3

Presné vymedzenie oprávneného subjektu	Vymedzenie skupiny oprávnených aktivít (príp. aj typu projektov), pre ktoré je daný prijímateľ oprávnený	Maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a ŠR (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)	Minimálna výška spolufinancovania zo zdrojov prijímateľa (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)
Štátna ochrana prírody SR, Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva, Zoologická záhrada Bojnice, Slovenská agentúra životného prostredia	Skupina I. Skupina II. Skupina III. Skupina IV. Skupina V. Skupina VI.	100 %	0 %

Financovanie uvedených oprávnených prijímateľov, vrátane stanovenia podielu jednotlivých zdrojov spolufinancovania, t.j. zdrojov EÚ a zdrojov štátneho rozpočtu (viď prílohu č. 3 tohto manuálu) v rámci nenávratného finančného príspevku poskytnutého prijímateľovi, sa bude uskutočňovať podľa pravidiel obsiahnutých v platnej Stratégií financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013, ako aj v platnom Systéme finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013.

5.3.8 Schémy štátnej pomoci na úrovni operačného cieľa 5.3

V rámci operačného cieľa 5.3 sa neplánuje využiť schéma štátnej pomoci.

⁶¹ Ako východisko sa pre uvedený výpočet použijú údaje o počte obyvateľov SR a jednotlivých krajov k 31.12.2009, zverejnené Štatistickým úradom SR a uvedené v prílohe č. 4 tohto manuálu.

V súlade s vyššie uvedeným oprávnenosť nákladov všetkých aktivít, ktoré zasahujú svojim účinkom celé územie Slovenska, sa znižuje o 11,48 % (vychádzajúc z pomeru počtu obyvateľov Bratislavského kraja k počtu obyvateľov Slovenska).

6 Prioritná os č. 6 Technická pomoc

6.1 Technická pomoc⁶²

6.1.1 Orgán zodpovedný za implementáciu

Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR

6.1.2 Zameranie

Technická pomoc je zameraná na zabezpečenie podpory činností a funkcií orgánov podieľajúcich sa na riadení a implementácii OP ŽP (riadiaceho orgánu, platobnej jednotky, orgánov kontroly a auditu) a ich administratívnych kapacít, poskytovanie podpory na prípravu projektov, ako aj na informovanie verejnosti, propagáciu a výmenu skúseností. Významnú úlohu pri zabezpečení a vykonávaní činností v rámci Technickej pomoci budú zohrávať Regionálne environmentálne poradenské a informačné strediská (ďalej len „REPIS“), ktoré slúžia ako centrá prvého kontaktu pre žiadateľov a sú zamerané najmä na poradenstvo, podporu projektového manažmentu, informovanosti a publicity v rámci OP ŽP.

6.1.3 Ukazovatele

	Názov ukazovateľa	Definícia	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
					r. 2006	r. 2015
Ukazovatele výsledku	počet zrealizovaných akcií na informovanie verejnosti o OP ŽP	počet zrealizovaných akcií na informovanie verejnosti o OP ŽP	MŽP SR	počet	0	40
	počet zamestnancov, ktorých platy sú hradené z technickej pomoci	počet zamestnancov, ktorých platy sú hradené z technickej pomoci	MŽP SR	počet	109	150
	počet novovytvorených pracovných miest	počet trvalých a zároveň obsadených pracovných miest vytvorených v dôsledku realizácie jednotlivých projektov (kľúčový (core) ukazovateľ č. 1)	MŽP SR	počet	0	41

⁶² Prioritná os Technická pomoc sa nečlení na operačné ciele.

6.1.4 Skupiny oprávnených aktivít

Pre oblasť technickej pomoci sa uplatňujú tieto skupiny aktivít (zodpovedajúce prioritným témam⁶³ pre danú oblasť):

Skupina I: (prioritná téma 85): Príprava a vykonávanie, monitorovanie a kontrola a audit

- personálne výdavky;
- výdavky na technické vybavenie;
- nepriame (režijné) výdavky.

Skupina II: (prioritná téma 86) Hodnotenie a štúdie; informovanie a publicita

- externé služby (výdavky na prípravu a implementáciu, kontrolu a audit, monitorovanie, hodnotenie a štúdie, informovanie a publicitu).

Skupina I: Príprava a vykonávanie, monitorovanie a kontrola a audit

v personálnej oblasti:

- aktivity súvisiace s procesom vzdelávania zamestnancov zapojených do implementácie pomoci zo ŠF a KF v rámci OP ŽP (semináre, školenia, kurzy, odborné stáže, pracovné cesty, a pod.);
- mzdové zabezpečenie (vrátane odmien) všetkých oprávnených zamestnancov zapojených do implementácie pomoci zo ŠF a KF v rámci OP ŽP, vrátane odvodov zamestnávateľa za zamestnancov.

v oblasti technického vybavenia:

- aktivity zamerané na adekvátne materiálno-technické zabezpečenie oprávnených subjektov v súvislosti s podporou implementácie pomoci zo ŠF a KF v rámci OP ŽP

v oblasti režijných výdavkov:

- aktivity priamo súvisiace s prevádzkovým zabezpečením implementácie pomoci zo ŠF a KF v rámci OP ŽP (prevádzkové výdavky, výdavky na údržbu a pod.).

v oblasti prípravy a implementácie:

- aktivity zamerané na oblasť tvorby a aktualizácie strategických a metodických dokumentov oprávnených subjektov;
- aktivity súvisiace s procesom implementácie OP ŽP vrátane oblasti finančného riadenia.

v oblasti kontroly a auditu:

- aktivity súvisiace so zavedením a koordináciou účinných systémov kontroly a auditu OP ŽP;
- aktivity súvisiace s výkonom kontroly a auditu realizácie projektov a OP ŽP.

v oblasti monitorovania:

- aktivity súvisiace s monitorovaním realizácie projektov a OP ŽP;
- aktivity súvisiace s monitorovaním realizácie horizontálnych priorit;

⁶³ v zmysle prílohy č. 2 Nariadenia komisie (ES) č. 1828/2006.

- aktivity súvisiace s prípravou a zabezpečením výkonu kompetencií monitorovacieho výboru, pracovných, koordinačných skupín a výborov v pôsobnosti RO (tieto výdavky tiež môžu zahŕňať náklady na expertov a iných účastníkov v týchto výboroch vrátane účastníkov z tretích krajín, ak predseda takéhoto výboru považuje ich prítomnosť za nevyhnutnú pre efektívnu implementáciu pomoci).

Skupina II: Hodnotenie a štúdie; informovanie a publicita

v oblasti informovania a publicity:

- aktivity súvisiace s poskytovaním informácií, šírením povedomia o OP ŽP a zabezpečením publicity OP ŽP na primeranej úrovni⁶⁴ pre prijímateľov, potenciálnych prijímateľov a verejnosť;
- aktivity súvisiace s vytváraním sietí kontaktných miest a informačných kanálov;
- aktivity súvisiace s prípravou a implementáciou komunikačného akčného plánu;
- aktivity spojené s posilňovaním absorpčnej schopnosti, t.j. zabezpečovanie metodického a odborného poradenstva, podpora činností na pomoc žiadateľom, zabezpečovanie školení a seminárov pre výmenu skúseností a šírenie príkladov osvedčenej praxe, podpora partnerstva a vzájomnej spolupráce pri príprave a realizácii projektov, realizovanie aktivít pre monitorovanie absorpčnej kapacity a pod..

v oblasti hodnotenia a štúdií:

- aktivity súvisiace so zabezpečením jednotlivých hodnotení realizácie OP ŽP, ktoré vykonávajú externí experti alebo vnútorné alebo vonkajšie útvary, ktoré sú funkčne nezávislé od certifikačného orgánu a orgánu auditu⁶⁵;
- aktivity súvisiace s predbežným hodnotením, ktorým sa určia a posúdia rozdiely, medzery a potenciál rozvoja, ciele, ktoré sa majú dosiahnuť, očakávané výsledky, rozsah, v akom sa zohľadnili priority Spoločenstva, súlad stratégie navrhovanej pre regióny, skúseností z predchádzajúceho programového obdobia, kvality postupov programovania, vykonávania, finančného riadenia, monitorovania a hodnotenia, prípadne pridanú hodnotu Spoločenstva;
- hodnotiace aktivity spojené s monitorovaním OP ŽP počas programového obdobia a s prípravou podkladov pre Európsku komisiu, ktorá vykonáva následné hodnotenie;
- aktivity zamerané na spracovanie odborných posudkov, metodík, štúdií, hodnotení vplyvu na životné prostredie, regionálnych analýz a iných analýz súvisiacich s prípravou a vykonávaním OP ŽP,

6.1.5 Definovanie oprávneného územia

Prioritná os 6 je financovaná z Kohézneho fondu. Na podporu z neho je oprávnené územie tých členských štátov EÚ, ktorých hodnota hrubého národného dôchodku (HND) na obyvateľa meraná paritou kúpnej sily a vypočítaná na základe údajov ES v priemere za roky 2001 – 2003 je menšia ako 90 % priemeru EÚ 25.

Pre Prioritnú os 6 je preto oprávneným územím celý región NUTS I, t. j. celé územie Slovenskej republiky.

⁶⁴ v zmysle článku 69 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 a Oddielu 1 nariadenia Komisie č. 1828/2006.

⁶⁵ v súlade s požiadavkami na hodnotenie podľa hlavy IV nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006.

6.1.6 Oprávnené a neoprávnené výdavky

6.1.6.1. Všeobecné zásady oprávnenosti výdavkov

- Základným východiskom pre stanovenie oprávnenosti výdavkov je článok 56 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde (všeobecné nariadenie) v znení jeho zmien a doplnkov.
- Časový rámec oprávnenosti výdavkov sa stanovuje tak, že za oprávnené sa považujú výdavky, ktoré vznikli v období od 1.1.2007 do 31.12.2015.
- Minimálna a maximálna doba realizácie projektu sa nestanovuje.
- Minimálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt sa nestanovuje. Maximálna výška nenávratného finančného príspevku na projekt je podmienená indikatívnou finančnou alokáciou na prioritnú os.

6.1.7 Oprávnení prijímateľa

Presné vymedzenie oprávneného subjektu	Vymedzenie skupiny oprávnených aktivít (príp. aj typu projektov), pre ktoré je daný prijímateľ oprávnený	Maximálna výška príspevku zo zdrojov EÚ a ŠR (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)	Minimálna výška spolufinancovania zo zdrojov prijímateľa (v súlade so Stratégiou financovania projektov podporovaných zo ŠF a KF)
Ministerstvo životného prostredia SR alebo ním zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie	skupina I., skupina II	100 %	0 %

Financovanie uvedených oprávnených prijímateľov, vrátane stanovenia podielu jednotlivých zdrojov spolufinancovania, t.j. zdrojov EÚ a zdrojov štátneho rozpočtu (viď prílohu č. 3 tohto manuálu) v rámci nenávratného finančného príspevku poskytnutého prijímateľovi, sa bude uskutočňovať podľa pravidiel obsiahnutých v platnej Stratégií financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013, ako aj v platnom Systéme finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013.

6.1.8 Schémy štátnej pomoci

V rámci prioritnej osi 6 sa neplánuje využiť schéma štátnej pomoci.

II. HORIZONTÁLNE PRIORITY

1. Marginalizované rómske komunity

1. Koordinácia horizontálnej priority Marginalizované rómske komunity (ďalej len „HP MRK“)

V zmysle NSRR za horizontálnu prioritu Marginalizované rómske komunity na politickej úrovni zodpovedá podpredseda vlády Slovenskej republiky pre vedomostnú spoločnosť, európske záležitosti, ľudské práva a menšiny. Za proces koordinácie a implementácie HP MRK zodpovedá z poverenia podpredsedu vlády Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity (ďalej len „ÚSVRK“), odbor koordinácie HP MRK.

2. Charakteristika HP MRK

Zámerom HP MRK, najmä prostredníctvom komplexného prístupu, je posilniť spoluprácu, zefektívniť koordináciu činností a finančných zdrojov smerujúcich k zlepšeniu životných podmienok príslušníkov marginalizovaných rómskych komunít (ďalej len „MRK“) na Slovensku. Podpora MRK je zameraná na štyri prioritné oblasti – vzdelávanie, zamestnanosť, zdravie, bývanie, a tri vzájomne súvisiace problémové okruhy – chudoba, diskriminácia a rodová rovnosť. Cieľom HP MRK je zvýšenie zamestnanosti a vzdelanostnej úrovne príslušníkov MRK a zlepšenie ich životných podmienok.

Realizácia cieľa HP MRK sa uplatňuje prostredníctvom dopytovo- orientovaných projektov a komplexného prístupu (integráciou projektov 6 relevantných operačných programov).

Pri dopytovo orientovaných projektoch majú žiadatelia možnosť v rámci výzvy na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok vyhlásenej riadiacim orgánom OP ŽP predložiť žiadosť o nenávratný finančný príspevok majúcu vplyv na MRK, pričom v príslušnej časti formuláru žiadosti o nenávratný finančný príspevok žiadateľ jasne identifikuje, že projekt je zameraný na MRK. Vplyv na MRK môže žiadateľ identifikovať v prioritných osiach 1. Integrovaná ochrana a racionálne využívanie vôd a 4. Odpadové hospodárstvo, v rámci nasledujúcich operačných cieľov:

- 1.1 Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou z verejných vodovodov
- 1.2 Odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd v zmysle záväzkov SR voči EÚ
- 4.1 Podpora aktivít v oblasti separovaného zberu
- 4.2 Podpora aktivít na zhodnocovanie odpadov

Projekty majúce vplyv na plnenie cieľov HP MRK sú projekty:

- ktorých aktivity sú cielene zamerané na MRK. Hlavný cieľ projektu, jeho oprávnené alebo neoprávnené výdavky, alebo ich časť, je zameraný na zlepšenie zamestnanosti, vzdelania, zdravia, alebo životných podmienok MRK;
- ktoré nie sú cielene zamerané na MRK, ale vedľajší účinok projektu výraznou mierou vplýva na zlepšenie zamestnanosti, vzdelania, zdravia, alebo životných podmienok MRK. Výrazná miera účinku sa stanovuje projektovými ukazovateľmi výsledku priradenými k HP MRK a bude posúdená v procese hodnotenia projektu.

Komplexný prístup (KxP) uplatňovaný v rámci realizácie HP MRK pri riešení problémov MRK generuje synergické pôsobenie na všetky aspekty života rómskej komunity

a v konečnom dôsledku pôsobí na skvalitnenie životných podmienok rómskej komunity. Komplexný projekt pozostáva zo žiadosti o poskytnutie podpory lokálnej stratégie komplexného prístupu (ďalej len „LSKxP“) a súboru samostatných projektových zámerov v počte minimálne 2 zvolené projektové zámery v rámci relevantných operačných programov (ku ktorým patrí aj OP ŽP), pričom musí byť jeden investičného charakteru a jeden neinvestičného charakteru. Maximálny počet projektových zámerov je 6, pričom ide o kombinácie investičného a neinvestičného charakteru ľubovoľných operačných programov. Aktivity zvolených operačných programov musia nadväzovať tak, aby tvorili synergiu a logickú súvislosť a simultánne riešili potreby rôznych oblastí problematiky MRK.

V rámci OP ŽP sú ku komplexnému prístupu relevantné operačné ciele č. 4. 1. Podpora aktivít v oblasti separovaného zberu a č. 4. 2. Podpora aktivít na zhodnocovanie odpadov, na implementáciu ktorých bola zabezpečená indikatívna alokácia vo výške 22 937 163 EUR.

Realizácia projektov v rámci komplexného prístupu nevyklučuje realizáciu dopytovo-orientovaných projektov, ktoré budú komplexný prístup dopĺňať.

3. Implementácia HP MRK

3.1 Spolupráca a konzultácie s partnermi

Princíp partnerstva sa v procese implementácie HP MRK uplatňuje najmä:

- účasťou partnerov v Pracovnej skupine pre HP MRK,
- účasťou partnerov v Monitorovacej skupine KxP,
- účasťou partnerov v Medzirezortnej hodnotiacej a výberovej komisii LSKxP.

Partnerstvo sa uplatňuje aj v oblasti monitorovania a hodnotenia implementácie HP MRK.

V súvislosti s realizáciou komplexného prístupu ÚSVRK:

- a) uzatvára zmluvy s riadiacimi orgánmi príslušnými ku KxP o vzájomnej spolupráci a koordinácii pri naplňaní HP MRK,
- b) spolupracuje s riadiacimi orgánmi pri príprave výziev na predkladanie ŽoNFP v rámci LSKxP,
- c) zverejňuje výzvy na predkladanie žiadostí o poskytnutie podpory LSKxP,
- d) zriaďuje Medzirezortnú hodnotiacu a výberovú komisiu LSKxP a koordinuje jej činnosť, s cieľom odsúhlasovať výzvu na predkladanie žiadostí o poskytnutie podpory LSKxP a schvaľovať žiadosti o poskytnutie podpory LSKxP,
- e) spolupracuje s obcami/združeniami obcí (mikroregiónmi), ktorým ako žiadateľom o poskytnutie podpory LSKxP bude poskytnutá poradensko-konzultačná činnosť v rámci informovania a publicity v celom procese implementácie LSKxP,
- f) spolupracuje s riadiacimi orgánmi pri výbere, hodnotení a monitorovaní projektov predkladaných v rámci KxP,
- g) koordinuje činnosť Monitorovacej skupiny KxP, ktorej úlohou bude monitorovať realizáciu schválených LSKxP,
- h) spolupracuje pri monitorovaní a hodnotení dopadu štrukturálnych fondov na MRK v období 2007-2013 spolu s Pracovnou skupinou pre HP MRK,
- i) zabezpečuje špeciálne monitorovanie schválených LSKxP (vrátane kontroly na mieste) a hodnotenie zamerané na celkové plnenie schválených LSKxP,
- j) využíva spätnú väzbu z projektov ako podnety pre vyššiu efektivitu práce úradu a dosiahnutie vyššej efektivity projektov, ktorých realizácia je financovaná z fondov EÚ.

Kompetencie riadiaceho orgánu pre OP ŽP v súvislosti s realizáciou komplexného prístupu:

- a) je členom Medzirezortnej hodnotiacej a výberovej komisie LSKxP,
- b) vyčlení indikatívnu alokáciu zdrojov určenú na implementáciu komplexných projektov v rámci operačných programov,
- c) povinne zaradí medzi výberové kritériá kritérium, na základe aplikácie ktorého budú ŽoNFP, ktoré tvoria súčasť odsúhlasených LSKxP pre MRK a ktoré splnili podmienky kontroly formálnej správnosti a odborného hodnotenia ŽoNFP, prednostne určené na schválenie (okrem prípadov, keď je výzva zameraná výhradne na predkladanie ŽoNFP zo schválených LSKxP),
- d) vykoná hodnotenie a výber jednotlivých ŽoNFP, ktoré sú súčasťou schválených LSKxP, predkladaných v rámci výziev na predkladanie ŽoNFP pri jednotlivých operačných programoch predkladaných v rámci KxP,
- e) v prípade projektov, ktoré sú súčasťou LSKxP, riadiaci orgán zabezpečí v rámci procesu overovania kritérií oprávnenosti príslušných ŽoNFP, aj overenie súladu projektu so schválenou žiadosťou o poskytnutie podpory LSKxP a to na základe záväzného písomného vyhlásenia ÚSVRK o súlade projektu so schválenou žiadosťou o poskytnutie podpory LSKxP. Na základe dohody medzi ÚSVRK a riadiacim orgánom môže túto kompetenciu overenia súladu prevziať riadiaci orgán OP ŽP,
- f) zabezpečuje monitoring a kontrolu úspešných projektov predložených v rámci KxP,
- g) poskytuje ÚSVRK informácie a údaje potrebné pre realizáciu monitorovania a prípravu hodnotenia dopadu štrukturálnych fondov na MRK v súlade so Systémom riadenia ŠF a KF a Zmluvou o vzájomnej spolupráci a koordinácii pri napĺňaní HP MRK,
- h) na základe iniciatívy zo strany ÚSVRK spolupracuje s ÚSVRK na príprave výzvy na predkladanie žiadostí o poskytnutie podpory LSKxP.

Pri dodržaní existujúceho legislatívneho rámca a zásad udržateľnosti projektov majú jednotlivé prioritné osi OP ŽP potenciál podieľať sa na implementácii HP MRK. Prioritné osi OP ŽP sú zamerané na zlepšenie životného prostredia a životných podmienok obyvateľstva prostredníctvom zabezpečenia jeho prístupu k environmentálnej infraštruktúre, čo sa vzťahuje aj na MRK. OP ŽP tak v synergii s operačnými programami pre ďalšie prioritné oblasti (vzdelávanie, zamestnanosť, zdravotníctvo) prispieje k zlepšeniu životných podmienok MRK.

3.2 Monitorovanie

ÚSVRK ako koordinátor HP MRK vypracoval v spolupráci s riadiacimi orgánmi relevantných operačných programov sústavu merateľných ukazovateľov pre HP MRK. Merateľné ukazovatele pre HP MRK predstavujú dve zostavy definovateľných ukazovateľov:

- Merateľné ukazovatele pre HP MRK zadané v operačných programoch,
- Merateľné ukazovatele na monitorovanie HP MRK a LSKxP.

Zosumarizované výstupy monitorovania na úrovni projektu tvoria podklady pre zostavovanie výročných správ a záverečnej správy OP ŽP a HP MRK. Riadiaci orgán zhrnie príslušné výsledky monitorovania OP ŽP a jeho príspevku k plneniu cieľov HP MRK do výročných správ a záverečnej správy o vykonaní OP ŽP.

Riadiaci orgán pre OP ŽP plní v procese monitorovania príspevku OP ŽP k napĺňaniu cieľov HP MRK najmä nasledujúce úlohy:

- vypracúva informáciu o príspevku plnenia OP ŽP k HP MRK v štruktúre a rozsahu definovanom koordinátorom HP MRK a zasiela ju koordinátorovi HP MRK (do 30. apríla roka nasledujúceho po hodnotenom roku).

- zasiela návrh výročnej správy o vykonávaní OP ŽP členom Monitorovacieho výboru pre OP ŽP, t.j. aj koordinátorovi HP MRK (do 30. apríla nasledujúceho roka po hodnotenom roku).

Koordinátor HP MRK sa zároveň zúčastňuje zasadnutí Monitorovacieho výboru pre OP ŽP ako jeho riadny člen.

3.3 Hodnotenie

Špecifikácia hodnotenia vo vzťahu k periodicite a zabezpečeniu jednotlivých hodnotení, ako aj zdroje hodnotenia sú uvedené v Pláne hodnotení HP MRK.

Riadiaci orgán pre OP ŽP pri hodnotení HP MRK najmä:

- poskytuje údaje potrebné pre hodnotenie HP MRK koordinátorovi HP MRK a hodnotiteľovi HP MRK v prípade vykonávania hodnotenia HP MRK v rámci OP ŽP, skupiny vybraných operačných programov alebo všetkých operačných program,
- pripomienkuje Plán hodnotení HP MRK prostredníctvom Pracovnej skupiny pre HP MRK.

3.4 Informovanie verejnosti a publicita

Informovanie verejnosti je predovšetkým úlohou ÚSVRK ako koordinátora HP MRK, ktorý sa bude podieľať na zabezpečení oblasti informovania a publicity nasledovne:

- a) informovaním o úlohách odboru koordinácie HP MRK a jeho relevantných partnerov,
- b) vypracovaním a realizáciou Komunikačného plánu pre HP MRK,
- c) zabezpečením všeobecnej informovanosti o cieľoch, obsahu, monitorovaní a hodnotení HP MRK a o pokroku dosiahnutom pri napĺňaní cieľov HP MRK, aj so zreteľom na regionálny aspekt v spolupráci s VÚC,
- d) zabezpečením odborných seminárov a workshopov o HP MRK pre širšiu odbornú verejnosť,
- e) priebežným hodnotením efektívnosti uskutočňovaných komunikačných opatrení,
- f) menovaním kontaktnej osoby pre HP MRK, ktorá bude členom Pracovnej skupiny pre publicitu a spoluprácou s kontaktnými osobami regionálnych informačných centier,
- g) prípravou a aktualizáciou informácií zverejnených na internetovej stránke,
- h) vypracovaním podkladov do príručky pre predkladateľov projektov.

2. Rovnosť príležitostí

1. Koordinácia horizontálnej priority Rovnosť príležitostí (ďalej len „HP RP“)

Cieľom koordinácie implementácie HP RP je posilniť synergický účinok operačných programov pri jej podpore a zabezpečiť, aby aktivity podporované na základe konkrétnych projektov zohľadňovali princíp rovnosti príležitostí vo všetkých jeho aspektoch.

Na politickej úrovni za koordináciu implementácie HP RP zodpovedá minister/ministerka práce sociálnych, vecí a rodiny SR. Výkonným koordináčnym útvarom, ktorý bol poverený zabezpečovaním procesu koordinácie implementácie HP RP, je odbor rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí MPSVR SR (ďalej len „ORRRP“).

Na tento účel sa v rámci ORRRP zriadilo Podporné stredisko k rovnosti príležitostí, ktoré tvorí tím koordinátorov/koordinátoriek. Ich úlohou je úzko spolupracovať s kontaktnými bodmi/osobami na jednotlivých riadiacich orgánoch (tzv. focal points), ktoré budú v rámci jednotlivých operačných programov sledovať implementáciu a napĺňanie cieľov HP RP.

2. Charakteristika HP RP

Podpora základných práv, nediskriminácie a rovnosti príležitostí je jedným zo základných princípov uplatňovaných v EÚ. Rovnosť príležitostí je súčasťou pilierov Európskej stratégie zamestnanosti a Európskej rámcovej stratégie nediskriminácie a rovnakých príležitostí pre všetkých, v zmysle ktorých HP RP súčasne znamená zamedzenie diskriminácie na základe pohlavia, rasy, etnického pôvodu, náboženského vyznania, viery, zdravotného postihnutia, veku, či sexuálnej orientácie.

Zvláštny dôraz sa kladie na princíp rodovej rovnosti (rovnosť príležitostí žien a mužov), ktorého naplnenie patrí k základnému cieľu Európskeho spoločenstva a ako taký patrí medzi hlavné ciele štrukturálnych fondov. Podľa čl. 2 Amsterdamskej zmluvy je úlohou Spoločenstva dosiahnuť rovnaké postavenie žien a mužov v spoločnosti a podľa čl. 3 je stanovená povinnosť odstraňovať nerovnosti a presadzovať rodovú rovnosť vo všetkých aktivitách metódou gender mainstreamingu. V kontexte fondov EÚ to znamená, že pri ich programovaní, monitorovaní a hodnotení sa bude prihliadať na ich prínos k presadzovaniu rovnosti príležitostí pre všetkých a k podpore vyváženého zastúpenia žien a mužov.

OP ŽP podporuje vytváranie rovnosti príležitostí v prístupe k environmentálnej infraštruktúre ako jednému z dôležitých faktorov ovplyvňujúcich životné podmienky a životnú úroveň obyvateľstva a k priaznivému životnému prostrediu, právo na ktoré je jedným zo základných ústavných práv občanov SR.

V rámci OP ŽP boli z hľadiska jeho príspevku k rovnosti príležitostí identifikované nasledovné ciele horizontálnej priority rovnosť príležitostí:

1. cieľ:

- zvýšenie zamestnanosti a zníženie nezamestnanosti žien na pracovnom trhu
- zníženie rozdielu v miere zamestnanosti a nezamestnanosti medzi ženami a mužmi

2. cieľ:

- zvýšenie počtu bezbariérových a bezpečných prístupov k verejnej, sociálnej, vzdelanostnej, zdravotníckej infraštruktúre zamestnávateľov
- zvýšenie dostupnosti ľudí so zdravotným postihnutím k informačným službám

3. Implementácia HP RP

3.1 Spolupráca a konzultácie s partnermi

Princíp partnerstva sa v procese implementácie HP RP uplatňuje najmä prostredníctvom účasti zástupcov jednotlivých riadiacich orgánov, vrátane riadiaceho orgánu pre OP ŽP, na činnosti Pracovnej skupiny pre HP RP.

V rámci samotnej implementácie koordinácie HP RP sa predpokladá intenzívna spolupráca koordinátora HP RP s riadiacimi orgánmi jednotlivých operačných programov prostredníctvom siete tzv. kontaktných bodov/osôb (z angl. focal points) – t.j. príslušných

pozícií a/alebo konkrétnych osôb. Za zabezpečenie pôsobnosti kontaktného bodu/osoby pre HP RP za OP ŽP je zodpovedný riadiaci orgán pre OP ŽP.

3.2 Monitorovanie

Hlavným cieľom monitorovania HP RP je pravidelné sledovanie realizácie cieľov HP RP s využitím merateľných ukazovateľov.

Na projektovej úrovni je príspevok k napĺňaniu cieľov HP RP zohľadňovaný už v procese hodnotenia žiadostí o NFP, a to v rámci jedného z blokov hodnotiacich kritérií. V prípade, ak žiadateľ vyznačil, že jeho projekt prispieva k realizácii HP RP, je zároveň povinný tento príspevok kvantifikovať pomocou zodpovedajúcich ukazovateľov.

Merateľné ukazovatele HP RP pre OP ŽP vypracúva riadiaci orgán pre OP ŽP v spolupráci s koordinátormi HP RP. ORRRP poskytuje metodické vedenie a konzultácie v procese zadefinovania relevantných ukazovateľov pre HP RP podľa relevancie jednotlivých prioritných osí OP ŽP k cieľom HP RP zadefinovanými v Systéme koordinácie implementácie horizontálnej priority Rovnosť príležitostí na roky 2007 – 2013. Projekty, ktoré deklarujú príspevok k plneniu cieľov HP RP, musia použiť minimálne jeden ukazovateľ výsledku s relevanciou k HP RP pre príslušnú prioritnú os OP ŽP a byť v súlade s verziou prílohy č. 4 Systému koordinácie implementácie horizontálnej priority Rovnosť príležitostí na roky 2007 – 2013 platnou v čase vyhlásenia výzvy na predkladanie žiadostí o NFP. Zároveň treba zdôrazniť, že Európska komisia vo všeobecnom nariadení odporúča, pokiaľ to povaha merateľného ukazovateľa umožní, deliť ho podľa pohlavia, resp. rodu.

Monitorovanie HP RP na úrovni projektov počas ich realizácie je zabezpečované prostredníctvom predkladania monitorovacích správ a následných monitorovacích správ, v ktorých prijímateľ uvádza priebežne dosahované hodnoty merateľných ukazovateľov HP RP v zmysle Zmluvy o NFP, pokiaľ ich v žiadosti deklaroval.

3.3 Hodnotenie HP RP

Hodnotenie HP RP je zamerané na kvalitatívne a kvantitatívne posúdenie prínosu realizovaných projektov k cieľom HP RP.

Koordinátor HP RP vypracováva plán hodnotení HP RP, v súlade s ktorým budú počas programového obdobia vykonané priebežné hodnotenia zamerané na úspešnosť a efektívnosť zvoleného spôsobu implementácie HP RP a na zhodnotenie výstupov a výsledkov projektov realizovaných v rámci HP RP a napĺňania HP RP. Po skončení programového obdobia bude realizované záverečné hodnotenie dopadu projektov realizovaných v rámci HP RP.

Úlohy koordinátora HP RP, riadiaceho orgánu pre OP ŽP, ako aj ďalších relevantných subjektov (napr. CKO) v procese hodnotenia HP RP sú podrobne špecifikované v platnom Systéme koordinácie implementácie horizontálnej priority Rovnosť príležitostí na roky 2007 – 2013.

3.2 Informovanie verejnosti a publicita

Najdôležitejšia úloha pri zabezpečení informovanosti a publicity vo vzťahu k HP RP prináleží MPSVR SR, ktoré sa bude prostredníctvom ORRRP ako koordinátora HP RP podieľať na

plnení komplexu úloh v tejto oblasti, podrobne špecifikovaných v platnom Systéme koordinácie implementácie horizontálnej priority Rovnosť príležitostí na roky 2007 – 2013.

Úlohou riadiaceho orgánu pre OP ŽP bude poskytnúť koordinátorovi HP RP súčinnosť pri informovaní potenciálnych žiadateľov v rámci OP ŽP o cieľoch HP RP a možnostiach prispieť k ich napĺňaniu v rámci OP ŽP.

3. Trvalo udržateľný rozvoj

1. Koordinácia horizontálnej priority trvalo udržateľný rozvoj (ďalej len „HP TUR“)

Na politickej úrovni za koordináciu implementácie HP TUR zodpovedá podpredseda vlády SR pre vedomostnú spoločnosť, európske záležitosti, ľudské práva a menšiny. Uvedenú koordinačnú úlohu vo vzťahu k HP TUR podpredseda vlády SR plní prostredníctvom Rady vlády SR pre trvalo udržateľný rozvoj z funkcie jej predsedu.

Inštitucionálnym koordinátorom HP TUR je Úrad vlády SR (ďalej len „ÚV SR“). Na pracovnej úrovni všetky úlohy ÚV SR týkajúce sa HP TUR zabezpečujú a plnia zamestnanci príslušného organizačného útvaru ÚV SR (v súčasnosti ním je odbor koordinácie priorít vedomostnej spoločnosti, ktorý je organizačne začlenený do sekcie európskej politiky a vedomostnej spoločnosti ÚV SR).

Jednou z oblastí významne prispievajúcich k napĺňaniu HP TUR je aj oblasť energetickej efektívnosti. V oblasti energetickej efektívnosti bude koordináciu jej podpory horizontálne zabezpečovať Ministerstvo hospodárstva SR (ďalej len „MH SR“), ktoré je v zmysle zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov zodpovedné za energetickú politiku, zabezpečuje a plní úlohy, ktoré pre SR vyplývajú z nariadení, smerníc a strategických dokumentov EÚ a zároveň má povinnosť informovať EK o plnení týchto záväzkov.

Východiskovým dokumentom vo vzťahu k implementácii HP TUR je Systém koordinácie implementácie horizontálnej priority Trvalo udržateľný rozvoj na roky 2007 – 2013, ktorý vypracoval ÚV SR ako koordinátor zodpovedný za riadenie a implementáciu HP TUR v spolupráci s riadiacimi orgánmi jednotlivých operačných programov a Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR ako Centrálnym koordinačným orgánom. Uvedený dokument obsahuje charakteristiku hlavných cieľov HP TUR a zároveň sú v ňom podrobne špecifikované úlohy koordinátora HP TUR, CKO a jednotlivých riadiacich orgánov v procese implementácie HP TUR.

2. Charakteristika HP TUR

Trvalo udržateľný rozvoj (ďalej len „TUR“) je v súlade s jeho definíciou uvedenou v Správe Komisie OSN z roku 1987 „Naša spoločná budúcnosť“ rozvoj, ktorý umožňuje napĺňať potreby súčasných generácií bez toho, aby ohrozoval budúce generácie v napĺňaní svojich vlastných potrieb.

Zmyslom HP TUR ako horizontálnej priority NSRR je zabezpečiť, aby výsledný efekt všetkých intervencií financovaných v rámci NSRR synergicky podporoval TUR vo všetkých jeho zložkách, t. j. v environmentálnej, ekonomickej a sociálnej zložke v súlade s cieľmi a ukazovateľmi obnovenej Stratégie TUR EÚ.

V Systéme koordinácie implementácie horizontálnej priority Trvalo udržateľný rozvoj na roky 2007 – 2013 je stanovený hlavný cieľ HP TUR, ako aj čiastkové a špecifické ciele uvedenej horizontálnej priority.

Hlavný cieľ HP TUR: zabezpečenie environmentálnej, ekonomickej a sociálnej udržateľnosti ekonomického rastu

Špecifické a čiastkové ciele HP TUR

1. Zvýšenie ekonomickej prosperity

- posilnenie konkurencieschopnosti a efektívnosti ekonomiky Slovenska;
- zvýšenie úrovne výskumu, vývoja a vzdelávania;
- znižovanie energetickej a surovínovej náročnosti hospodárstva a zvýšenie využívania OZE.

2. Zvýšenie kvality životného prostredia

- racionálne využívanie prírodných zdrojov;
- zmiernenie dôsledkov zmeny klímy;
- zníženie znečisťovania zložiek životného prostredia;
- ochrana prírody a biologickej diverzity.

3. Sociálna solidarita a inklúzia

- zníženie miery nezamestnanosti;
- posilnenie postavenia znevýhodnených a marginalizovaných skupín obyvateľstva;
- zabezpečenie ochrany zdravia obyvateľstva.

4. Vyrovnaný regionálny rozvoj

- posilnenie celkového ekonomického, sociálneho a kultúrneho potenciálu regiónov;
- skvalitnenie dopravnej infraštruktúry;
- skvalitnenie informačnej infraštruktúry.

OP ŽP ako celok priamo prispieva k dosiahnutiu hlavného cieľa HP TUR stanoveného v Systéme koordinácie implementácie horizontálnej priority Trvalo udržateľný rozvoj na roky 2007 – 2013, a to k zabezpečeniu environmentálnej udržateľnosti ekonomického rastu. O tom svedčí aj globálny cieľ OP ŽP, ktorého súčasťou je posilnenie efektívnosti environmentálnej zložky TUR. Z toho vyplýva, že globálny cieľ OP ŽP priamo reflektuje hlavný cieľ HP TUR a je s ním v súlade.

Na úrovni jednotlivých prioritných osí OP ŽP sa trvalo udržateľný rozvoj ako horizontálna priorita premieta do ich cieľov, ako aj očakávaných dopadov realizácie aktivít, podporovaných v ich rámci. Všetky prioritné osi OP ŽP boli identifikované ako relevantné, t.j. prínosné, pre napĺňanie cieľov HP TUR. Príslušná informácia je obsiahnutá v prílohe č. 1 Systému koordinácie implementácie horizontálnej priority Trvalo udržateľný rozvoj na roky 2007 – 2013.

3. Implementácia HP TUR

3.1 Spolupráca a konzultácie s partnermi

Princíp partnerstva sa v procese implementácie HP TUR uplatňuje najmä prostredníctvom účasti zástupcov jednotlivých riadiacich orgánov, vrátane riadiaceho orgánu pre OP ŽP, na činnosti Pracovnej skupiny pre HP TUR.

Prostredníctvom činnosti Pracovnej skupiny pre HP TUR, ktorá bola v súlade s princípom partnerstva zriadená ÚV SR, je zabezpečená koordinácia postupu všetkých riadiacich orgánov pri implementácii HP TUR. V rámci činnosti Pracovnej skupiny pre HP TUR sa riadiaci orgán pre OP ŽP svojimi stanoviskami spolupodieľa na procese prípravy, resp. aktualizácie, ako aj schvaľovania základných dokumentov v oblasti implementácie HP TUR.

Partnerstvo sa uplatňuje aj v oblasti monitorovania a hodnotenia implementácie HP TUR. Jednou z foriem realizácie princípu partnerstva je aj zastúpenie ÚV SR ako koordinátora horizontálnych priorít v Monitorovacom výbore pre OP ŽP.

Čo sa týka oblasti energetickej efektívnosti, MH SR, ktoré zabezpečuje koordináciu tejto oblasti, poskytuje ÚV SR podklady za vyhodnotenú oblasť energetickej efektívnosti, aby ÚV SR mohol zabezpečiť komplexné vyhodnotenie horizontálnej priority TUR. Zástupca MH SR ako člen pracovnej skupiny pre HP TUR zodpovedá za vyhodnocovanie oblasti energetickej efektívnosti.

3.2 Monitorovanie

Na projektovej úrovni je príspevok k napĺňaniu cieľov HP TUR zohľadňovaný už v procese hodnotenia žiadostí o NFP, a to v rámci jedného z blokov hodnotiacich kritérií. V prípade, ak žiadateľ vyznačil, že jeho projekt prispieva k realizácii HP TUR, je zároveň povinný tento príspevok kvantifikovať pomocou zodpovedajúcich ukazovateľov .

Súbor merateľných ukazovateľov HP TUR je hlavným nástrojom, prostredníctvom ktorého sa uskutočňuje monitorovanie príspevku OP ŽP k napĺňaniu cieľov HP TUR. Súbor merateľných ukazovateľov HP TUR v rámci OP ŽP, prostredníctvom ktorého bude príspevok k napĺňaniu cieľov HP TUR monitorovaný na úrovni ÚV SR ako koordinátora HP TUR, je uvedený v prílohe č. 2 Systému koordinácie implementácie horizontálnej priority Trvalo udržateľný rozvoj na roky 2007 – 2013.

V súlade s uvedeným dokumentom jednotlivé riadiace orgány môžu okrem ukazovateľov HP TUR uvedených v jeho prílohe č. 2 zároveň sledovať ako relevantné pre HP TUR na úrovni príslušného operačného programu aj ďalšie ukazovatele na základe vzájomnej dohody s koordinátorom HP TUR. Keďže prevažná časť aktivít podporovaných v rámci OP ŽP priamo prispieva k podpore TUR, riadiaci orgán pre OP ŽP pri sledovaní príspevku OP ŽP k napĺňaniu cieľov HP TUR využíva aj ďalšie ukazovatele, ktoré sú súčasťou súboru projektových ukazovateľov stanovených v rámci OP ŽP.

Dôležitou súčasťou príspevku OP ŽP k napĺňaniu HP TUR je tiež príspevok OP ŽP k napĺňaniu ukazovateľov HP TUR, týkajúcich sa energetickej efektívnosti. V prípade, ak projekt v rámci HP TUR prispieva k tiež k zvyšovaniu energetickej efektívnosti, žiadateľ je povinný k ním indikovaným projektovým ukazovateľom HP TUR doplniť tiež minimálne jeden z ukazovateľov, slúžiacich na sledovanie energetickej efektívnosti, ktorými sú: zvýšený inštalovaný výkon zariadenia zodpovedajúci obnoviteľným zdrojom energie; zateplená plocha; ročné úspory energie realizovaním projektu.

V priebehu implementácie projektu riadiaci orgán pre OP ŽP zabezpečí (napr. usmernením v časti 8 monitorovacej správy projektu, na základe zmluvy o poskytnutí NFP alebo dodatku k nej) monitorovanie a plnenie ukazovateľov HP TUR u projektov s relevanciou k HP TUR

Úlohy ÚV SR ako koordinátora HP TUR, riadiaceho orgánu pre OP ŽP, ako aj ďalších relevantných subjektov (napr. CKO) v procese implementácie HP TUR sú podrobne špecifikované v platnom Systéme koordinácie implementácie horizontálnej priority Trvalo udržateľný rozvoj na roky 2007 – 2013.

Riadiaci orgán pre OP ŽP plní v procese monitorovania príspevku OP ŽP k napĺňaniu cieľov HP TUR najmä nasledujúce úlohy:

- definuje procesy sledovania a postupy spracovania údajov o príspevku projektov a OP k HP TUR;
- vypracúva informáciu o príspevku plnenia OP ŽP k HP TUR v štruktúre a rozsahu definovanom koordinátorom HP TUR a zasiela ju koordinátorovi HP TUR (do 30. apríla roka nasledujúceho po hodnotenom roku).
- zasiela v primeranom čase (s ohľadom na lehotu zaslania Európskej komisii) návrh výročnej správy o vykonávaní OP ŽP členom Monitorovacieho výboru pre OP ŽP, t.j. aj koordinátorovi HP TUR.

V nadväznosti na plnenie cieľov HP TUR v oblasti energetickej efektívnosti bude v rámci OP ŽP horizontálne sledovaný vplyv aktivít podporovaných z fondov EÚ na emisie skleníkových plynov a podporované opatrenia zmiernujúce dôsledky klimatických zmien a adaptačné opatrenia na klimatické zmeny.

V rámci jednotlivých prioritných osí sa navrhujú na podporu nasledujúce opatrenia:

Prioritná os 1:

Vodovody a úpravne vody – adaptačné opatrenia:

- efektívnejšie využívanie vodných zdrojov (znižovanie únikov pitnej vody),
- prispôsobenie existujúcich spôsobov výstavby budúcim klimatickým, podmienkam a extrémnym výkyvom počasia.

Kanalizácia a čistiarne odpadových vôd:

- energetické využívanie čistiarenských kalov – redukčné (mitigation) opatrenie,
- náhrada novej klasickej energie obnoviteľnou (solárna, geotermálna, tepelné čerpadlá) – redukčné opatrenie,
- prispôsobenie existujúcich spôsobov výstavby budúcim klimatickým, podmienkam a extrémnym výkyvom počasia - adaptačné opatrenie.

Prioritná os 2:

Ochrana pred povodňami:

- podpora budovania poldrov vo vhodných územiach - reaktívne opatrenia.

Prioritná os 3:

Ochrana ovzdušia

- zazelenanie miest druhmi drevín, ktoré sú odolnejšie v prípade extrémnych výkyvov počasia (búrky, suchá) a požiarov – adaptačné opatrenie,
- projekty na znižovanie emisií základných znečisťujúcich látok spolu so znižovaním emisií skleníkových plynov – redukčné opatrenie.

Prioritná os 4:

Separovaný zber

- prispôsobenie existujúcich spôsobov výstavby budúcim klimatickým, podmienkam a extrémnym výkyvom počasia – adaptačné opatrenie.

Zhodnocovanie odpadov

- výstavba bio-plynových staníc – redukčné opatrenie,
- prispôsobenie existujúcich spôsobov výstavby budúcim klimatickým, podmienkam a extrémnym výkyvom počasia – adaptačné opatrenie,
- náhrada novej klasickej energie obnoviteľnou (solárna, geotermálna, tepelné čerpadlá) – redukčné opatrenie.

Nakladanie s nebezpečnými odpadmi

- prispôsobenie existujúcich spôsobov výstavby a rekonštrukcie budúcim klimatickým, podmienkam a extrémnym výkyvom počasia – adaptačné opatrenie,
- náhrada novej klasickej energie obnoviteľnou (solárna, geotermálna, tepelné čerpadlá) – redukčné opatrenie.

Skládky odpadov

- uzatvorenie a rekultivácia skládok spôsobom zohľadňujúcim budúce klimatické, podmienky a extrémne výkyvy počasia – adaptačné opatrenie.

Prioritná os 5: Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny

NATURA 2000

- v programoch starostlivosti o územia a programoch záchrany druhov by sa mali podporovať výbery lesných druhov a postupov, ktoré zohľadňujú extrémne výkyvy počasia – adaptačné opatrenie,
- minimalizovanie množstva úniku NH₃, CH₄ obmedzovaním hnojenia tam, kde je to vhodné a možné a zavádzanie správnej poľnohospodárskej praxe pri tejto činnosti – redukčné opatrenia,
- rozvíjať priestorové a územné plány na pomoc migrácii druhov – adaptačné opatrenie.

Zlepšenie infraštruktúry

- prispôsobenie existujúcich spôsobov výstavby a rekonštrukcie budúcim klimatickým, podmienkam a extrémnym výkyvom počasia – adaptačné opatrenie,
- náhrada novej klasickej energie obnoviteľnou (solárna, geotermálna, tepelné čerpadlá) – redukčné opatrenie.

Zlepšenie informovanosti a komunikácie

- v pripravovaných vzdelávacích a propagačných aktivitách venovať pozornosť opatreniam vedúcim k zmierňovaniu nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy.

Informácia o tom, či projekt prispieva k podpore niektorého z opatrení na zmiernenie dôsledkov klimatických zmien alebo či sú jeho súčasťou adaptačné opatrenia na klimatické zmeny, je súčasťou žiadosti o poskytnutie NFP.

3.3 Hodnotenie

Východiskovým dokumentom pre realizáciu hodnotení HP TUR je Plán hodnotení HP TUR, za vypracovanie ktorého zodpovedá ÚV SR ako koordinátor HP TUR.

Riadiaci orgán pre OP ŽP pri hodnotení príspevku OP ŽP k cieľom HP TUR najmä:

- poskytuje údaje potrebné pre hodnotenie HP TUR koordinátorovi HP TUR a hodnotiteľovi HP TUR v prípade vykonávania hodnotenia HP TUR v rámci OP ŽP, skupiny vybraných operačných programov alebo všetkých operačných programov,
- predkladá výsledky hodnotenia vo forme hodnotiacich správ okrem členov Monitorovacieho výboru pre OP ŽP, CKO a EK aj koordinátorovi HP TUR, ak sú tieto

hodnotenia pre HP TUR relevantné a zverejňuje výsledky uvedených hodnotení prostredníctvom správ o vykonávaní OP ŽP

- vyjadruje sa k plánu hodnotení HP TUR prostredníctvom PS HP TUR.

Výsledky hodnotenia sú vstupmi pre návrhy na zlepšenie implementácie operačných programov (vrátane OP ŽP) z pohľadu napĺňania cieľov HP TUR a spolu s výsledkami monitorovania aj vstupmi na dosiahnutie žiaduceho pokroku vo vzťahu k napĺňaniu hlavných ekonomických, sociálnych a environmentálnych cieľov HP TUR.

3.4 Informovanie verejnosti a publicita

Informovanie verejnosti je predovšetkým úlohou ÚV SR ako koordinátora HP TUR, ktorého úlohy v tejto oblasti sú podrobne špecifikované v platnom Systéme koordinácie implementácie horizontálnej priority Trvalo udržateľný rozvoj na roky 2007 – 2013.

Úlohou riadiaceho orgánu pre OP ŽP je zabezpečiť informovanie všetkých cieľových skupín, vrátane potenciálnych žiadateľov, minimálne o cieľoch HP TUR a možnostiach OP ŽP prispieť k ich napĺňaniu.

4. Informačná spoločnosť

1. Koordinácia horizontálnej priority informačná spoločnosť (ďalej len „HP IS“)

Na politickej úrovni za koordináciu implementácie HP IS zodpovedá podpredseda vlády SR pre vedomostnú spoločnosť, európske záležitosti, ľudské práva a menšiny.

Na vecnej úrovni za horizontálne riadenie a implementáciu všetkých projektov informatizácie spoločnosti zodpovedá Ministerstvo financií SR, ktoré je ústredným orgánom štátnej správy na úseku informatizácie.

Inštitucionálnym koordinátorom HP IS je Úrad vlády SR (ďalej len „ÚV SR“). Na pracovnej úrovni úlohy ÚV SR týkajúce sa HP IS zabezpečujú a plnia zamestnanci príslušného organizačného útvaru ÚV SR (v súčasnosti ním je odbor koordinácie priorít vedomostnej spoločnosti, ktorý je organizačne začlenený do sekcie európskej politiky a vedomostnej spoločnosti ÚV SR).

2. Charakteristika HP IS

HP IS ako horizontálna priorita zadaná v NSRR je zameraná na podporu vyššej efektívnosti, transparentnosti a kvality implementácie priorít NSRR v dôsledku zavádzania a využívania prostriedkov informačných a komunikačných technológií (ďalej len „IKT“).

V Systéme koordinácie implementácie horizontálnej priority Informačná spoločnosť na roky 2007 – 2013 je stanovený hlavný cieľ HP IS, ako aj čiastkové a špecifické ciele uvedenej horizontálnej priority.

Hlavný cieľ HP IS: podpora vyššej efektívnosti, transparentnosti a kvality implementácie priorít NSRR v dôsledku zavádzania a využívania prostriedkov IKT

Špecifické a čiastkové ciele HP IS

1. Informačná gramotnosť (ovládanie hardware, ovládanie software, práca s informáciami, schopnosť komunikácie prostredníctvom IKT)

- vychovávať flexibilnú a konkurencieschopnú pracovnú silu schopnú uplatniť sa v podmienkach informačnej spoločnosti (modernizácia obsahu vzdelávania s ohľadom na IKT);
- zabezpečiť permanentnú inováciu znalostí IKT učiteľov a žiakov;
- poskytovať vzdelanie umožňujúce obyvateľom využívať výhody, ktoré informatizácia prináša;
- zvyšovať úroveň slovenského vysokého školstva, aby kvalitou a formami vzdelávania bolo konkurencieschopné s vyspelými krajinami EÚ;
- zabezpečiť permanentnú inováciu znalostí obyvateľstva celoživotným vzdelávaním.

2. Efektívna elektronizácia verejnej správy

- a. zvýšiť spokojnosť občanov, podnikateľov a ostatnej verejnosti s verejnou správou;
- b. zaviesť elektronizáciu procesov verejnej správy;
- c. zefektívniť a zvýšiť výkonnosť verejnej správy;
- d. zvýšiť kompetentnosť verejnej správy.

3. Široká dostupnosť internetu

- modernizovať infraštruktúru prostredníctvom technického zabezpečenia IKT (nákup hardware a software);
- podporovať rozširovanie prístupu k internetu v menej rozvinutých regiónoch;
- podporovať prístup verejne prístupných miest k internetu;
- podporovať školské multimediálne učebne.

V OP ŽP sú v rámci implementácie HP IS podporované aktivity v oblasti nákupu a prevádzky technologickej a aplikačnej infraštruktúry, lokálnych a špecializovaných sietí, rozvoj elektronických služieb v špecifických oblastiach, podpora digitálnej gramotnosti. Intervencie v rámci HP IS budú podporovať zavádzanie takých služieb e-Governmentu, ktoré sú súčasťou stratégie OP ŽP.

Identifikácia prioritných osí OP ŽP relevantných vo vzťahu k plneniu cieľov IS je obsiahnutá v prílohe č. 1 Systému koordinácie implementácie horizontálnej priority Informačná spoločnosť na roky 2007 – 2013.

3. Implementácia HP IS

3.1 Spolupráca a konzultácie s partnermi

Princíp partnerstva sa v procese implementácie HP IS uplatňuje najmä prostredníctvom účasti zástupcov jednotlivých riadiacich orgánov, vrátane riadiaceho orgánu pre OP ŽP, na činnosti Pracovnej skupiny pre HP IS.

Prostredníctvom činnosti Pracovnej skupiny pre HP IS, ktorá bola v súlade s princípom partnerstva zriadená ÚV SR, je zabezpečená koordinácia postupu všetkých riadiacich orgánov pri implementácii HP IS.

Partnerstvo sa uplatňuje aj v oblasti monitorovania a hodnotenia implementácie HP TUR. Jednou z foriem realizácie princípu partnerstva je aj zastúpenie ÚV SR ako koordinátora horizontálnych priorít v Monitorovacom výbore pre OP ŽP.

3.2 Monitorovanie

Na projektovej úrovni je príspevok k napĺňaniu cieľov HP IS zohľadňovaný už v procese hodnotenia žiadostí o NFP, a to v rámci jedného z blokov hodnotiacich kritérií. V prípade, ak žiadateľ vyznačil, že jeho projekt prispieva k realizácii HP IS, je zároveň povinný tento príspevok kvantifikovať pomocou zodpovedajúcich ukazovateľov.

Nosným pilierom sledovania implementácie HP IS sú merateľné ukazovatele. Súbor merateľných ukazovateľov HP IS v rámci OP ŽP, prostredníctvom ktorého bude na úrovni ÚV SR ako koordinátora HP IS monitorovaný príspevok OP ŽP k napĺňaniu cieľov HP IS, je uvedený v prílohe č.2 Systému koordinácie implementácie horizontálnej priority Informačná spoločnosť na roky 2007 – 2013.

V priebehu implementácie projektu riadiaci orgán pre OP ŽP zabezpečí (napr. usmernením v časti 8 monitorovacej správy projektu, na základe zmluvy o poskytnutí NFP alebo dodatku k nej) monitorovanie a plnenie ukazovateľov HP IS u projektov s relevanciou k HP IS.

Úlohy riadiaceho orgánu pre OP ŽP v procese monitorovania HP IS sú analogické ako v prípade HP TUR a sú podrobne špecifikované v platnom Systéme koordinácie implementácie horizontálnej priority Informačná spoločnosť na roky 2007 – 2013.

3.3 Hodnotenie

Východiskovým dokumentom pre realizáciu hodnotení HP IS je Plán hodnotení HP IS, za vypracovanie ktorého zodpovedá ÚV SR ako koordinátor HP IS.

Úlohy riadiaceho orgánu pre OP ŽP v procese hodnotenia HP IS sú analogické ako v prípade HP TUR a sú podrobne špecifikované v platnom Systéme koordinácie implementácie horizontálnej priority Informačná spoločnosť na roky 2007 – 2013.

Výsledky hodnotenia sú vstupmi pre návrhy na zlepšenie implementácie operačných programov (vrátane OP ŽP) z pohľadu implementácie HP IS a spolu s výsledkami monitorovania aj vstupmi na dosiahnutie žiaduceho pokroku vo vzťahu k napĺňaniu hlavných cieľov HP IS.

3.4 Informovanie verejnosti a publicita

Informovanie verejnosti je predovšetkým úlohou ÚV SR ako koordinátora HP IS, ktorého úlohy v tejto oblasti sú podrobne špecifikované v platnom Systéme koordinácie implementácie horizontálnej priority Informačná spoločnosť na roky 2007 – 2013.

Úlohou riadiaceho orgánu pre OP ŽP je zabezpečiť informovanie všetkých cieľových skupín, vrátane potenciálnych žiadateľov, minimálne o cieľoch HP IS, k napĺňaniu ktorých môžu prispieť tiež jednotlivé projekty v rámci relevantných prioritných osí OP ŽP.

III. FINANČNÝ PLÁN

1. Finančný plán OP za celé programové obdobie podľa prioritných osí a zdrojov financovania

Tabuľka č. 1 Finančný plán Programového manuálu Operačného programu Životné prostredie na roky 2007 - 2013 podľa prioritných osí a zdrojov financovania (v EUR, v bežných cenách)

Prioritná os	Celkom	Verejné zdroje									súkromné zdroje	Miera spolufinancovania z EÚ	EIB príspevok (informatívne)	Iné zdroje (informatívne)
		EÚ				Národné								
		Celkom	Celkom	ERDF	KF	Celkom	ŠR	Regionálne	Miestne	Iné				
a=b+l	b=c+g	c=d+e+f	d	f	g=h+i+j+k	h	i	j	k	l	m=(c/a)*100	n	o	
Prioritná os 1	1 077 227 136	1 077 227 136	915 643 065	0	915 643 065	161 584 071	136 558 879	0	10 478 154	14 547 038	0	85,00%	0	0
Prioritná os 2	141 176 471	141 176 471	120 000 000	0	120 000 000	21 176 471	19 794 118	0	0	1 382 353	0	85,00%	0	0
Prioritná os 3	211 764 706	211 764 706	180 000 000	180 000 000	0	31 764 706	29 117 647	0	2 647 059	0	0	85,00%	0	0
Prioritná os 4	570 588 235	570 588 235	485 000 000	0	485 000 000	85 588 235	71 599 632	0	13 988 603	0	0	85,00%	0	0
Prioritná os 5	59 714 041	59 714 041	50 756 935	50 756 935	0	8 957 106	8 957 106	0	0	0	0	85,00%	0	0
Prioritná os 6	57 176 470	57 176 470	48 600 000	0	48 600 000	8 576 470	8 576 470	0	0	0	0	85,00%	0	0
Celkom	2 117 647 059	2 117 647 059	1 800 000 000	230 756 935	1 569 243 065	317 647 059	274 603 852	0	27 113 815	15 929 391	0	85,00%	0	0

2. Indikatívne regionálne alokácie EÚ na roky 2007 - 2013

Tabuľka č. 2: Indikatívne regionálne alokácie EÚ na roky 2007 - 2013 (EUR, bežné ceny)

Región	NUTS 2 Bratislava (cieľ RKZ)	Trnavský kraj	Nitriansky kraj	Trenčiansky kraj	NUTS 2 Západné Slovensko	Banskobystrický kraj	Žilinský kraj	NUTS 2 Stredné Slovensko	Košický kraj	Prešovský kraj	NUTS 2 Východné Slovensko	Spolu cieľ Konvergencia	
Príspevok z fondov EÚ na roky 2007 - 2013	Prioritná os 1	113 713 863	116 294 272	151 180 667	121 171 171	388 646 110	96 542 961	62 207 442	158 750 403	123 313 129	131 219 560	254 532 689	915 643 065
	Prioritná os 2	16 620 000	7 360 000	11 120 000	6 420 000	24 900 000	18 620 000	8 540 000	27 160 000	42 080 000	9 240 000	51 320 000	120 000 000
	Prioritná os 3	0	12600000	12600000	28800000	54000000	34200000	27000000	61200000	34200000	30600000	64800000	180 000 000
	Prioritná os 4	56 163 750	57 221 750	75 728 250	59 734 500	192 684 500	45 275 000	51 417 000	96 692 000	76 494 750	62 965 000	139 459 750	485 000 000
	Prioritná os 5	0	2740874	2791632	5126450	10658956	8324138	14465726	22789864	8628679	8679436	17308115	50 756 935
	Prioritná os 6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Spolu OP	194 551 363	197 810 646	252 336 799	218 532 121	668 679 566	200 539 599	160 782 668	361 322 267	290 645 308	236 201 496	526 846 804	1 751 400 000

3. Prehľad kategorizácie pomoci z fondov na roky 2007 – 2013 za jednotlivé operačné ciele

Tabuľka č. 3: Prehľad kategorizácie pomoci z fondov na roky 2007 – 2013 za jednotlivé operačné ciele

Kategorizácia pomoci z fondov na roky 2007 – 2013									
Operačný cieľ resp. skupina aktivít	Dimenzie								
	A: Prioritná téma		B: Forma financovania		C: Typ územia		D: Hospodárska činnosť		
	Príloha II., tab. 1. Nariadenia Komisie č. 1828/2006		Príloha II., tab. 2. Nariadenia Komisie č. 1828/2006		Príloha II., tab. 3. Nariadenia Komisie č. 1828/2006		Príloha II., tab. 4. Nariadenia Komisie č. 1828/2006		OKEČ
	kód	Indikatívna suma	kód	Indikatívna suma	kód	Indikatívna suma	kód	Indikatívna suma	Indikatívna suma
1.1 Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou z verejných vodovodov	HT45	198 932 689	SF01	198 932 689	UZ01	101 586 291	EA09	198 932 689	
					UZ05	97 346 398			
1.2 Odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd v zmysle záväzkov SR voči EÚ	HT46	691 710 376	SF01	691 710 376	UZ01	353 226 472	EA09	691 710 376	
					UZ05	338 483 904			
1.3 Zabezpečenie primeraného sledovania a hodnotenia stavu povrchových vôd a podzemných vôd	HT54	25 000 000	SF01	25 000 000	UZ00	25 000 000	EA09	25 000 000	
2.1 Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami	HT53	94 000 000	SF01	94 000 000	UZ01	65 800 000	EA09	94 000 000	
					UZ05	28 200 000			
2.2 Povodňový varovný a predpovedný systém	HT53	26 000 000	SF01	26 000 000	UZ01	18 200 000	EA09	26 000 000	
					UZ05	7 800 000			
3.1 Ochrana ovzdušia	HT47	107 800 000	SF01	80 800 000	UZ01	53 900 000	EA21	107 800 000	
			SF04	27 000 000	UZ05	53 900 000			
	HT52	32 400 000	SF01	32 400 000	UZ01	16 200 000	EA21	32 400 000	
				UZ05	16 200 000				
3.2 Minimalizácia nepriaznivých vplyvov klimatických zmien vrátane podpory obnoviteľných zdrojov energie	HT49	39 800 000	SF01	39 800 000	UZ01	19 900 000	EA21	39 800 000	
					UZ05	19 900 000			

4.1 Podpora aktivít v oblasti separovaného zberu	HT44	88 875 000	SF01	88 875 000	UZ01	35 550 000	EA21	35 550 000
					UZ05	53 325 000	EA22	53 325 000
4.2 Podpora aktivít na zhodnocovanie odpadov	HT44	187 625 000	SF01	187 625 000	UZ01	75 050 000	EA21	75 050 000
					UZ05	112 575 000	EA22	112 575 000
4.3 Nakladanie s nebezpečnými odpadmi spôsobom priaznivým pre životné prostredie	HT44	17 500 000	SF01	17 500 000	UZ01	7 000 000	EA21	7 000 000
					UZ05	10 500 000	EA22	10 500 000
4.4 Riešenie problematiky environmentálnych záťaží vrátane ich odstraňovania	HT50	116 400 000	SF01	116 400 000	UZ01	46 560 000	EA21	46 560 000
					UZ05	69 840 000	EA22	69 840 000
4.5 Uzatváranie a rekultivácia skládok odpadov	HT44	74 600 000	SF01	74 600 000	UZ01	29 840 000	EA21	29 840 000
					UZ05	44 760 000	EA22	44 760 000
5.1 Zabezpečenie priaznivého stavu biotopov a druhov prostredníctvom vypracovania a realizácie programov starostlivosti o chránené územia vrátane území NATURA 2000 a programov záchrany pre kriticky ohrozené druhy rastlín, živočíchov a území...	HT51	25 378 468	SF01	25 378 468	UZ00	25 378 468	EA21	25 378 468
5.2 Zlepšenie infraštruktúry ochrany prírody a krajiny prostredníctvom budovania a rozvoja zariadení ochrany prírody a krajiny vrátane zavedenia monitorovacích systémov za účelom plnenia národných a medzinárodných záväzkov	HT54	20 302 774	SF01	20 302 774	UZ00	20 302 774	EA21	20 302 774
5.3 Zlepšenie informovanosti a environmentálneho povedomia verejnosti, vrátane spolupráce a komunikácia so zainteresovanými skupinami (pomocou publikovania propagačných a vzdelávacích materiálov, seminárov pre vlastníkov)	HT51	5 075 693	SF01	5 075 693	UZ00	5 075 693	EA21	5 075 693
6 Technická pomoc	HT85	24 300 000	SF01	24 300 000	UZ00	24 300 000	EA17	24 300 000
	HT86	24 300 000	SF01	24 300 000	UZ00	24 300 000	EA17	24 300 000

Vysvetlivky :

1 Integrovaná ochrana a racionálne využívanie vôd	HT45 - Hospodárenie s vodou a jej distribúcia (pitná voda)
	UZ01 - Mestské
	UZ05 - Vidiecke oblasti (iné ako horské, ostrovné alebo riedko a veľmi riedko osídlené oblasti)
	EA09 - Zber, čistenie a rozvod vody
	SF01 - Nenávratná dotácia
	HT46 - Spracovanie vody (odpadová voda)
	UZ01 - Mestské
	UZ05 - Vidiecke oblasti (iné ako horské, ostrovné alebo riedko a veľmi riedko osídlené oblasti)
	EA09 - Zber, čistenie a rozvod vody
	SF01 - Nenávratná dotácia
	HT54 - Iné opatrenia na zachovanie životného prostredia a predchádzanie rizikám
	UZ00 – Neuplatňuje sa
	EA09 - Zber, čistenie a rozvod vody
	SF01 - Nenávratná dotácia
2 Ochrana pred povodňami	HT53 - Predchádzanie rizikám (vrátane návrhu a realizácie plánov a opatrení na predchádzanie prírodným a technologickým rizikám a ich riadenie)
	UZ01 – Mestské
	UZ05 - Vidiecke oblasti (iné ako horské, ostrovné alebo riedko a veľmi riedko osídlené oblasti)
	EA09 - Zber, čistenie a rozvod vody
	SF01 - Nenávratná dotácia
3 Ochrana ovzdušia a minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy	HT47 - Kvalita vzduchu
	UZ01 – Mestské
	UZ05 - Vidiecke oblasti (iné ako horské, ostrovné alebo riedko a veľmi riedko osídlené oblasti)
	EA21 - Činnosti súvisiace so životným prostredím
	SF01 - Nenávratná dotácia
	SF04 - Iné formy financovania
	HT52 - Podpora čistej mestskej dopravy
	UZ01 - Mestské
	UZ05 - Vidiecke oblasti (iné ako horské, ostrovné alebo riedko a veľmi riedko osídlené oblasti)
	EA21 - Činnosti súvisiace so životným prostredím
	SF01 - Nenávratná dotácia
	HT49 - Zmierňovanie klimatickej zmeny a prispôsobovanie sa klimatickej zmene
	UZ01 - Mestské
	UZ05 - Vidiecke oblasti (iné ako horské, ostrovné alebo riedko a veľmi riedko osídlené oblasti)
	EA21 - Činnosti súvisiace so životným prostredím

	SF01 - Nenávratná dotácia
4 Odpadové hospodárstvo	HT44 - Hospodárenie s domácim a priemyselným odpadom
	UZ01 - Mestské
	UZ05 - Vidiecke oblasti (iné ako horské, ostrovné alebo riedko a veľmi riedko osídlené oblasti)
	EA22 - Iné nešpecifikované služby
	EA21 - Činnosti súvisiace so životným prostredím
	SF01 - Nenávratná dotácia
	HT50 - Ozdravovanie priemyselných lokalít a kontaminovanej pôdy
	UZ01 - Mestské
	UZ05 - Vidiecke oblasti (iné ako horské, ostrovné alebo riedko a veľmi riedko osídlené oblasti)
	EA22 - Iné nešpecifikované služby
	EA21 - Činnosti súvisiace so životným prostredím
	SF01 - Nenávratná dotácia
5 Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny	HT51 - Podpora biodiverzity a ochrana prírody (vrátane Natura 2000)
	UZ00 - Neuplatňuje sa
	EA21 - Činnosti súvisiace so životným prostredím
	SF01 - Nenávratná dotácia
	HT54 - Iné opatrenia na zachovanie životného prostredia a predchádzanie rizikám
	UZ00 - Neuplatňuje sa
	EA21 - Činnosti súvisiace so životným prostredím
SF01 - Nenávratná dotácia	
6 Technická pomoc	HT85 - Príprava, vykonávanie, monitorovanie a kontrola
	UZ00 - Neuplatňuje sa
	EA17 - Verejná správa
	SF01 - Nenávratná dotácia
	HT86 - Hodnotenie a štúdie; informácie a komunikácia
	UZ00 - Neuplatňuje sa
	EA17 - Verejná správa
	SF01 - Nenávratná dotácia